

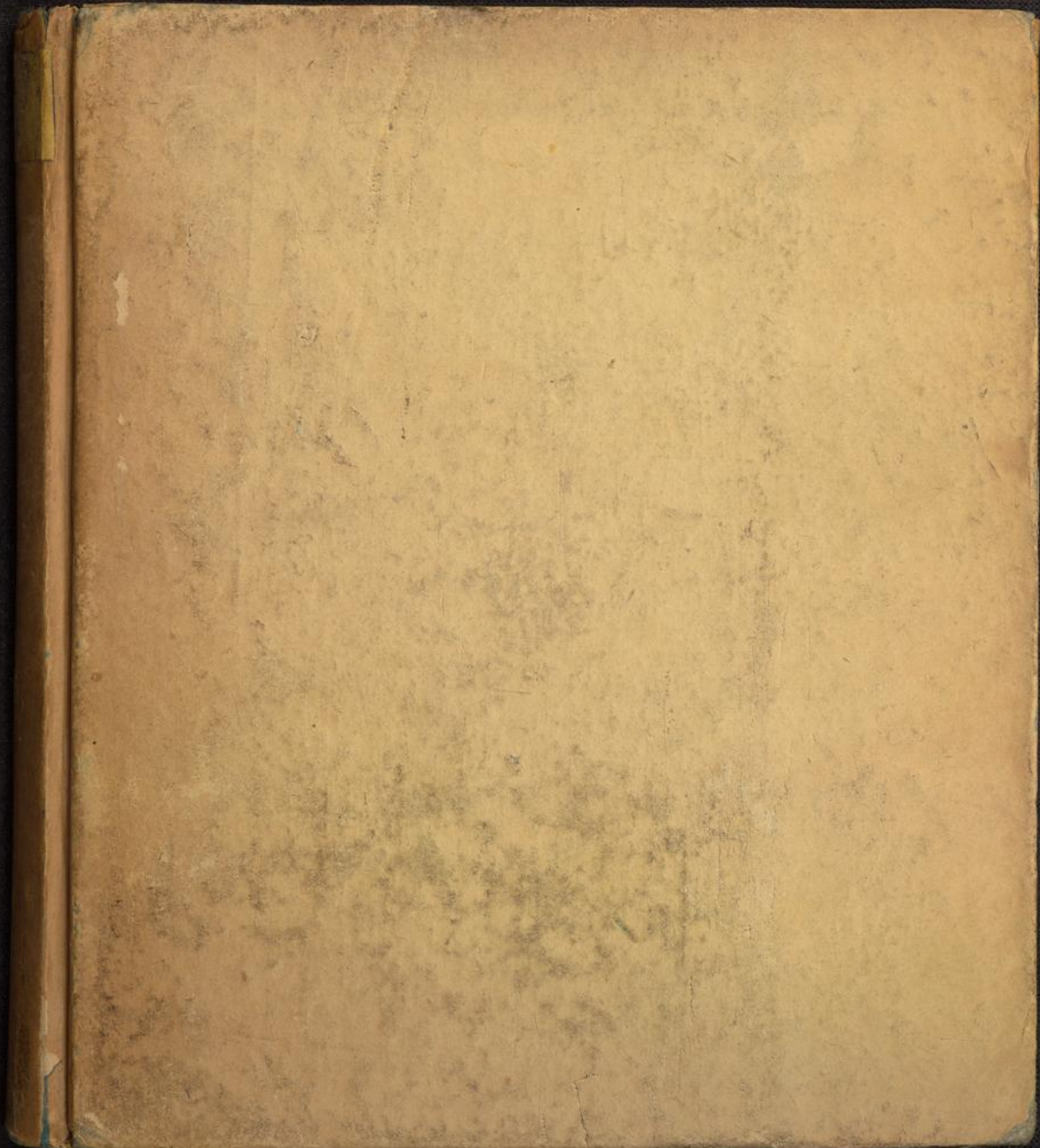
Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Theologia universalis - Cod. Ettenheim-Münster 337

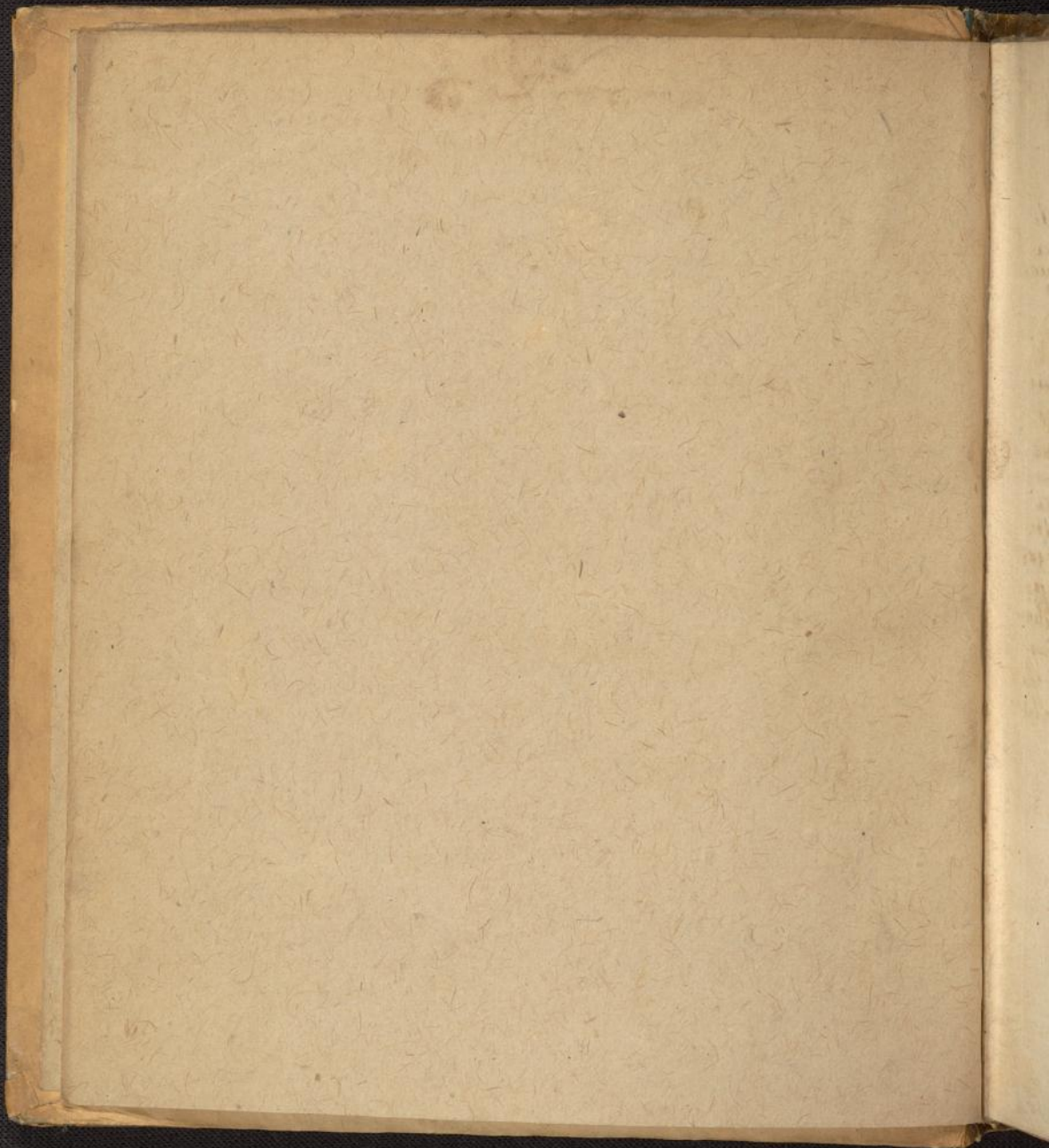
[S.l.], 1750-1751

[urn:nbn:de:bsz:31-131803](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131803)

2 E M 387

1
Theologiae Universalis
Tomus II

De
Deo uno, et trino, de Deo
Creatore, de Incarnati-
one, et Gratiâ

Pro Subdiaconatu.

Præloquium

Hactenus quasi in ipso lumine Helicæ tractat-
nis proclufimus, dum Locos Helicæ unde oia
quæ ad stabilienas gaffilib in Helicæ occurrunt
res gaffines ac fias ad obente argta, velut &
fuis fontibz fluunt et eruuntur, Satis expendi-
mus, iival nune interiores hujus adona Scie
aditus ac recepus, qm huad gaffitur tenuitas
Deo adjuvante penetrare; in qua fuit nll a
nobis omittetur quo ad gaffines ac gelnes, qua
vel minimu apè antiquos Scripta fuerint mo-
numenta, aut ad Fidei noftræ dogmata qtra
hæreticoru fidea vindicanda utiles erunt ac
nra, ita, ne è gaffibz alijs ad exercitacione ext
cogitatis Carditator aliqid Cateat ex ijs penpar-
tiores, licet à fuis ob firmipas in partas n relinq-
quemus, porro hoc homo ab illis tractatibus
initiu sumemus, qui auguriores præ coeteris esse
dignoscuntur, utpote Deu ipfu, xti huaitate
ejusq graa Spectantes.

Tractatus I
De
Deo uno.

Dei Nomine oēs intelligunt Potestatem seu Ens aliquod per-
fectissimū, à quovis alio independens ceterorum omnium
causā et Originē: cuiusq; cognitioe solius Philoſophiae immo
et Religioſis primū Fundamēto esse tradit Aq. Rab. 11.
credere oportet. Quae sententia ad Deū quā eff. pro
varietate q̄ntū hocce in tractatu benevolentius in
gloria eū differimus Capita, ac primō de Dei exiſtētia
et unitate, nōā seu essētia nobis agendū, postea ipsius
attributa generatim ac sigillatim expendemus.

Caput I
De Exiſtentiā unius
Dei.

Deū exiſtere fide dōna q̄ntal tū ex mox allegato
Aq. Colo. sū ex ſingulis vera Scripturae s. paginis
ubi Deū suā exiſtētia testificatus est. quatuor
am circa. Dei unius exiſtētia quatuor artibus inq̄ren-
da nobis sunt

Articulus I

An Existentiæ Dei cogniti- tio nobis innata

Notandum innata dicitur rei aliusque notio seu
idea quæ nec à sibi hausta est, nec discursu
graturatur sed ipsius veritas ex sola sponte apprehensa
à mente sana et attendente patitur. Signoscuntur talis
est ista moralis veritatis cognitio alteri ne sceleris
quod tibi fieri n vis

Conclusio

Existentiæ Dei cognitio
unicuique homini innata est.

Prob. 1. ex S. Scriptura Gal 4. dicitur Signatum est
sup nos Lumen Vultus qui Domine, ac ob aliud
sup nos Signatum Lumen Dei n dicitur nisi
quæ sua Existentia notitia seu Lumen ei hoc in-
generavit Deus ut intelligerentur h. Patres.
Prob. 2. ex B. B. Sty Clemens Alex. in ad monit-
re ad gentes. omnibus inquit Imper Roibus in stilla-
tus est quidam divinus influxus, quæ de causa vel
inviti quæ fatetur unus esse Deus.

Tertul. 2. i. qtra Marcianu C. 10. acc aut à primor-
die opia Dei dos est. Ar nobius C. i. qtra Gon-
tes quis na est Kou aut cui n sit ingenitu Dnu
cunctoru, qua p moderatore existere.

Ex his Scripta et 68 testmnijs hoc q faictur argtu:
god in oibz urfim occurit, god attendenti statim
affulget, quò ex inimis Kou animis vel in viti
erumpit illud innatu Dni debet ac ingenitu ut pa-
let, di talis est cognitio Dei go @.

Ex his goq. Collegitur fieri n posse ut quis ratione pro-
ditus invinibet Dei existetia ignoret; hinc aut
Tertul apolog. C. 17. hac est Suma delicti nolle re-
cognoscere, que ignorare n possunt.

Obj. Cognitio à naa ipsa ingenitae remodifan-
tit ai talis n est existetia Dei: si quippe ababe
existere atthei, qui Deu epe ignorantiae poterit
ngant go @.

R. D. m. jbatnd. existere Atthei practica et ex-
ternè C. Speculativa et internè N. Atheus practici
is est qui ita perditæ vivit ac si Deus n epe, su-
pplmus crim inu ultor ac vindex, bene metos
hujusie generis Atheos existere n diffitemur.
Atheus Peltre is est, qui utens ratione mente
Pana et attentè intentus et ad p suasu habet nullu
existere Deu, falsè dari Atheos proorsus aga-
mls.

Ensi. b. salmo 13. Dixit in insipiens in corde
suo n est Deus. go dantur Atthei internj

R. d. a. in corde suo perverso et corrupto C. a. in
codice suo integro N. a. Si am ex degravatis
affectibz eo interdum nulli deveniunt, ut ipsu
legis naalis dictamen alqdo in se pæfocent, ne
importunis stimulis agerentur, quò hi poterunt
et ingenita Dei cognitoe si n delere penitus sal-
tem obfcurare, ncl cogantur in invit, cognoscere

cogni:

notia di
deus
et d. p. h. p.
reus. p. h.
et n. p. h.

gnitio
rata est

gnitio
ob aliud
ibz p. h.
n oi h. h. i.
Pater.
et in amon.
d. p. h. v. h. h. l.
a. cas. vel

que n̄ possent impielati sua. Eversu vindicem
n̄ reformidare. Ita S. Aug. in hunc Galenū.
Inst. 2. Lactant. C. 1. d. n̄. Jussib. C. 1. in theathe-
os recenset plures tholos q̄ s̄

Re. d. a. recenset inter Atheos in usu antiquo
Q. d. in usu apud Pa. in morem culpa apud
antiquos gestas haberi pro Atheis, qui Deorum
plurium cultu improbarent, aut à populari deo-
rum cultu recedebant.

Inst. 3. n̄ longe ab hac aetate nostra pro vero
Atheo habitus est Vaninus viris ob impietate
flamis Tolosa traditus, ad 1619. qui n̄ usq̄
ad morte Dei existeret negavit q̄ s̄

Re. d. a. pro vero Atheo extens. C. 2. Na. ne
obstat q̄ s̄ ad morte usq̄ in suo impietatis
furore obstinate permanere visus fuerit, ut em
p̄fundu esse Desperatu cor impij, potuit hoc
p̄videri q̄ tra inferiore usu ad offendit et
Caudem vana cupida gestae reportanda.

Obj. 2. illius notio nobis à natura insita n̄ est,
cujus existeret ex creaturis manifeste demonstratur:
at talis est existeret Dei q̄ s̄

Re. N. M. n̄ em repugnat medio multijlici
existeret Dei demonstrari q̄ s̄ ex idea nobis innata,
sed ex creaturis, sed ex fide et revelatone.

Inst. 1. ois cognitio à suis habet Origine aut fonte
desurrū n̄bitur q̄ s̄

Re. Na. na innotē sine ministerio istud sine
desurrū veritates istas recipimus: impossibile est
idē sue esse et dē esse. alterj ne fueris.

Inst. 2. idea entis sciri habere n̄ possumus
nisi à comparatōe ad ens missu q̄ s̄ Deu n̄
cognoscimus nisi desurrēdo.

R. Na. na potius in se habet n cognoscimus nisi
ex gratia ad ens effectum; hoc em tale est
ex se, et ex sua natura sine ulla gratia: illud
vero n dicitur nec est nisi gratia id est quia ex
his effecti mensura n adaequat.

Obj. 3. Si essetia Dei cognitio nobis esset naturaliter
indita, essetia qoz, Dei cognitio nobis esset naturaliter
inserta; cu essetia et essetia Dei negotio videret
diffquantur saltem qz, qz.

R. d. Seq. M. essetia qoz, Dei cognitio inadaequata
D. M. adaequata N. M. na licet essetia Dei n
possit apprehendi nisi per rationem entis, et simpliciter, n ha-
betur in essetia Dei off. gustus adaequatus, per
rationem independentem, oisolentem, et coeternam Dei
essetiam animo n se statim offerunt.

Quae: quid sit ista ingenita Dei cognitio?
R. cognitio illa fonta est in ipso lumine naturali
Dei manifestate, qua ex se traiecit a se habentem naturam
illuminatam deum esse eo ipso modo, qz statim ac sine
iusto discurru prima sententia cognoscimus

Articulus II

An ista propositio Deus est sit per se nota quo- ad nos.

Notand. essetia nota quoad se, et nota quoad nos
diffquantur coiviter illis. priore aequal illa est,
cujus pccatum est de ratione ac essetia sibi!
essetia vero nota quoad nos ea dantur, quae
ex his ita inter se gstat ut statim cuilibet homini

6

conversio apparet, mentemque se; ab aliis disc
 cursum in sui apertum sapient. propositio Deus est
 nota esse secundum se certum est, quia positum est de
 essentia sibi seu existere de essentia Dei; quod veru-
 ria vero est non in se non nota.

Conclusio

Propositio Deus est nota est quo ad nos.

Q. Illa propositio nota est quo ad nos cui auditio illis
 eius statim sine discursum mens acquiescit,
 eamque serio negare non potest: ai talis est ista pro-
 positio Deus est quod est in se habet. nota est de illi-
 quibus ens perfectissimum quod nullo modo esse exco-
 gitari potest, ai fieri requirit ut ad apprehendatur
 ens perfectissimum quem statim existens percipiat;
 cuius existens sit maxima perfectio
Quæst. hæc propositio nota non est quo ad nos, quia
 probari exigit, ai talis est hæc propositio Deus est
 quod est in se. nam licet hæc propositio varijs impressat.
 nobis confirmetur, confirmari tamen non indiget ex
 se, sed tamen ut quorundam respiciatur similitudo,
 qui veritati manifestissime obstruere non ve-
 rentur.
Quæst. licet ens ut perfectissimum apprehendatur,
 in negari potest illud re ipsa existere; quia ens
 illud ut perfectissimum quicquid sit in mente et
 ex hypothesei quod existere. sunt hoc potest sibi
 fingere potest alijs creatis perfectissimum, quia in

idcirco n̄ quiritur nris existens qd
Sp. N. a. nō supposito et statuto ex eodē et innat
to oīū q̄su nōte dei illi q̄i eus p̄fessum, im̄glia
manifesta implicatō cogitare eus p̄fessum, qd
revera n̄ existat, Si em̄ decepti illi p̄fessio existē
sūt et ceter hoc ip̄o n̄ epe p̄fessum. Res q̄d
creata p̄fessio p̄t excogitari ut possiblis d̄m, q̄ia
crea ab actuali et possibli existē abstrahit.
existē vero actualis in deo q̄ceptus inctus ibur
ac p̄inde p̄mi cā q̄si requit.

Articulus III

An et quibus argumentis existentia Dei demonstra- ri possit.

Duo proponit artus separatum inquirenda scilicet
an existētia Dei demonstrari possit et quibus arḡtis
actu demonstretur.

§ I

An existentia Dei demon- strari possit.

Notand. i. Duplex est demonstratio scilicet a priori et a
posteriori, illa scilicet p̄ causas rei; haec vero p̄ effectus
effectus.

Notand. 2. certum est Deum non posse demonstrari a priori
quia nulla res secula existit eadem, et a seipso sua
natura ita existit, ut de cogitatione suam existetia
ab eo non separari possit. quod ergo non est de
demonstrationibus a posteriori.

Conclusio Existentia Dei demonstrari potest a posteriori.

Prob. ex S. Scriptura Sap. 13. a magnitudine Spe-
cieri, et reata cognoscibiliter poterit creator horum
videri. A Rom. 1. invisibilia Dei a creatura man-
di per ea, quae facta sunt, illa conspiciuntur. Sem-
piterna quoque eius Virtus et Divinitas, ita ut non
inexcusabiles. qd. 3.

Solv: obtnes.

Obj. 1. medium demonstrationis debet esse notum: ai crea-
turae non sunt nota, qd. 3.

R. 1. M. debet esse notum a seipso quatenus et ha-
bitudinis, qualis est inter effectum et causam, obitu
et potentia. C. M. necessitate existetia N. M. porro
multa creaturas et Creatoris est necessitas illa con-
nexus, et habitudinis, quae sunt, habet visus creatu-
ris cognoscamus certo et notio sepe prima causa, a qua
illa productae fuerint
facti. ois demonstratio fit ex prioribus: ai creatura non
a Deo priores, qd. 3.

R. 2. M. ex prioribus cognitione C. M. ex prioribus
difficili N. M. porro in demonstranda existetia
Dei necesse est prius cognosci creaturas, tunc effectus
quod Deum tunc causa.

4ta 2. Coniuncta sunt sue naa et cognitio: ai
Deus et creaa correlata sunt qd.

R. d. m. creaa foaler pta p ratione pira A
foali creaa em maliz pta in se, poub pmo
aspectu ea cognoscimus. porro cu ex creaturis
Deu esse demonstramus, creaturas ut in se sunt
pmo aspectu consideramus, et illiqimus eas a
se ipsis n habere ut sint p ab alio creatas,
unda recte inferimus existere creatore ad Deu.

Obj 2. obtm fidei n p demonstrari: ai existea
Dei est obtm fidei iuxta illud apli credentes
ad Deu oportet credere quia est hab 11 qo

R. d. m. obtm fidei quatenus fidei obtm est
ad sola Dei revelantis auctoritate nititur C. M.
quatenus alio motivo tuaa nimiru demonstratis
evidet cognoscitur, et sic desinit esse motu
fidei N. M. et sic d. m. N. ad. porro ja pta
monuimus, n repugnare, ne eandem diversis mo-
tivis cognosci. qd qd. Deus clari demonstratur,
desinit esse obtm fidei respectu illius qui eius
existea clare cognoscit; et apli Couis illgitur
tm de fide sedom animi paratne, ita ut qisqz
debeat esse paratus ad credenda existea Dei, si
ipsi p demonstratne n innoterent.

Obj 3. eptia Dei demonstrari n p, ai existea
est eptia Dei: qo

R. d. m. eptia Dei n p demonstrari; qe est A
qualis fit C. M. qd fit sed existea N. M.

ri a pmi
lab sue
exipia
n p de

STRAM
MORI

tudae spe:
tor hatus
creaa mu
ntur: ka
rta ut p

ai crea
nis et fo:
obtm
p. p. p. p.
illa con:
nis creatu
cau, a qis
creaa n

nionibus
exipia
in tpm esse

Quibus argumentis existen- tia Dei demonstratur?

Varijs argumentis efficacissimis & metaphysicis & physicis & moralibus, existētia Dei demonstrari solet; hos uniuersum duntaxat ex generis proponamus argum.

Prima demonstratio meta- physico petita ex ente nōio.

Datur Ens absolute nōio. Si nō datur Ens absolute nōio, nullū est ens, quod nō sit contingens, ut se patet: falsū est, qd qd nō sit contingens, nullū est, quod ex se potius exigat esse quā nō esse, ut clarū est ex his: falsū est, qd qd nō sit contingens, nullū est, quod ex se potius exigat esse, quā nō esse, tota collectio entium ex se nō potius exigat esse quā nō esse: nā valet argumentatio à singularibus ad totā collectiōem in p̄dicatis quae nō ad a p̄tia attingunt, et quoties collectio nōl addit singularibus, quō deformatur illig p̄dicatu attributu. Si valet ista illatio: quilibet haec; qd tota collectio haec; falsū est, qd qd nō sit contingens, nullū est, quod ex se nō potius exigat esse vel nō esse, ut patet, debet ab aliquo dīmnetur ad esse: ai si tota collectio entium ex se nō potius exigat esse quā nō esse nōl habet à quo dīmnetur ad esse potius quā nō esse; et certū est, si nō est, est, ut supponitur; nō est, quia nō habet à quo dīmnetur ad esse

potius quā n̄ esse. q̄o manifeste falsū est, quod nullū sit ens absolute n̄iū, q̄ q̄o cetera d̄ trimentē.

Atqui Ens absolute n̄iū est Deus. nā Ens illud q̄d n̄ sitate sua nāc existit, illud q̄oq; est aeternū. quid quid aeternū est, n̄ habet caā; quod n̄ habet caā, est à se. q̄d est à se, est ens infitū ac p̄fētū: quia ens quod à nullo ad certas ḡardas p̄fētus limitari potest, ex se infitū est in oī genere p̄fētis; tale autē est ens n̄iū; à quo em̄ limitaretur? n̄ à se; nā sui caā n̄ est; q̄d si ep̄et p̄ouid dubio caā ad sibi p̄fētū conferret, quā p̄ excogitari possibilis; n̄ ad aliū, quia nllā cognoscit caā se Superiorē; ens autē infitū et p̄fētū est Deus; nā ut S. Aug. P. i. de doct. Ch. ad verblt, hoc oēs Deus consensuunt esse q̄d ceteris rebus oib; anteponunt. q̄o à p̄mo ad ultimū, ens absolute n̄iū est Deus.

Ergo existit Deus. nā datur Ens absolute n̄iū sed ens absolute n̄iū est Deus: ex dicitur: q̄o Deus datur.

Secunda demonstratio physica petita ex hoc mundo visibili.

Hic mundus visibilis non est à se. nā iō si hic mundus visibilis, seu oīa entia visibilia, id est, et materia quae in hoc mundo cernuntur ep̄ent à se, maa ep̄et à se, falsū est q̄o q̄d. m. p̄b. Si maa ep̄et à se, id est, si ex nāa sua existeret independentē ab aliō, ep̄et illimitatā in oī genere p̄fētis, ac p̄oīndē iā n̄ ep̄et p̄ra maa, sed ens infitū p̄fētū, et igitur illud q̄d est absidū. q̄o q̄d. Et si Sol v. g. ep̄et à se, n̄ ep̄et caā, cur potius existeret in hāc mole, quā in alia maiore, in hoc loco potius quā in alio; nā

xi/ten-
tur?
Physicus la-
tari p̄b.
in argum.
meta-
n̄rio.
Ens absolute
n̄iū, ut q̄d
nullū est
se p̄fētū
n̄iū: p̄b.
ex se p̄-
fētū
caā
vallet as-
tūm
et quales
uatur illi
hō: q̄d
q̄o
l n̄ esse,
si h̄ h̄
de quā n̄
p̄fētis
ut p̄p̄-
de esse

manifestum est, a seitate ex se n̄ magis exigere hanc
 mole, quā alia maiore hunc locum, quā aliud. go p
Hic mundus visibilis non est à casu. quia
 si hic mundus visibilis est à casu, certi quia ex for-
 tuito partium mixta concursu coaluit: at hoc ne diu,
 nec cogitari potest ab homine. Sane mentis. imò sa-
 tis multo magis insanit, quā qui diceret, aut cogitaret,
 Iliadem Homeri ex Pharaone, aut ex quibusda, p̄lu-
 ra ex colorum fortuito concursu coaliscere posse,
 ut facile illis sit, quis quis attendit ad huius mundi par-
 tium multitudinem, varietatem, dispositum, pulchritudi-
 nem, harmoniam.

Ergo hic mundus visibilis est ab Opificio
quodam Sapientissimo, qui est Deus. nā hic
 mundus n̄ est à se, neq; à casu: go ab Opificio quodā
 Sapientissimo; ordo em̄ meliorum optans ac p̄betus
 ad extrema pulchritudine compositus, eorumq; inter
 se ad suos fines singulis proprios apta dispositio,
 mirabilis diu convenientia, proportio ac consilio
 plane opus est nāe Altissimi opificis Summā Sapia,
 potentia, et bonitate praediti, quae Deo diuini us.
Mundus ordinatissima sua mutabilitate
et mobilitate, ait S. Aug. l. 11 de civit. c. 4.
et visibilibus omnium pulcherrimā Specie
quodammodo tacitus et factum se esse, et n̄ nisi
à Deo infallibiliter magno et pulchro fieri se
potuisse proclamat.

tertia demonstratio moralis.

13.

Illud Ens Summum et infinitum existit, quod cuius vocem gentes celsae, et si maxime agrestes et barbarae agnoscunt; quod quia simul male acta vita et agitata, in invitata legem ultorae ac vindictae criminum patetur ac pertimescit; quod seel con-
gruus ipsius naturae vox effusioque fieri nequit, ut utraque aberrat naturae: ac oibus gentibus inditum esse supremi cuiusdam Numinis seu, quae sit velut artificis in opere suo impressus character, iam demonstratum est. quum et ipsimet quia simili legibus ob iuratum seculi mali se torquentur, tamen seel criminum vindictae et ultorae esse produnt. Et sane nisi supremi Numinis timore haes in officio staret, nullum vel perconfundi ac commiseri necesse foret: quod vel ex hoc solo demonstratur esse aliquod ens Superius, a quo, qui rei sunt, criminum filiorum poenas merito reportant.

Articulus IV.

An deus unus sit?

Notandum. Unitatem Dei oppugnarunt non gentes modo, sed et Aegida à Veteribus haeserunt. Quotius duae paritate, Appellata ita dicti ab Appelle; Marcionibus à Marcione, Manichaei à Manae propagati duos volebant esse Deos, unum bonum, alterum malum. Ideo et Valentianij à Valentino dicti; consueverunt plura esse rerum propria, quorumque, sed insaniam ferere deliria, ut ea referre pudeat. Denique, Plithaeista

tres personas Ionas in plura personalitate, p in naa
di videbant, et ita tres spe qpendebant Deos.

Conclusio. Unicus est Deus.

Prob 1. ex S. Script. 1. Corint. 9. Scimus qia nlll do-
cui est in mundo, et qd nllq est Deus nisi unus.
hinc 1us est in Symboli Artly Credo in unu deu.
Prob 2. rathe Deus est Ens pfectissimu, Ens sumu
qo nll melius: ai tale Ens unicu est, nec par
habere pt; Sumu quippe n est cui aliquid adagatur.
qua erit id qditio sumi magni ingit fertul 6;
atq charles 1. npe ut nll illi adagatur
id est ut n sit aliud sumu magnu, qia si fuerit
adagabitur et si adagabitur n erit id sumu
magnu, qo uniu se neqpe est qd dicitur sumu
magnu par n habendo, ne n sit sumu magnu

Solvuntur Obje:

Obj 1. melis in Scriptis appellanti di ut Exodi 7
dixit Inus ad Moysen Ecce qstui te deu 6 ha-
raonis 6 sal 41. ego dixi di estis. qo 6
p. da. appellantur di noie duntaxat in ppo
da ipu, et qd alga excellentia virtute vel
summe qoa Dei munere ipis qessa sit ca.
re naa, et qstio su. Na. A idat sit Moyses
dicitr Deus 6 haraonis q Lingard pffat in
6 haraone a Deo accepta, Sic Judices appellanti
di qd Amtrhad vita et neis, qd Deus qd qesperat.

Obj 2. In Deo plures personae reales distinctae, qd in
 plures dicitur. con statte unagay, persona Deus est qd in
 R. N. coad. ad pbane D. a. una quaqz psona
 Deus est unus et indistinctus in natura qd una natura
 est in tribz personis C. a. Deus est distinctus ac natura
 distincta ab alijs personis N. a. et coad.
 In 1. in huiusmodi ubi plures personae sicut in plures naturae
 distinctae, qd in in divinis.

R. N. coad distictio, qia in huiusmodi quolibet natura est
 finita, proindeqz tota exhaustitur, una psona
 naturalitate; extra divina natura qd sua infinitate
 a pleribz personis terminari potest.

In 2. una persona divina est aequalis alteri, qd Deus
 habet alium Deum aequale.

R. N. coad qia in substantia cu sit una eademqz
 natura, non sunt multi alij aequales, sed unus Deus unus
 ens summe perfectus. Bate qd est ens summe perfectus,
 sicuti filius et pater s. nec tu si tria summe perfecta
 sunt unum. qia pater est ens summe perfectus, idem
 vero qd filius et spiritus s. sicut q natura divina.

In 3. tres sunt gubernatores mundi usqz, qd
 tres dicitur. ant pbat tres sunt persona divina, ai
 oes tres gubernant mundum qd sunt tres guber-
 natores.

R. d. m. ai tres persona quatenus p se sunt persona
 N. m. quatenus habent unam naturam et sunt unus
 Deus C. m. et N. coad. natura enim divina sola
est universonum proprium ut ait gelw Lateran 2
4. C. 1.

Obj 3. nisi a Deo summa bono prodiva malum.
 ai mundus hic plenus malis abundat, qd
 si Deus bonum dicit admittere alius malus qui
 malorum sit principium

ca all ad.
 nisi una
 ad sea.
 ens summa
 nec par
 de apatit
 ferbul C.
 de apatit
 ca in sum
 (d. sum)
 liberat sum
 de apatit

Ex dicitur
 deo dicitur
 C. impu
 dicitur
 ad ca.
 Moyes
 ad in
 appellat
 quod perit

*Id. M. prodivi malu pana. Nihil cu em deg
sed in sume iustus, ad ipse etnet debitis cri-
mina poenit lectere. prodivi malu culpa
sed. a deo hgm auctore C. M., a deo pmitteat
In N. cu em ex malo bona in noveruere
Deus, bene id deus bonus ea pmittere p.*

*Quares 1. qua fuerit origo idololatria?
A. 1. auctor libri Sapia C. 14. Origine idololatria
ad vita corruptue et in dolore Patris, qui ex
demortui filij imagine qua sibi fecit, et pte
hgm deo colere coepit, idolatriam sibi quarebat.*

*2. Tullius C. 2. De naa deoru Origine hanc re-
fundit in infirmitate et indigentia hois, qui
in metis premeret malis, unde qaqz Patronos et
Auxiliares sibi quasivit; beneficijs deinde excellen-
tes in coelo fama et volate tollit. hinc Hercules
hinc Pastor hinc Polux @ quin in tm. hoibus,*

*in rebus manumatis, quas sibi comodas sentie-
bant scii gentiles idolatrias cultu impendebant.*

*3. auctor qida recentior parte 1. sui Operis cui Titu-
lus Hippoire du Dieu vera idololatria origine
invehipe putat in varijs noibz Symbolis, Signis,
figuris et Characteribz, qos antiquitas ex inspectae
coeli sideru ad certas anni solemnitates annua-
tiandas, ad reglandos coes labores, sementi, et hie
venatne generala @ ad invenit, quaqz postea cupi-
ditas et ignorantia in tot potentias cultu et venerat-
ne dignas querverit.*

*Quos: 2. an oes gentiles pluralitate deoru ad mi-
serint?*

*Sp. ex S. Justinis, Athenagora et alijs ostare plures
Deos gentiles fuisse, qui unu Deu esse ac
supremu Ens et fusu habere, et si exterius
plures Deos colerent, ne si forte a populari regione*

*recup
C
se f
naa De
pua
fuit
vite op
dij
che De
pess
ut nif
fuit a
cognit
vra na
n
et effi
m imp
nobilit
manus
du effi
Noz
confan
coporo
De frib
choria
C. 1. he
ut aliq
ait p
qua De
gones*

recepte vini fuissent p[ro]bia in se gustarent invidia.

17.

Caput II De essentia Dei et eius attri- butis in comuni.

Spe gustaretur sua qui hic expectaretur feta
naa Dei delineatad: ineffabili illa est essentia ad
suade rabe. Deus em est qui in dicitur n[on] est dicitur
dicitur ipia d[omi]ne crescit ait Author Eb. De sed Ortho:
vite opera H. Ambr[osius]. Sementia go fuit in Actio ep[iscop]i
discipulo Eunomio affirmare sibi h[ab]ere p[ro]fite cogita
epe dei naa, qua v[er]o ip[s]i Deo cognita est q[ui]a ex
presa Ap[osto]li scia i Corint[us] 2. qd Dei n[on] nemo cogno-
vit nisi Spiritus Dei.

Fuit am hic in via p[ro]fita rberi n[on] potit dona effie
cognitio, in p[ro]fita h[ab]ere consequi possumus et qd d[omi]ni
via negatis sicut qua longe paulig dicitur quid
n[on] sit Deus qua quid sit. ut ait St[ephanus] Aug[ustinus] in Ep[istola] 33
et affirmatis in de deo aliquid affirmatis dicitur
in in p[ro]fita q[ui]buscuq[ue], vel cu[m] o[mn]es p[ro]fite creatas
nobilitati et Excelentiori modo in ip[s]o g[en]eri affi-
mamur. 4m aut negatis via ad Deu[m] cognoscen-
du[m] affirmatis p[ro]stat ut St[ephanus] Greg[orius] Nyp[er]en. C. de vita
Moysi et S. Aug[ustinus] enarratone 2 in Ep[istola] 26
constant[er] asperant, p[ro] sola attotta n[on]tra Deu[m]
cognosci.

Describi igitur p[otes]t Deus Ens go n[on] melius ac p[ro]fite
cogitari p[otes]t. in ille unus cogitatur ait S[ed] Aug[ustinus]
Eb. 1 de doct[ri]na. Iona C. 7. Deord Deus ita cogitatur
ut aliquid go n[on] melius p[otes]t atq[ue] p[ro]fite[m]us, seu ut
ait C. de Nat. bon. quo Superius n[on] est vicia
qua Dei d[omi]ne h[ab]ere inq[ui]tri possum[us] p[otes]t an et
gomo Deus o[mn]es p[ro]fite g[en]eat. 2o qua p[ro]fite

quae ipsius essentia in ipso Melasthio quiderata gnti-
 Qual. et 3. gnomos pfectus et altiora Cui tu a
 Deo ipso ad inter se diffingantur.

Articulus I

An et quomodo omnes perfecti- ones possibles in Deo sint

Notandum! pfectus alia et simplex simpliciter, alia
 simplices sedm quid. pfectio simplex simplex est
 ea, quae melior est ipsa quam in ipsa, seu quae melior est
 entis, ut est ens, quam quae daretur alia seu in com-
 possiblis; si vero pfectio est pfectio simplex simplex, quia
 melius est entis esse pfectu quam aliud quid est pfectu
 in compossibile sedm mba. pfectio simplex sedm quid
 ea dicitur quae talis non est, seu quae in com possiblis est
 cum alia majori si ratio corporis est hinc pfectio sedm
 quid, quia ens ut est ens melius se haberet cum alia
 pfectio in ratione corporis in compossibile; melius
 est enim entis in genere pfecto esse pfectu quam esse in-
 ipus

Art. 2. aliquid in alio generi v. esse potest pfectu
 modis foaler sed, seu sedm ratione pfecta foaler
 et pfecta; ita rationalitas foaler est in homine.
 Virtus seu sedm causalitate; ita omnis effectus virtus
 in eam sua continetur. Inqz eminentia, seu sedm
 ratione v. modum pfectiora et eminentiore; ut si inesse
 alia pfectio alterioris ordinis, quae potest aut illa pfectura
 aut idem pfectura et alioris ordinis pfectio, quod illa
 pfectat.

De
 cita
 liter
 diu
 vin

Rob. 1.
 Ita d
 fari p
 Deu d
 Rob 2.
 foaler
 qua d
 illud o
 bere, q
 meliore
 quo q
 foaler.
 Deo m
 veritas
 Rob 3.
 et emm
 pfectu
 ipso
 et se 2

Conclusio.

19.

Deus in se continet omnes
omnino perfectiones simpli-
citer simplices quidem forma-
liter, simplices autem secun-
dum quid non formaliter vel
virtualiter sed eminenter tm.

Prob. 1. pars qd Deus oes pfectus qd real: na ex
sua dicitur Deus est ens qd nll pfectus excogi-
tari pot: qd oes pfectus habet dicitur hinc Prob. 33
Deus de se ipso ait ostendit tibi se bonum.

Prob 2. pars qd Deus pfectus simplex simpliciter
soaliter qd real: na p eas qd real: sedm pna ratione
qia Deus ut potest ens pfectissimu qd real: soalter
illud ve, qd melius est soalter habere qd in ha-
bere, at talis pfectus simplex simpliciter; cu sint
meliores qdlibet alia seu incompossibili, qd
qdo qd de deo dicantur in abstracto, h in deo
soalter: ai pfectus simplex simpliciter dicantur de
deo in abstracto; dicite em Deus in scriptis sacra
veritas, iustitia.

Prob 3. pars qd pfectus sedm quid n soalter p vultus
et eminenter tm qd real: p n qd soalter qia talis
pfectus excluderent a deo maiores pfectus,
ut potest et cu illis incompossibilibus in eo dente,
et sic deo n haberet oes pfectus simplex simpliciter.

2 eas quæ sunt in virtute. Deus enim illas potest producere, sed sunt entia creata. 3. eas quæ eminenter, nam illud eminenter in alio quæritur, quod perfectiori modo in alio est, quam in se ipso: ac creata perfectior est in se, quam quod nobiliori modo in Deo; in illo enim ait S. Aug. C. 5. De Genes ad litt. C. 15. creata oia meliora sunt, ubi sunt veriora. 40

~~Notandum est quod septem perfectiones dupliciter in sensu phylico, seu pro ut est a parte rei, et sic importat omnes omnino perfectiones possibili. et in sensu metaphylico et sic sumpta est prima ratio, quæ Deus secundum nostrum concipiendi modum constituitur.~~

Articulus II Quænam inter perfectiones divinas constituent essentiã Dei.

Notandum est quod septem perfectiones dupliciter in sensu phylico, seu pro ut est a parte rei, et sic importat omnes omnino perfectiones possibili. et in sensu metaphylico et sic sumpta est prima ratio, quæ Deus secundum nostrum concipiendi modum constituitur.

quæ sit igitur essentia Dei metaphylice quæ creata in eo unice versatur, quænam nobis de Deo cogitantibus prima occurrat perfectio quæ secundum aspectum concipiendi modum nam ipsius consistit in illigato, seu quæ sit gradus constitutivus, vel deffinitivus, donec nam; dum alij ea esse dicunt cum aliis

[Marginal notes on the right side of the page, partially obscured and difficult to read.]

...finitate, alij in finitate, alij illine, alij in
...finitate, seu omnia independe a quolibet
alio eam cha

Notand. 2. tres gradus requirunt in gradu qstivi
futuro seu deffinito est, re, alijus p. ut sit quod
... in illa re, nec ab alio derivatum, 2o ut
... quod re, qua qstivum, et ab alia quilibet deffinit
3. ut sit facta et radix aliorum p. n. h. a. p. h.
... qua in illa re reperiantur.

Conclusio.

**Aseitas seu omnimoda in-
dependentia videtur esse gra-
dus constitutivus divinae
Essentiae.**

Prob. 1. illa p. h. p. gradu qstivum. dona est
... h. a. b. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... h. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

Prob. 2. ex dictis tria requirunt in gradu
qstivum est, re, alijus p. ut sit quod p. n. h. a. p. h.
ut sit aliorum radix et fundata: ai tria illa
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.
... a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

225

propterea Deo et facit eum differre ab oi alio ;
 Solus em Deus est Ens à se, et cetera oia ab ipso
 existea accipiunt. 3. Inq, aseitas est cetera.
 in pfertu Dei radix et origo; Deus em oes
 alias pfertes habet, qia est Ens à se; qia ens qd
 à nullo ad certas gada pfertes limitari p ex
 se infinitu est in oi genere pfertis qd.

Solu: obij;

Obij. gradus gubnativus dona eptia debet esse
 quid positivu: ai aseitas ponat negatve. dicit
 em ens improducitu et illa rbars puz ead go
 p. d m. dicit negatve puz rbari e m
 rbari rei qua importat N.M. aseitas em
 importat pfertes maxie positiva, npe plurisi-
 ma psequencia ad existendu.

Obij. ille gradus n est specifiuus dona eptia,
 qia ipse proprius n est, qd n attributis donis que-
 nit: ai talis est independentia, seu aseitas; unu
 qd qz em attributu est ens à se go
 p. d. m. qvenit p d m qestiu excludit C.M. impi-
 ditu em N.M. et sic d. m. p. ead. Ens à se seu
 aseitas qvenit obij Dei pfertibz p d m qestiu impli-
 citu, et qd sint qd idem reate eid eptia dona, un
 qvenit esse à se. aseitas vero n qvenit singulis
 pfertibz p d m qestiu excludit, qia qestio ex-
 plicitu pfertis in eo positus est, qd sit talis modi-
 ficatio dona eptia. at reduscetive poul est
 modifiao dona eptia n est Ens à se p ab eo ut
 mox dicitur, virtualit distquitur.

Obij. gradus specifiuus dona eptia vero Deo com-
 ptere debet: ai aseitas n qvenit filio et spsbz
 q. qui in A verus deus: go.

D. m.
 Solu:
 Obij.
 Inq.
 p.
 q.
 r.
 s.
 t.
 u.
 v.
 w.
 x.
 y.
 z.
 aa.
 bb.
 cc.
 dd.
 ee.
 ff.
 gg.
 hh.
 ii.
 jj.
 kk.
 ll.
 mm.
 nn.
 oo.
 pp.
 qq.
 rr.
 ss.
 tt.
 uu.
 vv.
 ww.
 xx.
 yy.
 zz.

Notand 2. inter attributa alia esse abstracta, quae ex se nullo duant ordine ad aliud ut Sapientia, bonitas &c. alia relativa, quae aliq. ordine imponant, ut paternitas ad filiatum ordine dicitur de quibus hic non est questio. abstracta quoque alia dicuntur affirmativa quae affirmant, Deo in eminentes designant ut iustitia, misericordia &c. alia negativa, quae in se negant a Deo remouent, ut imbecillitas, infirmitas, quae negant quod quid finitum, aut limitatum esse in Deo. Inter haec autem attributa negativa feliciter representant donas affirmatives, quae affirmativa; illa quippe Deo in se infinita ratione menti obijciunt, haec vero illius quod finitum Deo et creaturis conuenienter representant. De his quoque.

Quaeritur an et quomodo haec abstracta donas, haec a se invicem differant.

Notand 3. Circa differentiam abstracta ab attributis et attributorum a se invicem duplex quondam fuit error et diametro oppositus. Gilbertus quippe Porretanus, Episcopus Brethar., saeculo 12. Toruise ab aliquibus refertur, haec inter abstracta, haec inter attributa referri differentiam realem actualem. Eundem vero ad Arianis nota quod mente admitti debere ostendunt differentiam inter abstracta donas illius abstracta, hoc inter mediantem Catholice sententia; illud ita namque virtute ad fundum in re, scilicet posse ex natura, virtutes sicut differentiam rationis ratiocinantis inter attributa haec a se invicem, haec abstracta admittunt quod potius sit differentia aut praedicta ejus species iam in metaphis explicavimus quae consuli poterit. his notatis ut haec fides Catholica haec verior philosophia adstantur, sit

de a pinguis
 de infer
 tu per
 nequid
 a rades
 parte
 pinguis
 ad ego
 pinguis
 rad in
 ill quibus
 videntur
 qui
 Deo ad
 tributa
 ur, tum
 in inter
 ad conit
 gignit
 us. De
 a cad
 se et
 fides

Conclusio I

Attributa divina absoluta
neq; à se invicem neq; ab estia
realer et entitative desiguntur.

Prob. 1. ex S. Saph. ubi attributa dñi de Deo
in abstracto pducuntur, ut prob. 5. Ego Saph
habito in Sulo. Joas 14. Xtg de S. 150
ait: Ego sum Veritas, quae am de se invicem
in abstracto pdicantur intra illa nlla p dari
diffinitio realis.

Prob. 2. ex Giulio Ehemenni in Symbolo qtra
errores Gilberti edito aō 1148. redimus
Deū n nisi eā Sapia quae Deus est Sapiente
epe; n nisi magnitudine quae est ipse Deus, mag.
nū epe n nisi eā aternitate quae est ipse Deus
aternū epe. Certe si sapia, si magnitudo,
si aternitas ipse Deus, ejus attributa ipse ea
et eadē entitas intra se et in estia dñi.

Prob. 3. ex S. S. Sg Aug. Eb. 4. de Trinit. 15
ait bonitas atq; iustitia nquā intra se in nāa
Dei, sunt in epi operib; diffant, sgm duā diversa
sunt qualitates Dei, una bonitas, alia iustitia.
n utiq; p quae ejus iustitia ipsa bonitas.
Sg Bern. 2. 15. De S. 1. mltā diuante epe in Deo
ingit et quid Sani Catholici, p mltā unū, p aliq;
si diversa putemus n gubernate habuerit, p
centenitate. 90.

Prob. 4. ratiōe. Imo in dñis oia s unū, ubi n
obvial relatiōis oppositio, ut hōi axioma: ai
attributa dñi absoluta nec intra se nec in estia
dñi habent relatiōis oppositōe. 90.

2° estia d'ona eff'ctissima qua nll p'fectus cogitari
p'f: ai si attributa d'ona differerentur redler
qu' in tr se tu ab estia d'ona p'fect cogitari aliquid
melius, sic illud in go attributa estia estent unud
et id realer; na ut ait S. Bern. l. ut. vero iudi.
uo naa simplex multiplici arte fertur: go C.

Conclusio II

Inter attributa divina absoluta
tam ad estiam, quam ad se in vicem
comparata datur et sufficit distinctio
virtualis cum fundamento in re.

Dua Angelis partes, 1^a est q'ta cu nomiu imo
et q'ta Noiales, du illa oio nlla, hi vero
distinctio ratur ratiocinantis; 2^a vero pugnat
q'ta scilicet, qui virtute distinctio n sufficere
putant p' actuali requirunt, qua vocant n
p' rati realer p' foali ex naa rej. itaqz
Prob. i' gelnis pars 1° Scripta quilibet et p'atres
loquuntur de attributis estia d'ona tgm de
meltis: go re ipsa mltia p' in aliquo sp'u, n in sp'u
reali ut p'batu est, n in sp'u foali ex naa rej
ut p'babitur; go in sp'u virtuali
M. p'batu na p' sic loquuntur Xty foais 16. oia
q'cunqz Rbet pater mea p' p'ra esse p'atru ut
addit quid florent in litteris Unionis.
2° Sg Basile l. i q'ta Eunomiu qu' em ridiulu
n est, si quis procreandi vim ip'a dual esse
estia, aut p'vidtia rursus estia, itide p'fua
estia esse p'batu? god si oia ip'a ad unu
p'p'riatu p'creant, ip'e est ut ibe inter se vale-
ant noia ut in polytomis evenit.

soluta
bestia
Defigura
na de No
8. Co do
le p' p'p'
se in uel
p' dari
mbols q'ta
credimus
p'p'riate
Dens p'p'
M esse d'na
p' magnitu
q'ta p' ca
d'ona
e h'at. 16
e se in na
Dua d'na
na p'p'riate
thi C
te q'ta in
n'ud p'p'
t'at' p'
n'ud, ubi
ioia: au
que ad estia
B.

Ino de S. Doctor manifeste hanc differe[n]tia[m] virtute
 inter attributa ac d[omi]na[m] e[ss]entia[m] designat p[er] 2 q[ue]stio[n]e[m]
 Eunom. hac est em[en]d[ati]o[n]e[m] p[ro]hibita[m] na[m] ut in
 p[ro]p[ri]etate identitate aliud quiddam ostendat. q[ui]o d[icitu]r
Prob. 2. Ea virtutes diff[er]enti[er] deum[us] q[ui]a tam effi-
habeant una et simplicissima entitate, mltis
in diff[er]entia ob na[m] sua p[re]stantia et eminentia
equivalente d[iv]ersos eff[ec]tus p[ro]ducunt; unde
menti n[ost]ra fundit et ead[em] p[re]sent entitate illa
simplex d[iv]ersis et in abutit[ur] q[ui]a in ad e[ss]en-
tia[m] q[ui]a p[re]stantia et attributa ad se invicem una har
bent et simplicissima entitate ac ob na[m] sua
eminentia[m] p[er] ill[os] diff[er]entia[m] equivalent, mltosq[ue] ac
d[iv]ersos eff[ec]tus p[ro]ducunt, q[ui]os p[ro]ducerent ead[em]
creata sealer diff[er]entia; v.g. ead[em] simplex entitas
d[omi]na p[ro]p[ri]etate quatenus ill[is] g[er]it general, q[ui]a t[ame]n
vult n[on] general, p[er] p[ro]p[ri]etate: q[ui]o d[icitu]r.
Prob. 2. q[ui]a p[ro]p[ri]etate. Si diff[er]entia virtutis n[on] suffi-
ceset tunc debet q[ui]a admitti debet diff[er]entia p[ro]p[ri]etatis
ex na[m] rei: ac hac n[on] datur; q[ui]o in p[ro]p[ri]etate q[ui]a
hac diff[er]entia videtur fuisse g[er]emata in p[ro]p[ri]etate
berto a q[ui]slo Chemeni in diebat d[omi]nate n[on]
e[ss]e deo, p[er] p[ro]p[ri]etate qua[m] Deus est. Arguendo am
tm hoc dicimus n[on] affirmado; n[on] ignoramus
em hanc scoti diff[er]entia[m] p[ro]p[ri]etatis ac t[ame]n in p[ro]p[ri]etatis
interrogat 2. L. Fulgent in respons[us] ad Ferran
veritatis, ut cu[m] in Deo d[omi]nate, magis na[m]
bonitate noiam, n[on] in istis noib[us] q[ui]da[m] d[iv]ersa
p[er] unu[m] illud q[ui]o est e[ss]entia, v[er]o na[m] certissime
noverimus. ai in opinione scoti d[iv]ersa illa
si ante mentis operat[ur]e q[ui]o d[icitu]r.

B. Inq[ui]t
 datur a
 a p[ro]p[ri]etate
 localitate
 ubi ha
 id iud
 p[ro]p[ri]etatis
 p[ro]p[ri]etatis
 relucen
 d[iv]ersa
 ut reluc
 ad h[ab]it
 p[ro]p[ri]etatis
 in p[ro]p[ri]etate
 Obj 1
 datur
 q[ui]o d[icitu]r
 Eunom.
 p[er] da
 datur
 si i[st]i
 et virt
 p[ro]p[ri]etatis
 Obj 2
 p[ro]p[ri]etatis
 datur
 p[ro]p[ri]etatis
 virtutis
 q[ui]o d[icitu]r

3. Inq. diffinitio Scotica implicat manifesta
 q. aduotione: qo. Ant pbat. hae diffinitio
 datur ante mentis operatne et n. datur, datur
 a Scotis supponitur, n. datur ut pbat.
 formaliter diuisa aut q. dicitur in integrandis di-
 citur hae diffinitio, n. datur ante mentis operat-
 ne; ut fiat q. abstractus, illud. deinde eadeng
 q. dicitur v. g. illud donum diuisa est a q. dicitur v.
 Etatis donae, q. dicitur q. dicitur eptia donae ut
 relucens in uno conceptu proprio et inadagato
 diuisa est q. dicitur eptia entitatis donae.
 ut relucens in alio conceptu proprio: ai hanc
 q. dicitur diuisas supponit aliquas mentis ipse
 operatnes, n. se duos conceptus inadagatos; illis
 em pbat. remanet simplex entitas donae qo.

Solu: Obtines.

Obj 1. q. tra i q. dicitur p. b. b. declarant in di-
 uinis p. b. a. seu eptia et attributa seu p. b. a. b. e.
 n. eptia id qo. Ant patet ex p. b. a. h. l. i. q. tra.
 Eunom. No Greg. Nyp. Orat. 12 q. tra clunde.
 p. b. a. n. eptia id virtutem in sui proprio. c. a.
 datur et entitativa. Na et uo. agunt quippe.
 hi s. Patres q. tra Eunom: qui od. od. in ratibus
 et virtutibus diffinitio a donis excludebat, qua
 fronde q. tra illud adstruebant.

Obj 2. ea diffinitio realis, q. dicitur ante mentis
 operatne genuinam p. dicitur q. dicitur q. dicitur.
 diuina eptia illiusq. attributa seu vera genuinam
 q. dicitur q. dicitur qo. m. pbat. de illud dono et
 volute donae ante mentis operatne vera dicitur.
 illud general. volute n. general: hae s. q. dicitur q. dicitur
 qo. n. m. na ad p. dicitur q. dicitur q. dicitur.

quod ut id affirmetur et negetur. Similiter de eodem est secundum idem, si scilicet nihil affirmatur et negatur de divina entitate et eius attributis, sed quatenusstant diversis modis quatenus quod est in modo hanc modo secundum alia quiderantur. si cum dicitur illud generaliter, voluntas non generaliter, non affirmatur et negatur idem. Similiter si eodem respectu et secundum idem, si idem de eodem affirmatur si uno et negatur si alio respectu; ita ut huius sit: entitas divina, quatenus quideratur et est vis intelligendi, generaliter; et eodem estia quatenus quideratur et est vis volendi, non generaliter; in quo utique, non est contradictio nisi apparenter talis.

Art. 1. illud de voluntate vere negatur: quod revera diffinitur a voluntate.

Q. d. a. dependet a quibuslibet re eandem seu estia divina modo ut vim intelligendi modo ut vim volendi representantibus. C. a. scilicet non a eodem

Art. 2. Deus se ipsum abique in personam generat. Deus videt filium generari quod illud non voluntate quod C. a. quod illud ut realiter a voluntate diffinitur. Nam videt se ipsum abique et voluntate esse eandem entitatem.

Q. d. a. quod illud ut virtus a voluntate diffinitur. C. a. Deus enim se ipsum generat videt de sua entitatis aequivalentia abique, ulla personae, et sic videt se eandem esse illud et voluntatis entitatem virtutem in seipso et seipso diffinitis seipso aequivalentem.

Art. 3. illud et voluntas in Deo habent diversos actus generatim nunc et spiritaliter: quod in aliquid diversum.

Q. d. a. Diversos actus videtur C. a. actu et realiter C. a. actu hanc generandi in divinis nisi virtutem

a' sp'atne diffinitur; q' p'impled nimiru' ctunnd
actu' Pater et general' Verbum et Spirit' sp'atu
P. P' ille actu' licet in se sit m'xime sumus, p'vultu
Et a'givalet actibz diffinitis; et ceter' in illis et
voltas vultu' diff'untur.

Art. 4. Si illis et voltas n' nisi vultu' diff'untur
Tunc filius et m' in su' reali' p'us voltas
d'ona dicit, atqz ne hoc dicit vetat p'at'ia
fides; q'o

P. N. Sec. M. na' filius revera in donis n' fecit
n' p' illu' seu e'ctia' dona quatenus ill'git;
hinc filius n' p' dicit' t'q' dona voltas su' quis:
de dona e'ctia' q'ateng vult, licet p'p' dicit'
t'q' e'ctia' d'ona quae vult, seu q'a e'ct' reali'
voltas. Sicut m' in creatis voltas seu d'a q'ateng
est vis volendi n' ill'git, nec actu' ill'nis p' dicit'
et in voltas et ill'g' reali' n' diff'untur.

Art. 5. ea reali' diff'untur, q'o' unu' n' est aliud
ai' ill'g' n' est voltas, q'o

P. d' m. in su' reali' et p'ativo C. M. in su'
vultu' et p'ativo N. M. et sic d' m. N. co'd
igit' in su' reali' ill'g' est ead' e'ctia', q'a
sue m' est voltas; licet n' in su' p'ativo q'a
una et ead' e'ctia', q'a sue ill'git et vult duobz
inadagatis q'ceptibz attingi p' modo sed m' una,
modo sed m' altera p' dicit', et sic m' duobz
diff'unt' inadagatis d'ic'ri.

Obj. 5. q'tra 2. q'elnd. E'ctia' d'ona ubiqz
p'implet' sp' tota cognoscit' : q'o n' p' res p'p' :
p'ari inadagate nec p'ovide' r'atne diff'ui.

P. d. a. tota cognoscit' p' n' totalit' seu oi' modo
q'd cognosci p' p'ovideo ant' cognoscit' tota et h'ol'it'
N'a d'wa n' e'ct' sp' sed m' q'ceptitates ac p'ctes
realit' diff'itas, q'ibz a'givalet, p' modo ut a'givalet
uni modo ut alteri e'ctia' diff'itae q'o' consideratur

Articulus I

33.

De Simplicitate Dei.

Notandum Simplicitas est negatio seu exclusio compositio; compositio autem est distinctio univoca. Flexio autem generativa assignandi compositio; realis scilicet seu physica, constans ex materia et forma, v.g. corpore et spiritu, vel ex partibus quantitativis aut integrantibus. metaphysica quae fit ex actu et potentia, ex essentia et existentia, forma demum constans ex genere et distinctio. Compositio autem ita metaphysica quae forma virtualis seu rationalis vocatur.

Prob. 2. Simplicitate Dei opprobria verunt ut seculo quidam Monachi in Aegypto Antropomorphyca dixit quod huc forma Dei aspingunt. Abbas Joachimus Agore quili Sacerdotan. At quod scripsit tres personas divinas Deum unum esse quomodo tres homines dixerunt unus homo. deinde Benedictus Spiritorum Antiochenensis impie dixit seculo classe Deum non desse qui à materia, cum quod non aliquid quod forma ut extensa sive et cogitantes; omnia vero entia quae in mundo esse duntaxat modificatur illis formis. Thomas autem Hobertus Anglicus Deum formam rerum materiae esse insane firmis. dnus Vontius Salvatus ex eo quod in Deo tres sunt personae realiter distinctae, cum simplex esse ac omni compositio experte negat.

Conclusio I Deus est ens simplicissimum.

Prob. 1. Ex quilio Sacerdotanensi 4. Cap. firmite, una est Dei essentia, formae sive natura simplex omni modo et

34.

Prob 2. ex 88. pro mira meredulitas ait
Tertul. P. de bapt. C. 2. qua Deo denegat
prophetas suas simplicitate et plebilitate.
A. P. Bern. P. 4 de considerat. C. 7. inquit Deus
meru simplex est

Prob 3. Deus est Ens perfectissimum go nll perfectus
dari pot, ai longi perfectus est oes perfectus habere
in se in una simplici entitate sua in pluribus
differtis go vero em iudicium aut S. Bern: li.
naa Simplex metaphisice antefertur

Conclusio II
Deus est Simplex. Aptus om-
ni compositione physica exper

Prob 1 ex S. serph: Deus Simplex est ait Agostinus
4. Simplex am carne et ossa n habent ut dicitur
Luc: 24 go Deus q. Simplex est nec corpus nec umbra
habet.

Prob 2. ex 88. S. frenaus L C C ib metu
dicitur oia Patre est Simplex et n quosibus, cu
fit totus Simplex et totus ratio. Origen: C. 1 de
praxys C. 1. n go inquit aut corpus aliquid aut
in corpore esse putandus est Deus, S. illi
naa Simplex, nll oia in se ad punctum admittere

Prob 3. ratio Deus est infinitus et immensus,
ut inferius probatur go n est corpus. Si em
daretur aliquid corpus infinitum et immensum re-
pleret oia loca, ac ponde nll aliud corpus
ptra illud immensum esse posset in orbe.

Conclusio III

35

In Deo non datur compositio metaphysica aut logica seu rationis.

Prob. utraq. pars. ois q. compositio includit aliquid imperfecte
go in Deo nlla datur compositio. Ant. probl. ois
compositio includit aliquid potentia qm qd. possibile, et
dicitur qm. futurum; sic in compositio metaphisica q. compositio
quodlibet ut potentia et existeret ut actus s. fuerit.
Sic in in. compositio logica diffinitio se habet q. modum
actus s. fuerit, et genus q. modum potentia q. s. fuerit.
ai in Deo esse aliquid q. modum potentia importat imp-
fectum, ut patet; est em. Deus actus purissimus
ois potentialitatis expers.

Solv. Obtes

Obj. 1. q. tra 1. q. tra, est in Deo unitas q. tra
et unitas q. tra realiter diffinitur q. tra in realiter
compositio.
R. N. co. ad na. ad vera compositio nra est diffinitio
et unio: porro d. vna s. vna q. tra parte ununtur
in na. s. vna n. diffinitur; q. tra parte vero diffini-
tione in p. s. vna n. ununtur p. s. vna
in sibi opponuntur.
Obj. 2. q. tra 2. q. tra Genes. 1. ad similitudine
Dei factus est hoc q. tra in hoc sit corporeus in Deo
corporeus est.

R. d. a. quoad animam ea quoad corpus. Na. co.
 Invisibilis Dei imago ait Ambrosius in Epistola 118
 n. in eo eff. qd. videtur p. in eo itaq. qd. n. videt.
 Invisibilis. Propterea sapientia sua membra, brachia,
 aures, oculos & ita huiusmodi affectus in pari-
 tentia Deo tribuit.

R. d. a. tribuit locutione Messyria et ad hanc
 mentis imbecillitate accommodata ea locutione
 propria et. a. ijs itaq. et Imbly locutione signifi-
 tur Dei efficacia, quae sine membrorum officio unice-
 ta operatur, quae in hoo. nisi q. varia sui cor-
 poris membra exercere solent ac p. unde qia nos
 oculis videmus, virtute q. qd. Deus videt, Rep.
 tura oculos vocat, ut observat S. Aug. ep. 198
 alias III. Item cum Scriptura huiusmodi affectus
 inae poenitentia Deo tribuit intelligendum esse patet
 effectus n. affectus, qia sicut deus fuit deus qia
 creatura cui infernus est. qd. agere solent
 hoes, qos Operis alijus poenitent, illud nimirum
 qm. in ipsis est peccando aut deservendo.

Obj. 3. Tertulianus i. adversus Praxed. C. 7. quis nega-
 rit, ait Deum corpus esse? Ipsi Deus spiritus est. qd.
 Tertul. in ea fuit sed, Deum verum habere corpus.

R. d. a. Deum esse corpus, falso et improprie ipse gate-
 nis corpus opponitur nihilo, vacuo et inani. Ca.
 ipse ipse et spiritus quatenus corpus opponitur
 ipse, fortasse Na. hinc ita verba Tertuliani
 explicat S. Augustinus i. de haeres. C. 86 atq. ita
 explicari debere, demonstrat ipse corpus Tertuliani.
 refellit namq. Praxed, qui filium Dei nihil esse, vacuum
 aliquid ac inane contendebat: ipse plane contrarium
 dicebat Tertulianus filium Dei esse aliquid verum, personam.

Substantiale uno verbo Corpus sui generis; non qd
corporis opponit vacuo et inani n. substantia spirituali.
Obj. 4. q. 13. q. 1. g. 1. Compositio rationis n. magis offi-
cit dona simplicitati, qua rationis distinctio eius
unitati; qd scilicet posterior admitteretur, in prior
negari n. debet.

R. N. a. dist. est, qia ex distinctioe rationis nostra im-
becillitas arguitur, qua via qua Dei spiritus conceptu
attingere n. potest; sic et dona eminentia illi prae-
cipua vero ex compositione rationis aliqua in Deo distinctio
inducitur, qia se n. tm ex parte mentis tenet, s. m.
ex parte Dei, in qua necesse foret esse aliquid, qd se ha-
beat q. modum potentiae.

Quasi. ibi est compositio rationis, ubi est distinctio rationis,
compositio em est distinctioe unio, ai in Deo datur
distinctio rationis, qd.

R. D. M. ibi est compositio rationis improprie dicta C. M.
proprie dicta R. M. et D. M. N. eadem n. em compositio
mentalis ex essentia et attributis dicit potentia et actu,
B. s. m. dona essentia eminentia, ratione cuius pleribus
distinctioe aequivalens, et varijs conceptibus representari potest.
Ad compositioe am proprie dicta requiritur aliquid q. modum
potentiae et q. modum actus, qd in Deo n. datur. hinc
in dist. prob. compositio est distinctioe unio, qd unum
se habet q. modum potentiae et alterum q. modum actus C. reg. N.

Quaest. 1. quare Systema spiritosa, de quo ja supra
sustineri n. potest?

R. Prater qua quod aperte Scripturae repugnet, ma-
nifesta in simpliciter contradictione. eadem quippe substantia
sue extensa et cogitans esse n. potest. na substantia extensa
est materia, qua ex se caeca, stupida, inertis, ois motus
et cogitationis expertis; et substantia cogitans in eapax est
extensivis qua est spiritus, qd.

corpore
in
tra
un
ad
Ba
ent
dis
ra
da
no
Aug
eos
ad
id
que
Tuo
le
C
a
in
p
ter
et
d

Quies in Spinoza n̄ possunt esse plures substantia epis-
dem naa seu attributi: q̄o una d̄ctur substantia
vltis scilicet Deus, et cetera entia n̄ s̄t nisi modificati-
nes huius substantia.

R. D. a. ejusdem nro naa Ca. ejusdem specie substantia
Eodem enim à se invicem ex se differuntur saltem nro
tametsi eandem participant specie naa.

Quæres 2. quare Systema Hobbesij, de quo in eodem
Loco ubi supra de Spinoza impud̄ et insanè dicitur?

R. quia q̄tra sana ratione ad ex orbe toto illud ex-
cludit, evidenter autem quicquid sumus nos cogitare iudicare,
rationari de rebus à naa valde remotis; quæ cogitati-
ones nostra, cum n̄ possint oriri ex naa, à Spinoza ed̄ apur-
gant, d̄bent procedere à principio instantiore scilicet substantia,
seu substantia intelligente.

Articulus II De Infinitate et Immensitate

Dei.

Notand. Infinitas in nois est carentia tri. et li-
mitis. Negativè aliquid sonat, affirmat Summa de omni
positivè in Deo arguit infinitas. Estio autem hic
quæritur de infinitate essentia divina in oi genere
essentia, id est utrum essentia divina oes essentias in
eminentissimo gradu contineat: cuius gratia per
notis Satis supra c. 2. art. 1. ubi de materia videtur
oes ois essentias possibiles in Deo esse; hinc in dicit
Psalmista Psal. 144 magnitudinis seu essentia
ejus n̄ est finis.

Notand 2. Imensitas est Virtualis Potestatis una
diffusa, quae res omnes pervadit, ipsa se ac inhi-
me adest tota absque ulla limitatione.

Notand 3. tripliciter autem dicitur Deus adesse rebus
omnibus, nimirum per presentiam seu per se, per potentiam
seu per operativitatem, et per essentiam seu per suam substantiam et
entitatem, de tertio huiusmodi plerumque agitur modo, contra
Pocinianos, qui volunt, Deum nisi virtute ubique
presentem esse.

Conclusio

Deus imensus est rebusque
omnibus per suam essentiam
praesens, ita ut nullus sit locus
realis, nulla creatura, ubi tota
essentia non existat.

Prob 1. ex S. Script. Jerem. 23. Sicut Dominus: inquit
in caelo et terra ego impleo? Baruch 3. magnus
est Dominus et non habet finem, excelsus et imensus, cuius
in ipso vivimus, movemur et sumus. 40.

Prob 2. ex Concilio Laterano: N. C. I. firmiter credimus
aut quod unus solus est Deus aeternus et imensus 40.

Prob 3. ex H. 66. S. Cyrilianus L. de Vanitate idol. ait
totum mundum esse Dei gloriam, et Deum ubique esse diffusum.

S. Aug. ep. 57 ad Dardan. Substantialem Deum ubique diffusum
est. et 7 de civitate Dei 30. unus Deus, ubique totus, nullus
inclusus locis, implens caelum et terram, fante potentia non
absente re: 40.

Prob. 4. ratione 1. Si Deus n̄ esset ubiqz, fortiaaler presens, Dei fortiaa aliubi esset, quibz da t̄is esset, utru scripta; motui esset obnoxia, sub qua alqdo in loco inciperet esse, in quo prius n̄ erat, quae dia dona infirmitati et simplicitati oio adversantur: qd. 2. Deus agit ubiqz, et proinde in ejus actio n̄ distiguatur ab ejus fortiaa ubiqz, ad est p fortiaa.

Solu: obiqz

Obj. 1. Deus in coelo rendere dicitur: coelum pedes mea ait Isaia 66. 20.

R. d. a. Speciali quada ratione Ca. p exclusae presentia in alijs rebus Na. na si ascendero in coelum tu illi es ait David Psal 139. 8. Descendero in infernum ades. in coelo am pedem habere dicitur, specialiqua: da ratione, qd npi potentia sua ac munificentia divitias magnificentius ibi explicet p aperta gloria sua manifestatne.

Unde Scriptura declarat Deum nunquam ad nos descendere, imo in Symbolo dicitur de filio Dei: Descendit de caelis: qd de loco in locum transire p, et igitur n̄ est ubiqz.

R. d. a. dicitur descendere de coelis sp̄u impetio et metaphre Ca. sp̄u pprio et fortiali Na. Descendere Deus dicitur ad nos, qd largitur beneficia, et cura sua fragilitatis habere signatur, ut ait S. Aug. serm 70 de temp. Verbu am donu descendere dicitur n̄ motu locali coelum descendo, p assumptione humanitate nstra, quae unio quida est dantis descensus et humiliatio vel demissio.

Obj. 2. Deus n̄ est in peccatoribus qd n̄ est ubiqz, R. d. a. in peccatoribz ut sunt opera ejus Na. ut ab eo p felus deficientia Ca. et N. vad.

Just. 1. Sed cum deus rebus factis ipsiis presente esse quod
R. Na. nam in ipso non deest acuit eas creare. unde
ad ipsas rebus non creditur Majestas ejus. Sicuti nec plis
splendor, in loca maxime obscura flustrat.

Just. 2. in deus creavit mundum fortia sua non preens
erat illi spatio in quo mundum creavit quod

R. D. a. non erat sensus actu et positive. Ca. tunc
in spatio illud quod fingitur non erat quod diffinitum
ab immensitate dei. In erat sensus virtute et apti:
Fudine Na. ut am deus dicatur immensus, sufficit
quod actu habeat in se virtute implendi. Localis infata
se epent; est em immensitas in virtualis dona estia
desuno

Qua. 1. an deus sit in actu in spatio, ut vocant,
imaginarijs

R. R. quia deus non est in nihilo seu in eo quod non existit;
ad ejusmodi sunt spacia imaginaria: quod actu in ipsis
non existit; ipsi coexistere tamen, si darentur.

Qua. 2. ubi fuerit deus ante mundum conditum?

R. In Semehis. ante oia inquit Tertul. L. q. 1.
Dixit es. deus erat solus, et ipse sibi mundus, et locus
et oia. et P. Aug. in bf. 122. antequam faueret deus
Ror, ubi habitabat? in se habitabat.

Articulus III

De Immutabilitate Dei.

Et si immutabilitas non negatur aliquid sonet, quod
sitiva nihilominus in deo ipse arguit, per quam scilicet
idem se est, et in eodem statu immobiliter se manet,
oio incerta aliusque sitis acquirenda aut perdenda.

Conclusio

Deus omnino est Immutabilis.

Prob. 1. ex s. Scriptis neff Deus ut felius hoi
ut mutetur. nrer. 23. et Malach. 3. ego dnus
et n mutoz.

Prob 2. ex gulyis in gilio Cateran 4 Capitlo fir-
miter expepe dnus efe incomutabel

Prob 3. ex s. Aug. Tract 4 in ep. Joas: Deus
mutari nefit, ulla ex parte corrumptur in
ffuit gia pfetq nee defiuit gia eternus.

Prob 4 grane Deus n mutatur sdm stada;
ng, em transit a n efe ad efe vel viciim
non sdm low eff em intenus ac oia ocur-
gat loca. sdm lyus gia eternq est. n gane
aiudentiu gia similiu simus et pfetp mus,
dnq n sdm volente; na eterns et imutab
li gilio Deus oia vult. Cui qo incipit alq
de novu pouere, novu qde opus est, sd a terna
et antiqua volente geluru. qo oio n mutate De

Solv: Obtl:

obj 1. Deus transit de uno stato ad alteru,
qo mutatur.

An pb. Deus de n creante factus est creans q

P. d. a. factus est creans, eundem actum quem
 ipse habuit *ca.* p. notum actum *na.* Deus
 ab aeterno voluit mundi creaturam non pro aeterno
 quod pro se respondeat virtuti aeternitatis
 instanti, quod revera eam eduxit ex nihilo, in no-
 va electe p. sempiterna et immutabili vocata.

Encl. 1. Deus ab aeterno operatus non est circa mundi
 creaturam: quod dum eum creari incepit mutatur est.

P. d. a. operatus non est operatur externa est.
 Admittata ad creaturas. Sed quod effectum quide-
 rata *ca.* operatur immanente et quatenus qui-
 deratur ut in Deo est, et a vocate Dei aeterna
 non diffinit *na.* est ead. non ergo operans
 mutatur, nisi cum immanens operatus est nova;
 si vero nova sit in actibus quod effectum quide-
 rata, non in Deo mutatio quaedam operanti advenit sed
 solummodo creaturis, quod a non esse ad esse transmutat.

Encl. 2. ille mutatur qui novas acquirit. Dotes autem.

Deus novas acquisivit ut dote creatoris quod
P. d. m. acquisivit de initiative et exte *ca.* m.
 intus *na.* m. Creatoris, non quod Deus quod rerum
 creaturam datus est, nihil intus ipsi quilibet, quod an-
 tea non haberet sed in aliquid exte, relative nimirum
 actuali ad creaturas.

Encl. 3. Deus intus ac p. haec de non hoc factus
 est hoc quod.

P. d. a. factus est hoc nova p. haec acqui-
 do *na.* haec nae dignitate extollendo *ca.*
 Deus quippe factus hoc nova p. haec intus
 sed sibi quod paravit ut huiusmodi non sit p. haec
 sed solummodo huius nae dignitate coniecta sua dona

personalitate magis amplificavit. unde
mutatio aucta ple[n]a h[uius]modi qua verbum
fuit et firmat.
Obj 2. Deus alternis vicibus eundem modum
diligit ut furtum, modo avertit ut peccatorem.
q[ui] mutatur.

Rs. d. a. ratione. Diversorum effectuum quos Deus in
eundem modo producit. Ca. rane affectus
qui suscipiuntur in Deo sunt. Ita affectus enim ille
aeternus, sicut in Deo, effectus vero temporanei, unde mu-
tatio in seculo h[uius]modi non in Deo cadit.

Obj 3. quod aliquid de novo velle potest intrinsece
mutari a se ipso. Men. probat. Sed si Deus
aliquid de novo velle, quod quod ab aeterno voluit
potuit noluisse quod dicitur. Ant. pb. non minus
hodie Deus est eadem circa creaturas quae fuerit
ab aeterno quod dicitur. 1.

Rs. N[on] ultima eadem quia omnia quae Deus vult licet
esse debere velis debet velle modo simpliciter aeterno
aeterno invariabiliter, et incapax successus ignorat
vel alterius intellectus, hoc quod sit. Possibile mu-
tat quia. Cetero est et ingratum, mobilis, infirmus
de ignorans. contra Deus vult hoc ab aeterno
et pro aeterno unico simplicissimo actu quia gestans
et firmus in ipso, quia nulla ipsi ratio nova solu-
cere potest, cur aliquid de novo velit: omnia quippe
ab aeterno novit.

Articulus IV

De aeternitate Dei.

45

Notand. 1. aeternitas metaphisice sumitur 1° pro
duratone longissima sicut Deus Genes. 17. Abitata
soluatur tunc Canad in potestate aeterna 2° pro
duratone quae caret fine, qualemvis nunquam habet.
ut; talis est duratio Angeli. 3. Inq. p. ubi
est p. in p. duratone quae caret p. in p. et fine
sed quae fine a parte ante fine a parte post ut
coquuntur finita n. est.

Notand. 2. aeternitas p. in p. dicitur a Boetio 2. 5.
consolat. phil. 1. 1. 6. dicitur interminabilis
vita tota et sine p. in p. p. in p.

Dicitur 1. interminabilis, quia nec p. in p. nec
fine habet.

Dicitur 2. vita sicut p. in p. seu illius, p. in p.
aeternitas n. solum se extendit ad rei p. in p., s.
in ad illius vita seu operatone. Nam quia in
intellectibus vivere idem est ac esse.

Dicitur 3. tota sine quia n. est uniuersiva et diuisibilis
ac p. hoc difert aeternitas a p. in p., quod est p. in p.
uniuersiva, et diuisibile in partes p. in p., et p. in p.
riores. in aeternitate autem ait V. Aug. in 1. 1. 101
n. est p. in p. quia n. fit, n. est futurum quia
n. est p. in p.; n. est ibi n. in p. est.

46

*Diuiti 9. p[ro]fita ut excludat[ur] in ip[s]o nunc
 Exoni q[ui]d[am] est in ip[s]o; nunc em Exoni n[on] est
 totu[m] Exoni, p[er] pars Exoni, nunc vero a trinitate
 est tota a trinitas, q[ui]a est in ip[s]o, q[ui] p[ro]fitem[ur].*

*Diuiti Inq[ui]s. p[ro]fitem[ur] ad designanda[m] q[ui]p[is] inu-
 labilitate[m] et indeficientia[m], q[ui]d[am] em p[ro]fideatur,
 firmiter et quiete[m] habet[ur] ait S. thomas q. 10 art.
 ad 6.*

*Notand[um] 3. a trinitas si caret locali amplitudine
 portia in floru[m] partiu[m] sibi p[re]cedentiu[m] ut ha-
 beat in virtute infinitate[m], q[ui]atenus aequalit[er]
 Exoni in infinito habenti partes infinitas sibi
 p[re]cedentes in ordine ad coexistendu[m] Exoni b[us]
 finitis p[ar]tib[us] et p[ar]tib[us] sibi p[re]cedentib[us] in infi-
 nitu[m]! a trinitas quippe Dei coexistit ei Exoni
 creato et creabili; hinc res creata ex eo q[ui]d[am]
 eund[em] a trinitat[em] coexistant, q[ui]o existant, n[on] p[ro]fuit
 diu[init]e p[re]s[en]t[em] in a trinitate, q[ui]a n[on] coexistit
 a trinitat[em] s[ed]m tota[m] eius virtute[m] a[n]gustitudo[n]em,
 p[er] h[oc] s[ed]m aliqua[m] p[ar]tem a[n]gustitudo[n]is p[ar]tem
 tali d[ist]incta Exoni correspondente.*

Conclusio

Deus est aeternus cuius
 aeternitas tota simul est.

*Prob[atum] ex S. script. Gal 99 a seculo et auge[m]
 in seculo tu es Deus. Gal. 101. Tu am
 idem ipse es et anni sui n[on] deficiunt.
 q[ui]d[am]q[ue] verber n[on] h[ab]ent efficitur, Deum durat p[er]
 aeternu[m] esse sine p[ri]ncipio et sine fine, p[er] m*

ipsius coeternitate Sive ipsi obnoxia n esse; du
 ip id esse dicitur. hinc qd scripta alibi in atri-
 nitate Dei quanda denotare videtur sive ipse
 fere sicut captus p pro auomodol, quo de coeternitate
 nihil qd ad hunc cogitare possumus.

Prob. 2. ex gul. Nuoem. in fine Symb. ubi
 Anathematizantur qui negant verbi coeternitate,
 aut eos qui dicunt, erat alqo qd n erat. qd

Prob. 3. ex 88. S. Greg. Nazianzen. Orat 89
 Deus inquit et erat qd et eff et erit, vel ut recte
 loquar qd eff na erat et erit ratu hporis qd

ff. p. aug. in b. sal 101 a trinitas ipse Dei
 Portaa est. ite i. ii. conf. C. 19. si Deus alloqut:
 Tu idem esse es et anni tui n deficiunt. annj tui
 nec eunt nec veniunt, annj tui oes sicut part,
 nec eunt qd venientibz excluduntur qia n trans-
 eunt qd.

Prob. 4. ratu Deus iuxta Superiori dicitur esse imu-
 tabilis: qd nega inde p. epe et eger nec desinere
 poterit: qd est aeternus; qd n ipsius coeternitas sicut
 tota est, allas em singulis momentis vel aliqo
 p. ius ipse deperiret, vel novu aliqd accideret
 et sic imutabilis n epe.

Quaerit. an aeternitas ita Deo sit p. p. a, ut n
 possit venire crea?

R. affirmant S. Patres qui unanimite gelu-
 runt advrs. Arianos Verbu n esse crea ex eo
 qd in Aptris dicitur aeternu; quae arguo
 nullius p. ius ponderis si aeternitas aliuf. enti
 creato venire possit. habet ille inquit S. Athan.
 in ep. ad R. p. i. De filio Dei loquens a trinitate,
 qua creatu aeterna epe n p. ius. et sas q. i. a
 est; na cui lib. enti, qd n est Deus, e. p. i. e. est
 ut creatu sit, seu eductu ex nihilo: qd n h. i.

quod dicitur debet existere in iustis et in creatis: quod
 non potest esse a toto, cum a totis nihil aut non aut
 proprie dicitur. Supponatur; hinc in ait idem P. Althaus
 apud Scot. in 2. disput. contra Ariam. res creata
 detrahe esse non possunt, quia ex non extantibus sunt,
 et non erant antequam fierent.

Quæst. 2. quod sit determinatio inter eorum et atri-
 bute. Determinatio istud esse, quod eorum sit du-
 ratio habens proprium principium et finem. atri-
 bute vero sit duratio sine principio et sine fine.

Articulus V

De omnipotentia, bonita- te, misericordia et justi- tia Dei.

Notandum 1. per omnia dona illa virtute
 infinita, quæ a facere quod quod non repugnat.

Notandum 2. bonitas illa quæ est, quod est, factum in
 suo genere. triplex autem distinguitur bonitas ab-
 soluta, quæ est perfectio summa in se. relativa
 quæ est perfectio appetibilis ab alijs, et moralis
 quæ idem est ac sanctitas.

Notandum 3. misericordia sumitur dupliciter,
 1. pro affectu compassionis et tristitia, qui in
 nobis emittitur ex aliena miseria
 2. propter ac nudè pro voluntate subveniendi
 alienam miseria.

Notandum 4. iustitia est virtus quæ unicuique reddit
 quod suum est. duplex distinguitur combinatoria
 quæ unum pro alio commutatur seu datur et accipitur.

Et consistit in aequalitate rei ad re. Et diffinitio
quæ diffinitur quod unicuique debitum est; pro-
mum bonis, malis Supplementum.

Quæst. an Deus sit oisotens?

R. affirmativa nã p̄ Mathæi, 19 dicitur apud Deum
omnia possibilia sunt. Et in symb. nos profitemur
credere in Deum Patrem oisotentem. Aug. ois-

otens est Deus ait S. Aug. Serm. 213. alias
119. ad faciendam maiora et minora q̄.

Quæst. Deus n̄ potest facere, ut p̄trita n̄ fuerint
facta. q̄.

R. N̄. q̄ nã Deus n̄ potest, nisi quod existeret n̄ re-
gignat. p̄tritu esse am et n̄ fuisse aperta
implicat contradictionem.

Quæst. Deus n̄ potest facere p̄tra quã re ipsa facta

q̄. R. D. a. n̄ potest p̄tra facere abstrahendo à de-
creto q̄ sua potentia libere alligat ad certitudi-
nem rerum n̄. Supposito decreto C. a. et N. q̄
n̄ em̄ potest alia facere, quã q̄ ab æterno de-
vit n̄ q̄d̄ p̄ defectu virtutis ad agendum
alia p̄ p̄ immutabilitate voluntatis dicitur p̄tra
n̄ faciendi.

Quæst. 2. an Deus sit bonus?

R. Deus est Summe bonus sive bonitate ab-
soluta sive relativa, sive moralis, et q̄
p̄fectus. nã 1. bonum absolute id est ac p̄fectum
in se: ai Deus est Summe p̄fectus n̄ ex dubio
patet. q̄. 2. bonum relative id est ac
conueniens et appetibile: ai Deus est Summe
appetibilis, et sit Summe bonum, Origo et
p̄ncipium cuiusq̄ alterius boni. 3. bonum morale

idem effat Secundum: ai Deus est Summe et in se ipso
Secundum Estote autem deus veritatem // quia ego
Secundum Sum quod est Deus et optima
 bonus est quia per se et independenter ab alio bonus
 est. hinc sic dicitur: nemo bonus nisi
solus Deus quia solus Deus bonus est per
 optima, cetera autem bona non nisi per participacionem
 a Dei bonitate. Deus singulariter
 bonus est ait S. Aug. ep. 49 ad Maledon
 nullius enim boni participatio bonus est quod
 non autem in bonus est ab illo bonus est
 quod a se ipso esse in se.

Ques 3. an misericordia sit in Deo.

Res. misericordia que est voluntas conveniendi
 cetera miseria est formaliter in Deo. et
 attestantur ferè Psalmus S. Psalms regina
miserator et misericors Dominus ait Propheta
Psalmus 137. patiens et altitudo misericors
miseratus est super omnia opera eius.

Ques 4. an iustitia in Deo sit.

Res 1. iustitia distributiva est formaliter in
 Deo, nam Matth. 16 dicitur tunc reddet
unicuique secundum opera eius.

Res 2. iustitia commutativa in Deo non est
 in se ipso, sed rationi secundum in nam non
habemus ex nobis quod Deo offerre possimus
qui prior dedit illi ait Ap. 2. corinthios //
et retribuere ei.

Calioni in usu admitti. A in Deo iustitia
mutativa, galenus sic opera infra bona
ex graa elicitu poptone quanda et equalit
tate libent cu gloria qua nos beaturus est.

51.

Caput IV De invisibilitate Dei.

Deu invisibile esse Scriptura docent sapim ac vi.
ble. quia an ratione hac Scriptura significat que
prima fronte intra se jugare videntur gulian.
Da sint hunc in Capite explicabimus.

Articulus I De possibilitate intuitiva Dei visionis.

Not. 1. Intellex diffinitio visio seu cognitio abstracti-
va, quae habet y aliquid medium, seu Deus cognos-
citur y creatas. Intuitiva p qua res videtur
imota ut in se est. Deniq, apprehensiva, cu
res cognoscitur n' solum ut in se est, s' in sup ea o
claritate et distincte, quae cognoscibilis est.

Not. 2. Intellex adhuc et diffinitio visio. Visio
intuitiva corporalis quae fit p oculos corporis
et illis quae fit p oculos mentis seu p illud.
utraq, p' hanc vel sedm vires naturales vel
sedm supernales.

§ I.
An possibile sit videre
Deum oculis corporeis

Deum oculis corporeis videri posse, erroneo putaverunt anthropomorphyta

Conclusio
Deus oculis corporeis
videri non potest.

Prob. 1. ex S. Paul. 1. Timot. 6. Deum nullus hominum vidit, sed nec videre potest, quae locum Origenes et S. Hieronimus interpretantur et videntur per oculos corporeis, sicut in expresse ait S. Paulus 1. Cor. 2. oculus non vidit, quia preparavit Deus diligentibus eum. quia enim Deus preparavit electis esse deum est.

Prob. 2. ex SS. quod consensus unanimes est. S. Cyrilus Hierosol. Catechesi 9. carnis quod oculis aut cerni deus non potest, nam incorporeus est corporeos oculos cadere, requirit.

Prob. 3. rane posse quod oculis corporeis conspici potest in loco alio non necesse est, nec ubique, sicut totum aut deus non est eius naturae quod deinde si deus

oculis corporis quod est, alijs quoque, quibus percipitur:
 non est enim potior ratio de Sensatione, quod oculos qua
 et alios sensus: ac hoc fieri requirit; non enim Deus est
 sonus ut possit auribus percipi, et quod. ita rationa
 gancia et vitalis ferri non est in obtinendo, sed in port
 natu: diuino visio per oculos corporis pertinet ad Paul.
 late organica et vitalis, Deus autem non est obtinendo port
 natu huius facultati: quod. Minus: quod obtinendo
 port natu oculi est visio. De corpore suo coloratu
 ac Deus non est huiusmodi quod.

Solu: Obtines.

Obj. Job. c. 19 dicit in carne mea videbo Deum meum,
 quod oculi mei aspiciuntur sunt. quod.

R. d. a. in carne mea id est per carnem meam, oculi
 mei corporis. Na. in carne mea id est in
 carne mea existens post resurrectionem Generale
 videbo Deum, et oculi mentis mea erunt aspiciuntur
 H. C. a. et N. coad. vel aliter d. Deum recepto
 re quod apparet in die iudicii iudicaturus mun
 da. C. a. Deum in iustia d. obtinendo per H. a. Na. et coad
 ita S. Aug. l. ult. de civit. c. 29.

Obj. 2. Quod elevari facultas extra obtinendo sui spe
 cificativum quod oculus corporeus poterit elevari
 ad Dei visum. Ant. quod ignis inferni corporeus
 ex volente Dei agit in substantias factas ut per in
 demones, ac res factas non est obtinendo specificativum
 rei corporea quod.

R. d. a. facultas vitalis Na. facultas quod agit
 per se modo in potentia C. a. et N. coad. vitalium
 facultatu est ad obtinendo singulare d. firmari, ad
 quod est habitudo et ordine dicunt, Acyster.

t vider
 corpore
 , curru
 corpore
 potest.
 Deo a h
 Origine
 p oculis
 ity. P
 Deo d
 lectis
 imis
 carali
 corpore

inchoata saltem effectibus partem habeant nunc
 est. at potentia n. vitalis ejus n. ad n. h. n. em. ad fal-
 an partem d. amantem obtin. hinc patet divi-
 paritas de igne infernali & oculo corporeo.

Art. 1. Deus eduxit creatas ex nullo. qd. h. ad ques-
 curas operantes a deo possunt assumi & exten-

Re. d. e. q. possunt a priori intra ipsos obli-
 miter & e. q. extra illos. N. e. q. et e. q. ad. ad. est
 reru. mutat. n. si obnoxia; si am. p.olla
 vitalis v. g. visiva extra obli. p. u. ferretur
 ejus optia penitus quelleretur ut patet. nam
 visio corporea est e. p. t. h. p. u. t. h. u. s. & coloris p.
 tale imp. p. n. in tali Organo facta. qd.

Art. 2. minus distans male et p. t. e. qua
 finitu. et infinitu., ai illius finitus p. v. i-
 dere deum infinitu.: qd. in malis facultas obli-
 spiritalis asequi p. t.

Re. d. m. minus distans d. in ratione d. t. e. & a
 ratione habitudinis facultatis ad obli. n. m.
 na. illius finitus habet inchoata potentia deum
 infinitu. videndi, qua se cognoscibile et exten-
 m. deus intra fines sui obli. q. t. e. u. r. ; n. vero
 malis facultas in se q. t. e. u. r. p. n. deum p. t. e. u. r.

§ II

An possibile sit intuitive videre Deum visione intellectuali

Duo h. errors oppositi hic caute declinandi.
 ius. Præcoru. q. r. u. m. d. a. qui volunt deum n. intuitivi
 et illi est in se a beatis posse videri p. t. e. u. r. in q. d. a.

ejus similitudine vel luce à deo derivata
hujus p. Bequardum et Bequinarum doctum
deum in naturalibus ab illis hinc videri posse sine
auxilio supernaturali illud ad hanc visum elevante.

555

Conclusio I Possibilis est saltem super- naturaliter intuitiva dei visio.

Prob. 1. ex 1. Petr. 1. Cor. 13. videmus nunc p. speculum
et in enigmate, tunc am facie ad faciem. 11 Jo. 3
videmus nunc p. speculum cum apparuerit videbimus
eum sicuti est, quod clare et intuitive et non per aliquid
speculum

Prob. 2. ex quibus sicut in decretis Eugen. 4 ubi
dicitur eas purgatas mox in visum relinquit et intuitu
clare ipsi deum sicut et unum sicuti est.

Prob. 3. ex 88. S. Chrysostomi in Barenen ad theo-
dorum Cassid. 4. quod dicitur aut quod ipsa rerum veri-
tas adit, quod apertis regis adit ipsi regis
quiere crebit non ultra in enigmate non per spe-
culum sed facie ad faciem

Prob. 4. sicut illud illud est a seque saltem quod
ad quod inchoata habet potentia, si illius creatura
inchoata habet potentia ad deum intuitive videndum
quod est enim deus intra latitudine obli eius specifi-
caliter quod est verum et intelligibile quod non.

Conclusio II Visio intuitiva dei per so- las naturae vires impossi- bilis est.

Prob. 1. ex 1. Petr. Rom. 6. gratia dei vita aeterna

unde sic argatur S. Thoas, vita aeterna est
 effectus gratiae elevantis illud: β vita aeterna con-
 sistit in visione Dei iuxta illud Joannis 17 haec est
 vita aeterna ut cognoscant te verum Deum quod supra
 intuitiva Dei non effab illud sibi reluto, β elevatio
 per auxiliu gratiae.

Prob. 2. Ex quibus Viennensibus Cementis 5. god
 hunc de quodam errore damnavit: quilibet
 illis nata in se ipsa naturaliter est beata, ad non in-
 diget lumine gloria ipsam elevante ad Deum
 videndum.

Prob. 3. ratione potentia naturalis viribus propria non potest
 eliere operatio supra naturalis, alias vel potentia de-
 sideret esse naturalis vel operatio supra naturalis: as
 visio Dei intuitiva est operatio supra naturalis, nam ad
 se tendens ad visum beatificum ut actus Dei
 sui est essentialiter supra naturalis ergo a potentia
 ipsa visio

Solv: Obtes.

Obj: contra 1. quod. Scriptura et beati. Deum invisibile
 sciunt, ergo
 R. d. a. invisibile oculis corporeis C a. oculis
 mentis β d. ex illis natas viribus C Beneficio
 gratiae β d. in hac vita C in altera vita β d.
 visio comprehensiva C visio intuitiva β h. et con-
 trast. S. Chrys. hom. 3. de inprehensibili
 crepiti ait angelos non videre ipsa potentia pura
 β ad temperatum lumen ergo C
 R. N. d. natas S. Chrys. excludit duntaxat
 cognitio Dei comprehensiva seu effata cognitio
 ut ipsemet Rom. 4. exponit, quia Anomaj qd

hui ex professo oppugnabat admitterebant, n̄ vero intuitiva Simpliciter quā vocabatur temperata, quia est accommodata et proportionata finita capacitate illius creati, qui Deū q̄tus est n̄q̄ comprehendere p̄
Obj 2 potentia finita n̄ p̄ tendere in ob̄m infinitū: ai Deū est infinitus, illūq̄ aut̄ creatus est potentia finita q̄o.

Sp. d. M. n̄ p̄ tendere modo infinito C. M. modo finito et simpliciter intuitivo M. M. Prin 1. n̄ magis facultas finita p̄ attingere ob̄m infinitū, quā locus finitus p̄tinere corpus extensū infinite q̄o. Sp. q̄ia locus corpori aequatur n̄ facultas ob̄m

Prin 2. intuitiva Dei visio eliciata ab illū creati p̄fertur ab ob̄o infinito: q̄o v̄ est infinita q̄o est absurdū v̄ est in pop̄olis. Sp. d. a. ab ob̄o infinito inadegate et finito modo cognito C. a. adaequate et modo infinito cognito N. a. et d. ēq̄ infinita ex facie immutabile et ob̄iective C. ēq̄. habet em̄ p̄t̄ h̄o et ob̄o Deū infinite. Localiter exhibet et in facie N. ēq̄. et eod̄.

Obj 3. q̄tra 2. q̄d̄ Deū p̄netur intra limites ob̄i illius creati q̄o eū n̄baler cognoscere p̄. Sp. d. a. intra limites ob̄i, q̄realis et inchoative C. a. habet em̄ illū potentia inchoata videndi et cognoscendi Deū, quia revera est intelligibilis. intra limites ob̄i generalis N. a. indiget em̄ illū bene fieri gratia efficiat̄ et elevetur ad visionē Dei.

Qual. qua requirante ad intuitivā Dei visioē. Sp. tria singi possunt effectiva intuitivae Dei visioē principia: unū ex parte ob̄i, scilicet Sens representans Deū. alterū ex parte Dei ipse Intellec suū gratia illū elevantis q̄o q̄ vocant

Lumen gloria. Inq; illud à qo epus modi
visio eliciatur.

Qua 2. an aliqua species concurrant ad Dei usum
ante responsum.

Notand. Species est obli. idea seu imago in qd
obli. ~~2.~~ representatur. Dividitur in imprefa
qua est idea obli, qua menti imprefa fit in
ea ad obli, qd representat cognitione gcurrit.
Et exprefa qua est obli. cognitio ab illu ex-
prefa seu actualis trus cognitionis. Voluntatem
obli, obli. sui ipsius specie menti imprefa
ae mente p huc actus exformare idea maxi-
me h' habet obli, cuius habebat specie imprefa
qo notato.

Q. 1. nlla admitti p species imprefa in intuitiva
Dei visione tu qia una estia p sua immaterialitate
et intensitate est maxime illud, p se ipsa quod
tu qia videre deum intuitivè est ipse videre fr
specie absq; Animate et in se ipso.

Q. 2. in intuitiva Dei visione locum habere requirit
Species exprefa. qia illud in intuitiva Dei
visione effoare n p imagine obli qd cognos-
cit npe Dei; obli. em qd in aliquo ente creato
representari requirit, exprimi n p aliqua creato
mentis actus.

Species ois actio habet trus; na ois actio effa
causae rei pductiva. ai visio Dei effa actio qo

Q. d. M. habet trus vel realiter pductiva vel p
Cognitio C. M. sp realiter pductiva N. M. vix
am beatifica habet trus pure cognitiva; effa
pura vitalis tendentia, pura perceptio Dei in
me presentis illud à qo videtur. d. m. obli. n
ois actio transiens effa pductiva alius rei et
actio immanens N. d. haec em effa im illiva obli
et vitalis tendentia in suo obli.

Quaeritur: an ad visum beatificum requiratur aliquid
speciale dei auxilium.

R: affirm. ut patet ex q. 12. ca. 1. ille autem specialis
Dei cursus a se lumen gloria nuncupatur,
quia respectu illius id operatur, quod lux solis
respectu oculorum. hinc in Gal. 3. dicitur:
in lumine tuo videbimus lumen.

Quaeritur: 4. quid sit lumen gloriae?

R: Voluntatem quae lumen gloriae esse habitum
a Deo ac beata infusum, nosse, sicut sibi videtur
opinio eorum qui attendunt esse auxilium actuale
sui cursus extraordinarium, quod Deus beatorum
mentes elevat ac corborat ad sui visum intuiti-
vum, quia entia sine necessitate multiplicanda non sunt,
quibus autem Dei extraordinarius manifestus
sufficiens est illud qui inchoata Deum videndi
potentia elevat, ad actualem Dei visum elevandi.

Quaeritur: 5. quomodo gerrat illud ad Dei visum?

R: illud active gerrat ad visum Dei eliciendum
per virtutem sibi propria elevatam in lumen glo-
riae: nam illud ad visum beatificum gerrat
sicut est potentia vitalis se se movens ab infirmitate
per virtutem propria. ex quo non inferitur, illud
gerrare ad hanc visum sicut eadem potentia, quia
agitur virtute propria et ut potentia vitalis; lumen
vero gloriae sicut eadem infirmitate, quia unum
auxilium ipsius illud visum elicit, cuius sui
virtutibus relinquitur per se incipere esse.

§ III

Utrum visio Dei compre-
hensiva sit intellectui creato
possibilis.

Utrumvis C. 2. hanc inq. fuisse Eunomij Aetia

60.

qui quis sit Deus, scire se esse profitebatur,
contra quem Ps.

Conclusio Deus ab intellectu creato comprehendi non potest.

Prob. 1. ex S. Sept. Serm. 32 dicitur Deus
magnus consilio et inaccessibilis cogitatu go
hinc in quibusdā Catheran. 4. firmiter credimus
ingit qd. Deus sit inaccessibilis.

Prob. 2. ex 66. S. Aug. Serm. 38 de verbis
Dni qd. mirum aut si nō comprehendit Deū? Si em
comprehendit nō est Deus

Prob. 3. Satna nulla creatura capax est actus
infiniti, ai visio Dei comprehensiva est actus infini
ad aequal em oīmodā Dei cognoscibilitate qua
infinita est go.

Solvo: Obtes.

Obt. 1. 1. Corinth. 13 dicitur. Sum am cognos-
ca Deū Simit et cognitus Sum ab eo. ai
apud cognitus est visioe comprehensiva, go
Ps. d. M. cognosca tu aliqua portione Simit
cognitus Sum, quemadmodum alibi dicitur quod
videntes Deum Similes ei futuri Sumus. Cui
ea oī claritate qua cognitus Sum. Nō M. Apd
solummodo vult futuri aliquid ut Deū clare et
intuitive cognoscat, et nō p. Speculū.

Obj 2. visio intuitiva Dei est representatio Dei ut
est in se; igo ffete videtur Deo.

Q. d. a. est representatio Dei inadequata e a.
adequata N. a. et eod; n em representat oes
divinaru pfectu gradus; qz s infiniti

Articulus II de existentia visionis Dei intuitivae

§ I

Utrum in hac vita aliquibus intuitiva Dei visio concessa suerit.

Cartu est illud beneficium a Deo hoi viatori
quedi potuisse, qia n implicat Deu a viatore
intuitivi videri. Controversatur am nu purus
hoo adhuc mortalis actu visus Dei intuitiva atqz
potitus est.

Conclusio

Nemini mortalium in hac
vita concessa est intuitiva
Dei visio.

Prob. 1. ex S. Script.: Exodi 33. ait Deus Moysi n po-
terus videre fauce mea; n em videbit me hoo et
vivet

Prob. 2. ex S. P. Clementis Alexand. l. 6 Strom:
glorid est inquit nemine unqa vita hore posse
Deu clare percipere. Igitur.

62.

resolves. Moysen dei electa n̄ vidisse. Sicut Cogit
 P. Aug. in Joba Angellu qui n̄ erat status dei,
 s̄ d̄p̄m̄ d̄ni gerabat.

Et sicut Paulus dicit 2 Cor. 12. Se usq. ad tertium
 caelum raptus sum, n̄ intuitiva dei visione fru-
 ctu fuisse, s̄ s̄m̄ q̄ revelatū meta humana verba
 audisse, prout ipse s̄. cit innuere videte his
 verbis: ne magnitudo revelatū extollat me.

3. n̄q. P. Patru apud Benedictū de go. P. Grego.
 testatur l. 2. Dial. C. 35. qd̄ facile s̄ uno s̄.
 cis radio totū mundū aspexit, q̄ā āā viden-
 ti creator angusta est ois creatū, q̄ t̄nā d̄i
 posse ipse electa dei vidisse d̄n̄ hac s̄. Gregorij
 verba intelligenda s̄m̄ sint de raptu in go. Itq̄
 B. Benedictus ad altorū donhaii q̄st̄atū
 elevatus fuit.

§ II

Utrum animae Sanctorum
 quibus nihil suendum super-
 est statim a corpore soluti s̄
 intuitive Deum videant?

Ex antiquis n̄ pauci sanserunt iustis visū Bea-
 tificā ad Generale iudiciū deferri. Auctor
 opinionis hujus fuit Sapias hierapolitanus
 Episcopus quē s̄m̄ti s̄ Juring, s̄e n̄q. et alij
 ut testatur Euseb. l. 3. C. 28. qui aperiuerunt
 t̄m̄b̄os post resurrexerūt annis mille in d̄to in terris
 regnāturos s̄p̄e futurūq. postea transiit ad dei
 conspectū. unde in millenarij appellati.

In Baja erroro rejecto In mille annorum regno
seculo q abijt Vigilantibus haereticis, eundemq am-
parus est Lutherus Calvinus et alij, qui oes docuerunt
nemora ante resurrectione Generali ad Dei visne
admitti, vno in haec opinione inclinat Joaes
22. nkl In hac in re d' finivit ut sephate Benedicty
12. vffius Puerfor.

Conclusio I

Tigmentum est illud mille annorum regnum

Probi ex S. Sept. Math. 27. Justi statim post
ultimam iudicia Generali resurrecturi in caelu
ascendere dicuntur. ibi hi in suppliciu eter-
nu, iusti am in vita eterna. qd nullu spori
illis relinquatur, qd in voluptatibus spui, de-
Citij, et festis celebrandis frangere possit.
Prob 2 ex Grad. S. B. Origenes 12 de principijs
C. 12. Cajus Joas Presbyter Scriptor secundi
A 3. Pelulj et Sg Dionys Alexandrinus ex
professo Scripserunt qtra Millenarior ut sephate
Lup6. v. cit. A 4. C. 24.

Conclusio II

De fide est animas Justorum quibus nihil superest expian- dum statim a corpore soluta Sunt in caelo frui intuitiva Dei Visione

Probi. ex S. Sept. 2. Cor. 1. ait Apulus Semper
qma si terrenis domus hujus ~~fructibus~~

habitationis desolvatur, & diflatio ex se
 habemus domum n. manufacta aeterna in coelis
 et philip. C. Ita loquitur desiderium habes diph.
 vi et epe in lto. go. Aeg. statum post hanc
 vitam mortalem aeterna sperabat in coelis, et
 se presentem fore ad dnm xhu go.

Prob. 2 ex trad. bb. 1. seculo ito. Pamm. ep.
 ad Pontum scribit: Sensus metos. Pustinul
 labores atq. ita discepit ad debitum gloria. Cou.
 Paulus patia. Pochmu obtinuit. 2. seculo
 Athenagoras Apologia. P. quari. famus inquit
 nos hac mortali. de funibus vita altera hae
 ferreffi. Cangi. meliore npe. calepa epe vultu.
 ros, ut apud Deu et in ipso Pimus. 3. seculo
 P. Cyprian. in exhortatione ad martyrum unia
 julien: qta. Ignitas ait et qta. Securitas exire
 hinc coetu. claudere in momento oculos,
 gibz. Roer. videbantur, et mundus aperire. cor.
 ad statum ut Deus videatur et dty.

Prob. 3. ex gulyz et decretis Pontificum. gulin
 Lugdunense 2. in p. p. p. fidei et florentino
 in decreto Unionis expresse definiunt aas
 p. fite purgatas mox in coelu. recipi et inhieri
 clara. ipse. Deu. idem d. h. i. Benedictus 12.
 in Extravagante. Benedictus Deus.

Prob. 4. ratione ad impiorum a corporebus
 soluta statim torquentur in inferno ut
 patet ex Luca 10. ubi dicitur expulsi statim
 post morte. fateri se in flamma cruciari. go.
 a fortiori iustorum ad debita sibi mercedem
 ante resurrectione accipiunt. Deum em pro.
 pensior est ad remunerandum quae ad puniendum

Solo: Obtnes.

65.

Apoc. 20. fit mentio d'plius resurrexerunt.
prima est Justorum qui regnabunt cum dno 1000
annis. 2^a impiorum qui n̄ resurgent donec q̄fuz
mentur hi 1000 anni, p̄ q̄os in ligabitur Draco,
usq; q̄fuz Solvetur Sathana de carcere suo,
eribit et Seduet gentes. q̄o Regnu 1000 annoru
n̄ est subitū.

P. M. i. o. a. 3. na. ut S. Aug. l. 20 de civit. c. 4.
Expōit, regnu illud 1000 annoru est totum
illud t̄p̄is Sabiu, q̄d à p̄mo d'ni adventū 1.
n̄ q̄o ligatus Sathanas juxta illud Joais 12 nunc
p̄cept hujus mundi ejicetur foras, ut p̄it
p̄ius q̄rari nequeat: usq; ad d'ni p̄tenditur.

quo t̄p̄e d'ni cu d'no regnabunt, aut in coelis
p̄ gloria aut in terris p̄ grā. Resurrectio 1^a
est aaru Sanctificatio p̄nta d'ni Verba Joais 5.
qui Verbu meū audī et transit à morte ad vita.
cujus particeps n̄ s̄ impi; at verò post illud t̄p̄us
vivent vita corporali p̄ resurrectioe. Inq; post
t̄p̄us illud 1000 annoru s̄ t̄p̄e Antich; Solvetur
Sathanas, et Seduet Gentes tunc fiet resurrectio
Generalis ad judicū.

Encl. 1. Apoc. Math. 26 ait n̄ biba amodò de
gemine Vitis usq; in die illud cu illud biba vobis
cu novu in regno Patris mei; q̄o p̄mittuntur
Aplis nova delicia.

P. M. i. o. a. na hae verba n̄ ad littera s̄ in
s̄p̄tuali et de delicijs sp̄t Ebq in coelo fuer-
tis illigenda s̄. n̄ em ait ap̄ Tom 14. Regnu
Dei es̄a est et potus.

66.

Art 2. Math 19. quis qui reliquerit Patrem
centenarium recipiet et vitam aeternam possidebit.
go admittere deest regnum 1000 annorum, ubi ante
vita aeterna donabitur centenarium recipiatur.

Art 3. d. a. centenarium recipiet in altera vita. Na
nunc in hunc hoc ut ait S. Marcus c. 10. P.
centenarium honorem temporalem Na. spiritum Ca
ita S. Hieron. in hunc locum.

Art 2. Math. 20. in Parabola Operariorum
denarius diurnus parvi ad Vesperam oibz sel
operarijs distribuit: ai 7 denarium illi datur
beatitudinis aeternae merces, p Vesperam am
finis mundi go.

Art 3. d. m. beatitudinis aeternae merces q. leta
Om. ingleta Nm et cod. incompleta q. p.
merces, quae q. s. s. s. in in a. a. beatitudine
statim a corpore soluta fuerit ei donabitur
q. leta am q. a. ad sel et corporis felicitatem
q. letatur, n. n. n. post carnis resurrectione iustis
q. edetur.

Art 1. Nunc Math. 25. n. n. n. post ultimum
iudicij die iustis dicitur: Venite percipite
regnum

Art 2. N. cod, na haec ubi Verba signifiabla
publia declarantur. Sic statim post morte
cata; alia sequeretur. n. n. n. reprobos ante iu
dicij die in inferno cruciari, in hunc pariter
ad eos dicitur: estis in igne aeterno.

Art 2. Apocalyp. 6. 1. a. iustorum n. in coelo,
p. p. altari delibentibus expectantes go ad
urg. n. n. n. fratrum eorum q. letatur; go

P. Proa. Tu quia altare hoc in coelis sp. v. i. p.
 atq. Tu ipsum et coelum illigite, Tu quia yd
 iusti in circuitu throni amati stolis albis
 aude dei qui iungunt eum. Et ab eo coelis p. q. q.
 dicuntur am. Et altari sign. Et b. n. g. e. Et o. q. u.
 est. Et s. r. a. vel ut agnus occisus, expectant igitur
 polimodo n. beatitudin. a. e. Et p. corporis qua ipsis
 in fine mundi quodetur.

Et h. g. Matth. 25 nisi in ultimo iudicio reprob.
bi ab electis segregabuntur: q. n. iudicabuntur
ante iudicium Generale. et cetera.

P. d. a. Segregabuntur p. l. l. e. C. d. private. N. a.
 tam em. Et p. h. i. t. Separatio in iudicio partitari.
 seu in die obitibus uniuersis; na. ex h. i. s. t. a.
 v. a. p. a. r. i. g. r. a. t. r. e. p. b. o. s. p. e. n. i. t. f. e. r. i. o. b. n. o. x. i. o. s. p. a. t. i. m.
 i. t. q. Obierunt, San. n. sine iudicio dei i. n. e. f. r. o.
gabili.

Obj. 3. Multi ex Veteribus b. b. docuerunt beatitudin.
 aeterna iustis n. quod nisi post iudicium Generale:
 q. vel dicend. Et res. Nos antiqua. Cula viros
suippe. Res. u. b. i. o. s. vel. f. u. n. e. f. o. r. i. s. t. r. a. d. i. t. u. d. v. o. n. a.
i. n. t. i. a. h. o. c. f. i. c. i. c. a. p. u. t. o. b. l. i. t. e. r. a. t. a. f. u. i. p. e. q. u. o. d. a. t. t. r. i. d. e. s. s. e. t.

P. N. utramq. ead. na. cu. h. a. e. q. u. i. s. t. i. o. n. d. u.
 e. p. e. t. e. l. i. g. u. a. t. a. e. t. u. l. t. i. m. o. C. u. l. a. e. i. u. d. i. c. i. o. i. n. f. i. n. i. t. a.
 Res. i. n. c. u. s. a. r. i. q. u. i. d. e. n. t. q. u. i. l. u. n. g. s. i. n. e. p. r. a. c. t. a.
 i. n. p. u. g. n. a. b. a. n. t. Res. i. n. q. u. i. s. t. i. e. n. a. s. t. e. r. t. e. e. x.
 p. r. a. c. t. a. q. u. i. a. e. r. r. o. r. a. b. C. u. l. a. p. r. e. s. c. r. i. p. t. u. s. d. e. n. d. i. t. u. r.
 2° Et r. a. d. i. t. u. d. v. o. n. a. n. e. x. a. l. l. e. g. o. r. u. d. u. n. d. a. r. a. b. p.
e. x. m. e. l. i. t. o. n. i. s. q. u. i. a. s. s. e. r. u. a. r. i. d. e. b. e. t. u. t. d. i. x. i. m. u. s.
Et r. a. d. d. e. h. a. d. C. l. e. a. t. C. o. n. g. e. p. r. e. s. e. x. t. i. t. e. r. e.
p. r. i. m. i. s. i. n. h. o. r. i. b. q. u. i. a. s. s. e. r. u. a. b. a. n. t. Nos. p. a. t. i. m.
a. m. o. r. t. e. i. n. t. e. r. i. t. u. r. a. d. e. i. v. i. s. i. o. n. e. s. u. i. u. t. e. x.
d. i. c. i. t. i. s. q. u. a. t. n. e. e. i. d. d. i. p. i. n. t. e. l. a. r. u. n. t. p. u. r. t. i. n. g. e. t. f. r. e. n. g.

Obj 4. aa n̄ meretur sine corpore go n̄ habet cor-
nari sine corpore.

R. s. a. Nō ad nā aa est bonorum Operū ca-
paxalis utens corpore ut in scripto, go ab-
nū n̄ est ad ante corpus coronari.

Dixi s. a. nā aa n̄ oia bona Opera exerce-
t corpus, s̄ quada Bōla cogitatione et volūta-
te.

Obj 5. Iusti Veteris testamenti n̄ viderunt Dei
essentiam statim à morte go nec s̄ novi T. ea
videbunt.

R. Nō ad nā ante x̄m coelū ad huc erat
clausū et nūdū spūs ad venerat recipiendū
mercedis; n̄ em̄ veniebat ut aa x̄i ulla alia
spore pederet in regnū coelōrū, s̄ ut ipse ab-
de Patris sui conspectū introderet s̄m cap-
fidelū, hinc in in coelū ascendens captivā
duxit captivitatem Ephes 4 id est Patres in
limbo quiescentes s̄m in coelū assumpti.

III An beati et qualiter Deum videant.

Iovianus quē q̄sularit ex p̄fessio s̄ h̄yēf: aperuit
aqualē in coelo fore remuneratū et gloriā oīū be-
torū; q̄ia oia merita intra se aqualia esse q̄tendebat.

Conclusio.
Beati in coelo non vident aqualiter
Deum sed alij alijs perfectius pro diver-
sitate meritorum.

Arab i ex s. script. i Cor. 13 ait a plus Stella à Stella

differt in claritate sui et resurrectionis mortuorum,
 si am gloria corporis erit inaequalis in claritate, in
 gloria aae, na illa huic gmenuratur. unde eade
 epistola c. 3. dicitur uniusquisque pro propria mercede
 accipiet scdm suu laboru.

Prob. 2. ex gudio florent. in decret Unionis: Infini-
 mus inquit aas glorie purgatus in calu recipi, et
 inhieri ipso Deu pro merito suo in diversitate aliu
 alio pfectius

Prob. 3. ex sb. P. p. enag. l. 4 c. 24 ait plus Deu di-
 ligamus qdo em plus eu dilexerimus, eo maiore glo-
 ria ab eo accipiemus

Prob. 4. ratio debet esse eade pro mercedis pro
 varietate merito quae Supplicij pro varietate
 criminu, id em postulat iustitia Dei; ai pro
 varietate criminu variu decernuntur supplicia
 ut Sap. 6. fortioribz fortior instat cunctatio qd

Solv: Obtinet.

Obj. 1. Math. 20. Operarij qui inaequali hore labo-
 raverunt, aequalis reperatur merces, npe denarius
 ai p denario exspectati beattos aeterna qd

P. d. m. Sanitate beattos obtine c. m. Solutio pta
 Nam. itaqz sibi beatis eade beattos obtine hoc est
 Deus ipse pponitur, nbn in eode gradu pfectus, cu
 em alij alijs pfectus visuri sint. Deus em est obtm
 virtutis multiplex, et eius pfectus infinitos habent gradus
 virtutes, et cetera scdm plures et pauciores videri possunt.

Solutio. Si qd vident Deu inaequaler unus est alio beati-

or, absqz cog, qd
 P. d. m. beatiol fruendo majori bono R. M. oes
 ad sumo bono fruuntur, unde oes hie beati sunt.

beatior Sumo bono appetitus fruendo C. M. et sic dicitur
 In 2. q. 90 hoc ipse qui minus appetit videtur deo
 n. si vere beati. Prob. ille n. est vere beatus
 cuius appetitus n. satiatur: ai in ijs qui minus
 appetit videtur deo appetitus n. est satiatus; n. ip-
 sis ad huc superest aliquid appetendum n. p. factior visio
 Dei q. C.

Sp. N. m. n. tunc appetitus appetit satiatur, in
 n. illi desiderate, qua in q. d. possidetur, at beati
 minus appetit deum videntes n. illi amplius desiderant
 in em. deum diligant plusquam se ipsos q. d. hant se
 vocati dona qua statutu est minoribus meritis
 minore mercedem debere; unde et sorte sua plane
 contenti s. et alijs sua licet meliore minime
 invident.

Obj. 2. n. est deus unde haec inaequalitas creatur q.
 Sp. N. a. et dicitur! q. d. moralis esse inaequalitate
 meritorum; haec em. deum movet ad tribuenda in-
 aequale mercede, q. d. est visio beatifica. 2. ca. d.
 phica esse inaequalitate luminis gloriae; quia
 creatur illius q. d. m. g. appetitus habet tm virtute
 inchoata videndi deum et proximam in tm valet ad
 videndum deum, in q. d. m. elevate lumen gloriae: q. d.
 si minus elevate minus videt.

Quaer. an visio beatifica Angelorum et hom. sit ipsa
 dem. Speciei.

Sp. d. s. m. bre. q. d. occurrit illa obtm, n. p. deus et
 p. n. p. a. foalia ejusdem Speciei, n. p. lumen gloriae
 et illius prout elevate, q. d. n. n. licet illius
 Angelicus ab hom. Specie dist. quare prout est potes-
 tatis, h. i. n. n. q. d. d. creatur ut talis, s. ut

potia illa q̄ d̄ta ac p̄ lumen gloria elevata, s̄
quā quideratne s̄uit ab ea n̄ desert

71.

Articulus III

De Objecto visionis beatificæ.

Duplex diffinitio ob̄cti visionis beatificæ p̄marin̄ s̄it
q̄d p̄ se p̄mo videtur, et in q̄o cetera q̄s p̄iū n̄t
falis est Deus. et secundariū, q̄d in alio videtur
n̄p̄ in Deo, nec p̄fert ad beatitudinē nisi accidentiter
cujus modi s̄ creaturæ.

Qua. 1. quid beati vident in Deo p̄ beatificā visionē
R̄. vident oīa, q̄a s̄ localiter in Deo n̄p̄ est h̄c donā
Dei attributa s̄ absolute s̄ relativa, quamvis
n̄ videant oēs gradus virtutis horū attributorū.

Itā p̄mo est, q̄ia videbimus Deū s̄m̄tū est i. p̄a. 3.

et s̄m̄tū s̄m̄tū. In v̄it in Deo et Unionis, s̄m̄tū
clare in h̄erī ip̄sū Deū s̄m̄tū et unū s̄m̄tū est.

Itā am̄ 2^a est clara; nā si beati oēs gradus p̄fectū
viderent Deū q̄prehenderent, q̄d refugere p̄p̄
p̄avimus.

Qua. 2. an beati videant creaturas p̄p̄bles.

R̄. beati vident in Deo creaturas p̄p̄bles s̄m̄tū s̄m̄tū

De p̄mo. nā oīp̄tia donā quā cognoscunt

beati habet transcendentatē respectū ad oīa
p̄p̄bles in partlari: ac respectus transcendentalis
ad aliquē Deū in partlari n̄ p̄t diffete cognosci,
quin s̄m̄tū ejus diffete cognoscatur: q̄d n̄ p̄t intuitivē
videri oīp̄tia donā, q̄m̄ s̄m̄tū alq̄ salte creaturæ p̄p̄bles
diffete cognoscantur. Dixi alq̄ salte, nā

oes à beatis videri n̄ possunt, quia alias cognoscere
difficite oes gradus virtutes & potentias & essentiam
quærendo erent gō.

Quæ. 3. an beati in videant decreta dona vo-
luntatis.

R. affirmat. vident beati faciem tuam & allegit
Dei P. Aug. l. 13 q. 15 C. 15 et ibi legunt sine
syllabis s̄ d̄m, quod velit aeterna voluntas tua
nullus aut beatus oia dei decreta videt. De die
aut illa vel hora nemo scit n̄q; Angeli in coelo
mar. 13.

Quæ 4. an beati videant in creatas existentes?

R. affirmat. quia oes beati vident aliquid decreta d̄m
ut mox statum est. ai decreta dona & virtutes
transcendentales voluntatis d̄m ad creatas existentes
ut tales gō.

Quæ 5. an beati cognoscant oia quæ ad ipsos
spectant.

R. affirmat. ait em̄ gilius Senonense in decreto
fidei C. 13. beatis p̄m̄ esse donatis speculū
in gō quod quod illorum interest elucescat.

Quare beati audiunt in p̄m̄ quæ ad ipsos diri-
guntur. maxime inquit S. thomas excellentiū
coram deo, ut cognoscant p̄bitnes ad eos factas
vel voce vel corde.

Vident p̄m̄ beati fidei mysteria quod fidei
in terris habuerunt, h̄a ex 1. cor. 3. fidei h̄uic =
dit visio. 2. se invicem & suos noscunt beati
horū gō, p̄enas beati vident gō ad eorū
Caritativa amplificatione q̄fert p̄p̄erando se ab his
p̄m̄ seuris esse.

Caput V
De
Scientiâ Dei
Articulus I
An in Deo sit Scientia

Punt aliqui: *Abegi qd licet credant Deo oia cognoscere, ngant tñ in ipso esse Sciã strictè sptã, putantes ad istã requiri discurrã, qd in Deo impositã induit*

Conclusio
Datur in Deo Scientia
et quidem strictè sumpta.

Prob 1. pars ex script. Ester 17 dñe qd habes oia scia.
deinde Deus n̄ p̄t n̄ habere oes p̄fectes q̄e relictas in idea Entis, q̄o nihil melius esse et cogitari potest; talis aut̄ est Sciã, quã sane magna est p̄fectio.

Prob 2. pars Sciã strictè sptã p̄t in se s̄p̄tã esse cognitio certa et evidens n̄ p̄caas, n̄ q̄dē discurrẽdo, et unũ ex aliis inferẽdo, p̄ uno et simplicij m̄tribũ cognoscẽdo casũ in effectũ q̄dē effectũ

in casu; uno verbo cognoscendo res ut si quippe
 in abest ut dispersus p[ro]beat ad ratione sua gin
 potius in Deo sit equis in p[ro]fectis: ai talis cognita
 in Deo est nec refugnat q[ui]o
 Ques an in Deo detur illud.

R. datur in Deo illud seu vis intelligendi, quae
 in se n[on] habet, modum potentia effectivus, p[er] se ipse
 actus simplicissimus illius et cognitio. hinc
 nec sua in Deo ab illu no, ipse ab actuali illi
 ne diffinguntur. p[er] se ipse et p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a Dei

Articulus II De Objecto divinae Scientiae.

Duplex diffingit obtinere circa q[uo]d sua Dei vera
 tur, p[ri]marium scilicet Deus ipse, et secundarium
 q[uo]d est o[mn]e ens creatu[m], q[uo]d considerari p[otes]t ut
 mere p[otes]sibile, vel ut existens vel ut absens et
 usio futurum, vel ut futurum p[ro]p[ri]e ter ac
 liberet vel ut futurum p[ro]p[ri]e ter ac
 turum est si aliqua q[uo]d d[i]c[i]t[ur] poneretur. p[er] q[uo]d fu-

Ques. an Deus se ip[su]m ip[s]e cognoscat?

R. affirmat. na[m] in 1 Cor. 2 Spiritus Dei o[mn]ia p[ro]funda
 sua in p[ro]funda Dei, et quae Dei p[er] nemo cog-
 novit nisi Spiritus Dei cognoscere scilicet p[ro]funda et
 p[ro]funda. et ead[em] q[ui]a Deus p[ro]funda ip[s]e
 p[ro]funda est; q[uo]d se ip[su]m ta[m] ip[s]e cog-
 noscat ac cognoscibilis est, et ip[s]e se ip[s]e p[ro]funda.

Ques 2. an Deus diffite cognoscat oia creata possible?

R. affirm. na. 1. om. 4. dicitur de Deo vocat ea quae n. p. d. qm ea quae p. qo 2. d. novit ea quae existunt, quae qe possible p. 2. Deus p. diffite cognoscit oia sua: qo diffite attendit oia, ad qua illa se extendit; n. em. p. virtus aliqua p. cognosci, nisi diffite cognoscant ea ad qua virtus se extendit, qo cu. virtus divina se extendat ad oia possible necesse est ut Deus ea oia cognoscat.

hanc ratione demonstrat S. Thomas 2. 2. q. 14. art. 3.

Ques possible n. habent esse p. qm qo n. p. diffite cognosci.

R. da. n. habent esse p. qm actu et exercite la. active et representative in idea divina sibi re- spondente ad in mente divina existente. N. actio agitem Deum q. modum p. artificis ac Entis ad imitatioe. Explanis in ejus mente p. existentis, in qo p. cognoscit id qod intendit facere.

Ques 3. an Deus cognoscat oia p. in vilispi- ma bona et mala sive peccata sive culpa, occultas qoz. cordu. cogitantes.

R. affirm. na. 1. novit oia p. in se quippe p. mundi intuetur et oia quae p. sole p. respic- cit. Job 28. 2. cognoscit n. res vilispi- mas, n. p. videre vilis p. capillis minutius, et in Math. 10. d. q. ait. n. tunc duo p. a se veniunt, et unus ex illis n. cadet sup. terra sine patre vestro. vestri capilli capitis oes nati.

Et n. q. hoc divina Majestate repugnat; n. em. velis obli. cogniti q. d. itis reudat in cognoscentem;

na n̄ inficitur oculus, cū abjura quiderat.
 3. oia mala cognoscit sive sint n̄ra, ut infra.
 signa et n̄ra sūt anteq̄ fiant. Sap 13 sive
 sint poenit̄ ut morbi, exultres cū vita et
 mori paupertas et honestas à Deo & Cal. 11

sive sint culpa. Delicta mea à te n̄ abscon-
 dita Psal. 68. Simpliciter am̄ cognoscit, n̄ p
 gelacia aut approbata Deus peccata cognos-
 cit; cognoscendo en̄ bonū, cognoscit et metu
 god̄ est boni privati. 4. essas gōys occultis
 cordū cogitantes Deus cognoscit. no vit ab-
 scondita cordi Psal 43. nq̄, ne fess̄ god̄

Genes 22 dicitur Deu tentate Abraham
 ut ejus voluntate et fidelitate exploraret;
 na id n̄ egit Deu, ut voluntate p̄mū cognos-
 ceret, sed ea ja cognita alijs nota faceret
 declararet. sed

Quis Deus ipse ait v. 12 nunc cognovi god̄
 times Dnū. 90

Ap. n̄ coa. na Psal. 139 id Deu cognos-
 cere aut ne sive dicit, god̄ alijs declarat
 vel n̄ declarat. Fidelitate igit̄ Abrahā
 cū alijs Deu ea nota fecit cognoscere dicit
 publico sal̄ corā oibz experimento.

Ques 4. an Deu n̄ p̄terita cognoscit?

R. affirmat. Cū Dns tu cognovisti oia no-
 vissima et antiqua id est p̄terita ut dicitur
 Psal 139.

Ques 5. An Deu cognoscit oia futura?

Ante responsionem.

Notand. 1. futurū est vel abste tale v̄ god̄ nate

Primum dicitur illud de god adu est Balgo erit.
 posterius dicitur illud god futuru est si aliqua
 poneretur conditio, sicut re ipsa in futuru.
 Notandum absolute futuru dividitur in arit et
 contingens seu liberu. Primum est illud god erit
 a caa naler Operante et naler in impedibili
 et mors Semura ex tali v.g. morbo. Liberu
 et contingens est god erit a caa active indifferente
 ad Opposita ut si bona vel mala hom opera.

Conclusio I

Deus non tantum absolute
 futura necessaria, sed etiam
 contingentia et libera cog-
 noscit.

Prob. 1. pars. ex S. Script. Sapia 8. Fut. pterita, de
 futuru affirmat. Signa et mpora fut anteya
 pterita, et eventus pporu et pcoru.

Prob. 2. pars. Ex S. Script. Psal 138 Remita
 et Lunulu meu inuestigasti et oes vias meas
 pvidisti. Joas 6. Scibat ab initio Jesus
 qui traditurus est ei god.

Prob. 2. parte. Si Deus n pscit certo et in-
 fallibiliter libera absolute futuru, n est Deus go p
 ant. pbat. posse certo pnuunciare libera futuru
 est donkatis progativa seu ut cogite Jerul
 Apoc. C. 20. idoneu testimiu donkatis: ai
 qui libera futuru n pscit, ea certo pnuunciare
 n p. M pbat. Isaja 41 sic Deus cogite
 et ppheta. Quod antea nunciabit nobis, que-
 cunq ventura s, annunciate ga ventura s in
 futuru et suemus qua Dy estis vos. qui em

ait S. Aug. n' e' p'uenio oia futurorum n' est ubi
Deus.

Conclusio II

Deus etiam cognoscit futura, quae dicuntur conditionata

Prob ex P. Sept. id Deus damnate p' dicit qd p' dicit
futurum, ai Deus futura conditionata p' dicit, go C.
Min. p' b'at 1° Regu. C. 23. David. Dnu roganti Si de-
scendet Paul in urbe Ceilam a Deo offi. responsu d'f.
descendet. roganti iteru Si tradent me viri Ceilae in
manus Paul, Si in ea urbe remanere, responsu d'f.
tradent. ita Math. ii. p' dicit futura Tyrionu p' dicit
sed Si ipe apo eos eade, qa in Gallilaea, miracula par-
trahet. va tibi Corozaim! gla Si in Tyro facta e'p'ent
virtutes, qa facta s' in te, olim in iudicio et unere p' dicit
nita egissent go C.

Solv: Obtres:

Obj 1. gla i gelnd Deus nulla p' dicit futura qa tn n'
evenere; ut Raja 38. p' nuntiavit Ezechia Regi
morte; dispone domui tuae, qia moriturus. A Jona
3. fuit propheta p' dicit p' dicit p' dicit Ninive post 40
dies futura; n' h'ius q'ualit' Ezechias et Ninive
n' est p' dicit go C.
P. d. a. p' dicit futura p' dicit q' dicit Ca. absque p' dicit.
Si mors Ezechia futura p' dicitur n' q' dicit absolute p' dicit
supposito q' dicit n' imutaretur Ordo et curus casu p' dicit
qui morte eius exigebat, que tn postea Deus imutavit.

cit
addition
et ad
illud
de
p
m
a

pariter revertenda dicitur Ninive n quae abluet, p
Biblia dicitur, Si npe poenitentia n agerent Ninivita;
qua cu episcopi dicitur n fuit civitas.

Obj 2. Deus cu aliq dubitatne futura libera dicit
ut berem 26. noli strahere verbum, aut Deus ad profet
da, si forte audiant et revertantur. qd

Q. d. a. cu dubitatne dicitur more suas, ut denoet
liberu hois arbitriu, et ppcia hois de eventibz futu
ris incertitud ne ca. cu dubitatne qd plex parte
rei n. a. ita s. hurs. in hunc locu et Aug in d. 2.

Obj 3. S. Aug. d. 2. ad simplicianu q. 2. De Deo ab
judicial pscia qd et futuroru scia.

Q. d. a. qd ad noe C. a. qd ad re noie senfata N. a.
cum em pscia vi nois sit futuri scia, atq ppcie Deo
nle futuru sit, cui h oia nane pscia, ceter in ea
nlla ppcie et qd ad noe est pscia, p tm scia, qd ad res
futuras velut ad pscas extenditur.

Obj 4. illud n p certo cognosci qd n pbat damnata
veritate: p scia p futura contingenta qd
m. pbat futura contingenta n habent caa damnata
nata qd nq, veritate.

Q. d. a. n habent caa damnata pro eterno C. a. qd
pore qd futura pvidentur N. a. futura em libera
n pvidentur adpter a suis causis ac proinde Deus
videt m damnatae caaru futuraa eo tpoie, pro
qd casu effectq psumitur futurari.

Ans. 1. si Deus certo pvideret futura libera ja n am
pms eent libera qd

Q. N. a. na pscia dei supponit res futuras eo ipso
modo qd futura sunt, futura am h libere et contingente
Ans. 2. qd Deus pscivit nris futuraa h qd

Q. d. a. nro npsitate psciente libera voluntatis her
minatae C. a. npsitate antecedente apex ipsa pscia
profuerit N. a. et cod. pscia em futuroru est merus

inuitus spectant illorum, ipsa supponens in efficiens
 nec ullo pacto in ea influens.

Art. 3. P. Deus sicut in g. me peccaturus, n. potero
 n. peccare qd. dno peccabo.

R. d. a. n. potero in ipso gresito id est n. potero quia
 qd. eipsum peccati in ipsa officio peccati C. a.
 R. e. e. m. n. r. i. o. peccatu sufficit. n. potero in ipso
 Diviso officio de peccato seu abstractendo ab ea officio

Art. 4. n. potero impedire peccata Dei de meo peccato
 de futuro g. o. r. u.

R. d. a. n. potero direkte C. non em. potero im-
 pedire ne Deus officio peccatu qd. coisurus fu-
 indirekte P. a. na. potero. R. e. e. n. i. u. n. g. a. fuerit
 illa officio me ipso d. h. m. n. a. n. d. o. e. d. n. peccaturum
 na. si n. peccare n. g. a. p. v. i. r. u. s. f. u. i. s. s. e. p. e. c. c. a. t. u. r. u. s.

Obij. 5. q. tra. 2. q. l. c. 2. P. Aug. et Fulgent. rejici-
 unt q. s. e. a. f. u. t. u. r. o. r. u. m. q. d. i. t. i. o. n. a. l. o. r. u. m. q. o. r. u.

R. d. a. rejiciunt in ipso semipelagianorum C. a. at-
 tate P. a. Semipelagiani fingebant Deum quibda
 parvulis graa baptismi miserari, alijs vero deni-
 gare, q. a. s. s. u. e. b. a. t. i. l. l. o. r. u. m. P. e. v. i. x. i. s. s. e. n. t. d. o. n. o. s. i. b. i.
 q. u. e. p. o. r. e. t. e. f. u. r. o. s. i. l. l. o. s. v. e. r. o. a. b. u. s. t. r. o. s. q. u. e. c. r. e. d. e. r. e. s.
 arguant p. d. i. c. t. i. b. u. s. p. a. t. r. u. m.

Articulus III

Quo medio Deus omnia cognoscat.

Notand. 1. mediu cognitivis illud dicitur in qd. res aliqua
 cognoscitur, seu qd. ratio prius cognita dicitur in cogni-
 to alterius.

Notand. 2. facile inter theologos venit Deum abq. ullo
 medio se ipso suasq. creaturas p. se ipso mediate cog-
 noscere. ratio est aperta, q. a. Deus sibi melius est

Notand 3. Deum in sua essentia res oes creatas atq;
 in possibiles cognoscere, inde haberi, quod Deus se habet com-
 pendent sua essentia, sed in id quod est in se qua scdm
 id omne ad quod se potest extendere; quod nris cognoscit in
 sua essentia oia creata in possibilia; ad ea em oia q; creata
 ad se potest extendere ipsius essentia. Imo dicitur qd Deus
 ea oia cognoscere in se ipsis imo te qua reuera cognos-
 cibilia sunt.

Notand 4. magna gloria esse inter theologos in quo
 scilicet modo Deus cognoscat tum q; libera absolute futu-
 ra tum q; Anate futura. Tres autem sunt opiniones
 hae de re catholica. Prima est thomistica qui
 asserunt Deum futura libera conjunctione Ordinis pro-
 naalis sive supra naalis, certo cognoscere in suis decre-
 tis physice praeteritis, et igitur volunt vim et efficaciam
 grae ex physica Dei motione repeti debere. Contra
 aliqui inter thomistas qui docent futura libera videre in
 reali eorum cu divina eternitate coexistere. Secunda est
 Augustiniana seu Alumnorum S. Augustini qui asserunt
 futura Ordinis naalis videri in creatis voluntate
 qm in medio. Opera vero supra naalia futura in de-
 cretis efficacibus quaedam grae ex se efficacis certo
 non mouerunt et in physice ut volunt thomistica voluntatem
 dominantis. tertia Inq; est eorum qui a Molinista
 Molinista dicuntur, qui oia decreta absoluta
 et determinata reijciunt, censent Deum circa libera
 oia actus nihil oia habere, nisi prius q; scia qd inna-
 torum seu ut vocant media cognoverit, quid homo futurus
 sit, si in libel illis curru paratis collocatur. hae vel
 illa grae ipsi conferat.

Notand 5. circa medium qd videntem futura qd inna-
 opposita est maxime cu thomistica qui volunt ea a Deo
 videri q; decreta ex parte Dei absoluta qd inna-
 ex parte obij.

Notand. 6. totius huius famora q̄t̄o visia cardo in eo esse videtur, an gr̄a efficiat q̄st̄imenda s̄t̄ in Operante gr̄a vol̄tate ad salutarē q̄st̄u phyc̄ vel moral̄ p̄determinante seu q̄d id est an gr̄a s̄t̄ ex n̄a sua efficiat, ~~vel~~ vol̄t̄at̄ ph̄ysic̄a et Allegor̄ nian; vel an talis fiat in actu et accedente vol̄tate huana q̄st̄u ut gl̄aust Molinistis, qui agnoscunt q̄d gr̄a efficiat esse ex se in actu, sed est ex se habere n̄ ex vol̄tate v̄m ad movendi, excitandi ad bonū, n̄t̄ efficiat in actu et nisi accedente q̄st̄u vol̄tatis.

Cum hac in re Lala et he Inierit, licet acriter deus disputatū fuerit in aggregatib; de Auxilijs s̄t̄ Clemente VIII et Paulo V. quid nos sentiamus, p̄p̄ q̄el̄ib; aperimus.

Conclusio I Deus non videt futura Libera in reali eorum coeternitati Dei coexistentia.

Prob. q̄ia futura n̄ existunt sed in esse reale ab aeternitate s̄t̄ in se esse oblitū, et q̄m ad cognitū: q̄o in aeternitate n̄ coexistunt; prius esse existere quā littera antea res fuerent et erant et n̄ erant, erant in Dei sua, n̄ erant in ipsa n̄a.

Conclusio II. Deus futura Libera ordinis naturalis non videt in decretis suis physice praevoventibus.

Prob. huana vol̄tas creata fuit activa et actua suora

Quia ita ut eos ponere potest vel n ponere ad libitum, unum
 aut aliud eligere, et cetera se ipsa damnat ad agendum
 vel n agendum; damnatio em voluntatis n est nisi Electio
 unius pro alio: go inutile est decretum phyce p movens
 quo voltas ad libitum, parata ad unum damnatur
 Ant pbat. Culi 15. Deus reliquit hoc in manu guly
 sui: ante hoc vita et mors bonu et malum god pla-
 cuerit dabitur illi. go B. Et vix scire pt huaa
 veritas cu decretis phyce p movere hbg; afferentem affi-
 ctate antecedente agendi hunc actu damnate, na
 illud avertit antecedente nfitate agendi hunc actu de-
 mnate: ai talia s decreta damnantia; ita em nra
 p ut sine ijs nhl actus fieri pot; ita efficacia ut oio
 rpe sit illud adimpleri et fieri, ad quod dantur.

Quis. rāo ac illulus eade pna, pmi agentis pno-
 ventis in Deo nro importat p mota e phyca go u.
 p. Na. na ex abfeta quorsus dno ad od hois actu pphate
 tūli illi recte Deo afferuntur et salvantur. Suffi-
 cienter em illigite Deu caa pma actum volentis, qia
 ipfi in creatne virtute ad operandu dedit eamq; iugiter
 quervat, atq; sed n ipfius indigea, seu exigea cu ipfa
 ut caa totalis vera operate godcuinq; operatur.
 Ex go in minime sequitur Deu ppe damnari
 a creatā volente ipfiq; subiji; Deus em caas liberas
 libere ea lege qd dicit, ubi ipfas ad agendum dampare
 et donu quorsum ad operandu exigere pofent, seu eode
 quorsu ipfi se ad futurum statuit, qd dicitq; se ad agen-
 du damnarent

Conclusio III

Deus in voluntate creatā tan-
 quam in medio videt futura libe-
 ra ordinis naturalis.

Prob. in eo hgm in medio Deus videt futura libera, god

est prius cognitum quod effectum causa; ai voluntas creata
 secundum nostrum quipiendi modum prius est a Deo cognita
 quae futura libera, estque eorum causa quae non referuntur
 quod voluntas creata non est causa necessaria futurorum liberorum
 nam quamvis non habeat necessariam quodlibet in suo actu
 aut effectu, habet tamen infallibilem quod illi donum
 certo attingit, in voluntate ipsa cognoscitur. Sed in
 oes rationes suas inspicias, et extra non plures in id ad
 quod est libere facere; sed in Deum id est quod res ipsa libera
 facta est aliquid.

Quis nihil est futurum sine decreto Dei quod Deus omnia
 in suo decreto dono videt.

R. Da. sine decreto Dei generaliter habuit fieri in
 anime atque cooperari ad id est ad quod voluntas libera de
 determinata est causa sine decreto proprio et proprio
 mente propria vel aliter D. sine decreto Dei est
 libera determinata voluntatis propria causa antecedente
 propria et eodem.

Conclusio IV Gratia ex natura sua non est efficax.

Notandum 1. alia gratia dicitur efficax alia sufficiens. illa
 est quae effectu suo certo et infallibiliter consequitur. haec
 vero voluntati quod habet vires sufficientes ad agendum, quod
 cum in non agit. alia ite gratia efficax dicitur ex natura
 sua ad effectum certitudinem petitarum ex ipsa interna gra-
 tia determinata physica vel morali. alia gratia sufficiens
 est in actu et antecedente actu voluntatis, et effectus cer-
 titudo ibi habetur ex ipsa dona.

Notandum 2. aliquid de primis intrudat in gratia
 naturae innocens et habitus naturae lapsae. non quippe

innoenti. Suscebat graa illuminationis, qd ab Augstino
dicitur. Graa vero Capta non in
gra. qd graa voluntatis, qua ad bonu moveatur ex gultio
Milevit. Can. 4. qd dicitur Doctor vocat auxilium qd et
non est, qd voluntas hois innoentis sana erat de robusta
sua voluntate, qd filius ut opus habeat motione superna
ad bonu exurgens. his notatis geluis

Prob. 1. ex S. Script. apocalyp. Deus ait ecce sto ad
ostium et pulso, si quis audierit voce mea et aperuerit
ostium janua introbo ad illu, qua verba certe graa
ex naa sua efficax n arguunt.

Prob. 2. ex gult. Inuent. lex. 6. C. 5. ubi ait, qd
hoc Deo cor hois Spiritus h. illuminatione tangente
nunc no agit idcirco illa recipiens, quippe qui
illa et abscere p. qd iuxta gultu voluntas in ipsu
posito motionis dicitur eidem resistere qd qd certe
Graa ex naa sua efficax apertores admittere n po-
terunt. Deo cor hois tangente illa motione abscere
p. si velit. n p. tuit Synodus clarus illu p. qd
qd exprimere

Prob. 3. ex S. Aug. 2. de Sertu et Lettera C. 134.
in oibz misericordia Dei p. venit nos; consentire am
vocatur Dei vel ab ea dispartire p. rie voluntatis est.

Prob. 4. sane. graa efficax n est graa ex naa sua
irrepuccialis ut fides docet: ai graa ex naa sua
efficax est graa irrepuccialis qd p. min. p. bate
graa ex naa sua efficax sic dicitur qd p. et in h. c.
n. qd p. b. est p. d. negatne qd p. ai graa n est
p. et in h. c. incomp. p. b. c. u. negatne qd p. nisi
qd ex naa sua irrepuccialis est qd p.

Conclusio V

Gratia efficax est gratia excitans
certo modo attemperata voluntati
ex naturā suā moraliter et huma-
nitus repudiabilis cum consen-
sū tamen connexa infallibiliter.

Conclusio patet ex ijs q̄a mox protulimus scripta quibus
videt et Patet testimonijs; veteris am̄ Johari et ex
Augustino l. ii. ad Simplicianum q. 2. cupis miseretur
fit eū vocal q̄o modo scilicet ei q̄gnere, ut vocante n̄
quod?

Ques. an hac q̄gnitas sit infusa v̄ tm̄ extesa
gratia

R. hac q̄gnitas est partim infusa partim extesa
infusa q̄d vel q̄a est in tali specie, puta quia
est motus amoris n̄ timoris, v̄ q̄a facta h̄bet inten-
sionem aut tot intensiōnis gradus. Extesa aut q̄a
n̄ supponit n̄q̄a certam curam p̄as externas

Ques. 2. An gratia efficax pendeat à v̄ltate
te.

R. hoc p̄p̄e dici n̄ p̄sse; na gratia n̄a p̄ius mo-
vel v̄ltate q̄o modo ei q̄gnit, qua alicui ḡsentia
deinde liberū arbitriū n̄ ḡsentit solis n̄a v̄ltate
p̄ v̄ltate gratia ita, ut v̄ltate gratia sint q̄p̄e in
hoc conatu, eatenus tm̄ efficacia gratia à ḡp̄e v̄ltate
tatis pendere dicit q̄, galenus v̄ltate q̄ illa inde
recte impedire ei n̄ ḡsentendo, q̄d in re n̄ h̄bet
est, qua q̄d v̄ltate gratia libere ḡsentiat

Ques 3. an graa in nostro Systemate sit pcedere qua
 voluntati.
 R. natve na graa voluntate n sequitur p pvenit.
 edicitur em et movet ea ut gsentat; operate in
 gsu voluntati in ista voluntate; imo voluntate adali-
 tate gsent, qia voluntas n gsent nisi dependentes a
 graa ad gsentendu ista actu elevante. Et hinc
 facile seruitur.

Quomodo in ista stia veru sit Deu laudare ut in
 pceptis eius ambulemus Psal. 36. istu meli-
 nare cor Regis quonqz voluerit Proverb 11. istu
 operari velle et pficere Philipp. 2. nq volentis
 nq currentis p Dei misericordis esse Roas 9.
 hoc n a se ipso pigraa discerni i. Ps. 11. Deu vol-
 untate ista n exherbare ut a peccato purgaremur
 ex gill. Trans. r. no 2. Can. 11. graa qua ocul-
 le hucis cordibus dya largitate tribuit a nullo
 duro corde respui. Et S. Aug. 4. de pecc. S.
 C. 9. 3. 3.

Conclusio VI

Deus futura Ordinis spaturalis cer-
 to et infallibiliter videt in voluntate
 creata praeventa et adjuta per gra-
 tiam.

Prob. Deus futura de quibus est gstitio n videt in
 decreto absoluto de danda graa ex naa sua efficien-
 ut ex dictis gstat: qd ea videt in voluntate creata
 graa adjuta; sicut em libera futura ordinis naalis
 infallibiliter cognoscit in voluntate creata suis viribus
 relicta ex quibus 3. ita videt supraalia in eadem
 voluntate quatenus ea pvenit et adjuvat graa.

Et hinc patet infallibilitate effectus gratia efficaci
peti ex officio Dei quia cognoscit beneficium gratia
voluntate hinc esse gratum, et voluntate hinc gratia
motum gratum esse.

Quaes. An Deus saltem explorat voluntate hinc
sua media an sentiat gratia Dei, si ipsi in
salibus curam pariter daretur, antequam illa curam
dare decessit.

R. negat. inutilis enim Deo est haec exploratio,
ipse enim est qui fixit singulorum corda eorum,
ipse est qui intelligit via opera eorum & sal 32.
Deus saltem in decreto de homine creando
ei tot gratias ad tot artus singulares exercendos,
vel ad venturas supandas reparavit, quas ei gratia
as esse, quibus eum certo operum absolute perficit.
deinde hanc suam exploratio missam in Deo
importat; arguit enim in Deo de curam seu illam
consequentis ex antecedenti.

Conclusio VII

Deus futura conditionata non
videt in decretis ex parte Dei
absolutis et ex parte obli conditio-
natis, sed vel in voluntate creata vel
in sua essentia

Notandum. decretum Dei duobus modis dici potest
natum primo ex parte obli, quod non aliquid quim-
da habet voluntate non ha de obli ipso quod de ipsa
efficiat voluntate habenda iura illud, si quod obli ponit
reitur: ut v. g. si quis dicit velle furari si id
suerit. 2° ex parte obli, cum non actu vol-
tas efficiat ex parte volentis, sed est de re in

facienda dependenter ab aliqua conditione. ut
 v. g. volo ut Judas Salvetur si severet in gratia.
 Prob. 1. pars gelius positus illis decretis Deus
 circa idem obtin, et pro eodem signo gratia et re-
 pugnantia velle: v. g. si Saul interficit David
 tradere in manus Paul, si ille venisset, et si
 Saul interficit ut non venisset Paul: dubium illa pug-
 nare sed videntur imò negatoria sunt: volo
 ut tradatur David si venisset Saul, nolo autem ut
 veniat.

Prob. 2. pars conditionata futura vel revera futura
 si v. n. si quis hunc in vocabate creata vi-
 dentur, postea quod conditio pendet à libera hominis
 voluntate. Si posterius, fide in eterna dona ad
 modum aliorum possibilium cognoscuntur; nam reve-
 ra animiabilia sunt, ad eorum conditionem non
 ponenda. hinc s. Aug. l. de p. d. n. a. p. m. c. 12. ea vocat futura in futura. p. de his plura
 articulo seq.

Articulus IV.

Quotuplex sit Scientia divina.

Vel à parte rei una sit et quæ simplex in Deo scia,
 in illis rebus metaphisicis in fundito distinguit pro
 varietate obtin, ad quæ cognitio dona se extendit,
 et ratio focalis, si quæ obta sua attingit. Igitur pro
 varietate ratio focalis, quæ dona scia circa obtin ver-
 satur.

Dividitur 1. in notia et libera. illa est quæ abste-
 nct non esse in Deo, ut est scia possibilium. Libera autem
 est cognitio obtin, pendens à libero Dei decreto focalis
 scia rerum existentium. 2. dividitur in spectiva

quæ est cognitio obiecti non operabilis, vel saltem non operabilis, ut scilicet quæ Deus se ipsum et res possibles cognoscit. et præterea quæ est cognitio obiecti operabilis, describens quomodo operandum sit, ut scilicet mundi condendi. 9. in sua approbatione, quæ Deus cognoscit ea quæ ipsi placent, et reprobat-
nis, quæ cognoscit ea quæ ipsi displicent ut peccata.

Ratione obiecti dividitur in scientiam simplicis illius, quæ circa res mere possibles et non futuras versatur; et scientiam visivam quæ circa res existentes vel aliquo futuro occupatur. Excellentiores adagatæ esse habere videntur, et contra se addunt scientiam, quæ vocantur scientiam mediam quæ Deus videt res mediantes inter futuras absolute et mere possibles, seu futuras se quædam.

Conclusio

Scientia Dei adquatè dividitur in scientiam simplicis intelligentiæ et in scientiam visionis, et proinde scientiam mediam non datur.

Prob. quod quod Deus cognoscit, vel existit in aliqua specie distincta vel existit; quod sit quæ res futura dicitur, vel aliquo futuro existit, vel non, et quæ ista res quæ à conditione dependet; nam inter existere et non existere non datur medium, ac primum, et tunc ad sua visivam, sed non vero ad sua simplicis illius, quæ alia species non datur.

Solo: Objectionis.

91.

Obj. 1. qd allata. 2. art. 2. q. 2. Scripta ex pla. de
Ispicant Saulis et querepe tyriorum qd ut probetur
cognitio futurorum conditionatorum Deo querepe,
ostendunt in dari sua media qd.

Res. 1. na haec oia fuerunt mere pophelia, qia
querepe nq. implenda erat; hinc, scia simplicis
illigere in Deo absolute cognoscebant.

2. Scripta n. dicit Saulis descensum et querepe
tyriorum pophelia fuisse, qd revera eventura fuisse
si querepe posita fuisse qd.

3. 1. cor. Scripta em huas more Deu induit co-
gnente, inde in n. sequitur qd Deu huas more cog-
noscat, seu n. sequitur qd hypotheticus re cognos-
cat ex eo qd re si futura eveniret; quemad. m.
n. sequitur Dei sua esse difuroriva, licet aliquid
gl. mos Dei scripta referat.

2. 2. Deu Davidi simplex respondit saule de pen-
sura, si esse in scila remanurus sit: qd de pen-
sas Paulus vel simplex n. potuit pronuntiare futurum
vel plura pophelia fuit.

3. 1. cor. na. 1. 2. Scripta qd si querepe futurum pro-
nuntiat, licet revera futurum n. sit, futurum in dicitur
qd cas qd naales sine moales ad illu effectum pro-
nuntia magis ppendeant. Si qd simplex Deus respon-
dit saule de pen. s. qia qia essent affectu et qilia
ac posita Paulus noverat. Si in Deu absolute pronun-
tiavit tyrios querepe, qia n. erant sic excoecati,
nec cor. sic induratu, ut cor. ar. et q. et
magis ppendu ad qra obsequendu.

92.

In. 3. David Deū interrogavit n̄ de possibilitate
descensus Pauli, p̄ se de ijs descendu, quem
Deus futurū dicit n̄ possibē; q̄are in David p̄
fugā gultul. 90

R. Da. quē Deus futura dicit beatatu in se
i. p̄o n̄. a. relate ad intentuē Pauli Ca. et non
Et ideo timore iusto correptus fuit David, qd̄ Deus
descensu illu n̄ q̄e illi erat in se, p̄ ut erat in
intente Pauli Davidi revelavit

In. 4. magis erat futura quēvis tyriorū qd̄
alter mundus possibilis, nā alias n̄ eſet cur in
iudicio urli mihi eſent habendi quā Porozaita,
ut dicit in Evglis 90

R. N. a. nā qd̄ nata n̄ desinunt eſe possibilis,
licet à qd̄itione pendant, q̄ia illa qd̄itione mea
possibilis est. Tyriorū am̄ mitior erit dam ratio
quā Porozaitarū, q̄ia illorū animi n̄ ita fue-
runt in peccatis obdurati ut docet S. Aug. de
ſeverant. c. 27.

Articulus V.

An et quāenam Scientia in Deo sit rerum causa.

Notand. Sciā dicitur p̄ caa rerū vel directiva, qd̄o ſcilicet
regit operante ad opus, q̄omodo ars quā eſt in mente ar-
tificis illud dirigat ad arte factū op̄endū eſſe et fine
et media, vel in efficiens qd̄o ſcilicet influat p̄ verā caa-
tate in iſſo opus.

Notand. Sciā Dei eſt caa rerū tū directiva tū
effitiva, q̄atet p̄ ex eo qd̄ Sciā Dei influat in rerū pro-
ductione juxta illud p̄sal. 103 oīa in ſap̄ia feciſt

Et quia Scia Dei se habet respectu rerum producenda-
rum sicut prudentia et ars in artifice respectu fabricabilium,
nimirum supponit rerum ideas, inclinatas, ut ad eas
exclar opus externum fiat. quando autem Scia Dei
posuit eas rerum non venit inter illos.

Conclusio.
Scientia visionis non est causa
rerum, sed sola Scientia simplicis
intelligentie.

Prob. 1. pars. quod supponit futuritatem rerum non est
eas causa: ai Scia visionis supponit futuritatem rerum
in probate. ex conu. 2. Scia res non ideo futura sunt
quia a Deo cognoscuntur, sed potius ideo cognoscuntur
quia futura sunt ut inquit Gregorius in C. 4 ep ad
Rom. et P. hieron. in C. 26. Jerem. quod.

Prob. 2. pars. Sola Scia simplicis intelligit res
futuras: sola in eas influit per modum prudentie sui
directivis, et artis seu operationis; prudentia quod mou-
ens Dei voluntate ut hoc vel illud operari velit; artis
vero operans post determinationem voluntatis modum quo res
facienda sunt.

Solv: Objectionis.

Obj. 1. S. Aug. 2. 13. q. 13. C. ult. nos inquit videra
qua fieri videmus, quia si, tu autem quia vider ea
sunt quod.

R. Non ead. S. Aug. nihil aliud vult, quod quod Deus
non sit sicut creatur, desiderat videre res, sed in se ipso
et ex nihilo, sed extra eas ab aeterno viderit in gloria dona
in qua in se ipso sunt esse representantur.

obj. 2. Scia q̄a est caa rerū debet esse libera: ai
 Scia simpliciter illigētia n̄ est libera p̄ n̄ia q̄a.
 R. d. m. debet esse libera in caando C. m. in efendo
 N. m. Scia igitur simpliciter illigētia, licet n̄uo existat
 libera in est in caando, quatenus n̄ caat nisi p̄ li-
 bera d̄ona voluntatis formata applicata ad
 dirigenda pot̄a executiva

Art. 1. Scia q̄a est caa rerū debet esse pariter:
 ai sua simpliciter illigētia est mere sēlva. q̄a
 R. d. m. Scia simpliciter illigētia n̄ applicata p̄ actu
 d̄ona voluntatis C. m. applicata N. m. n̄ caat am-
 nisi applicata a voluntate ad dirigenda pot̄a exe-
 cutiva

Art. 2. Scia simpliciter illigētia n̄ cognoscit futura q̄o
 n̄ p̄t esse illorū caa.

R. d. a. n̄ cognoscit futura, cognoscit in idea
 ad qua iſta fieri debent C. a. p̄ius n̄a et coa.
 Ars pariter n̄ cognoscit opus iſtū faciendū, p̄
 in illius idea, et in est caa Operis; q̄o a pari
 de Scia Dei loquendū.

Art. 3. Scia q̄a Deus operari ad extra formate
 ad re alqd̄o existente ai talis n̄ est Scia simpliciter
 illigētia q̄a

R. d. m. tractat ad re ut existente t̄m caa ad
 effectū ab iſta directive caatū C. m. t̄m cognitio
 ad obtm ab iſta ut existens restatū N. m. N. m.

Caput VI De divina voluntate.

Epe in Deo p̄ri d̄ita voluntate clare aserunt Scriptur;

operatur em oia sedm qsilid volutatis sua. Ep. 1.
de in Oratne Dna Deo oramus: Fiat voltas tua.
haec voltas goro in Deo n est q modu potia seu p:
ij virtutis Dna volitionis, pte modu operatnis, qia
Deus est actus purissimus ac simplicissimus et sicut illud
in eo n habet ratne potia p actus ita et voltas.

95

Articulus I De objecto divinae volun- tatis.

Quemadmodum obtm illius est veru ita obtm volutatis
est bonu; unde id de qd habet ratne boni est obtm
Dna volutatis. duplex am diffgitur locale scilicet et male
obtm volutatis.

Conclusio I Objectum materiale divinae voluntatis sunt Deus ipse et Omnia creata.

Prob. qia obtm male Dna volutatis est illud circa
qd versatur Dna voltas: si versatur ^{pari} qdem circa
Deum, seu Dna estia, Secundario vero circa res
creatas: qd @. hinc patet 1° Deo 1° ac noio se ipse
amare ut pte infitid et supremu bonu; n qdem
nfitate loactionis, ac violentia p nfitate volitaria
et naturalis inclinatio. 2° Deum amare se fecerit
sive existentes sive alqo futuras; diligis dea qd sunt
et nhl odisti eoru qd fecisti. Sap. 11. qia vera bona sunt
ois creata. Per bona est 1° similit. 4. 3. Deum diligere
in res possibiles amore simplicis q laentia, habent em
veritatis obtm, qd a Deo cognoscitur, qd est bonitate
quae amore simplicis q laentia a Deo delegitur.

pro Deum velle mala naa et poena n gred p se a
 direkte, cu ex se n habeant specie boni. p qd aui
 dens tm et ratne alterius, volendo bonu atq od cui
 talia mala annexa sunt, ita vult poena, ut hoc
 v.g. a malo retrahat, excitet ad vigilantia, reddat
 cautiore, suamq, dempset iustitia, qd spu dicitur
 Amos 3. Si erit malum in civitate qd n fecerit
 p Quares. an Deus velit in peccata?

R. Deus nq, direkte nq, indirekte vult peccata. n
 Deus volens iniquitate tu es. et vero Deus peccata
 tanto rigore punit, qd eat simul velle requit.
 illa nq, mittit sed m leges sua iudicia npe ut crea
 naat, sua relinquat libertate, et ex ipso malo
 bonu eruat.

Conclusio II

Objectum formale divinae vo- luntatis est sola Dei increata bonitas.

Prob. obtm foale dona voluntatis est illud, p quo
 dona voluntatis Deu et creatas attingit: ai p ratne
 increatae suae bonitatis voluntas d dona Deu ac crea
 attingit, na Deus amat se p se ipso ut et crea, et
 in sua increata bonitate hgm in fine quiescit volens
 ipso, oia em p semetipso operatus est prov. 16. qd

Articulus II

De divisione divinae voluntatis.

Sicut Deus unio ac simplicissimo actu illius oia
 illat, ita unio actu voluntatis a naa sua indiffinito,
 vult quacumq, vult. diffinitio qd ac diffinitio voluntatis
 in Deo tota ex parte obbtu aliqua illa fertur, vel ex

modo quo in illa fertur, petenda est, n̄ ex parte
 Dei, in q̄o una ac simplex est Dei caritas. igitur
Dividitur 1. in voluntate Signi, et voluntate Bene-
placiti. prior est ea quia p̄ Signū aliquid exterius,
 nobis à Deo declaratur, licet in se in Deo n̄ h̄t, unde
 n̄r est p̄rie dicta voluntas p̄ t̄m metaphoricè, seu est pot̄
 Signū voluntatis quā volitio. talis voluntas Signi fuit
 scriptū, q̄o Deus mandavit Abrahamo imolāre
 Isaac, quā t̄m nullo modo volebat, n̄ inefficaciter
 q̄dem, sed solum p̄ ea intendebat, ut Abrahamus s̄gn̄
 fuerit se paratū ad obere ad eodē Isaac.
 voluntas Beneplaciti est quā libet Dei volitio vera est
 p̄rie dicta, quāq; in Deo est totalis, et in interna
 de quā dicit Ap̄lg. Rom. 12. ut probetis quā sit voluntas
Dei beneplacens et secreta.

Dividitur 2. in antecedente et p̄sente. prior est
 volitio quā Deus habet ex se ip̄o solo, p̄ se et inde-
 pendentē à bonis et malis operib; creatā, p̄ dicitur
 vulgō voluntas Bonitatis, quā Deus vult om̄i salutem
 ut ait S. Damascus. l. 2. de Fed. c. 29. voluntas ipsa est
 Dei volitio, quā Deus habet n̄ ex se solo, sed data
 occasione vel causā ex parte creatā, sive dependentē à
 bonis vel malis operibus creatā, et dicitur voluntas
 iustitiā quā Deus vult aliquos damnare quod operati
 eorū peccatis.

Qua 1. unde repetenda sit illa divisio?

R. ea repetitur ex eo, q̄o voluntas antecedens ante-
 vedat sive p̄e futuri meriti vel demeriti; voluntas
 vero ipsa illa sequatur. docet em̄ S. Damascus l. 2. ut
 voluntate antecedente à Deo ip̄o emanare, eptem
 vero ex ip̄o vitio ortū ducere.

Qua 2. an voluntas antecedens sit vera et sincera
voluntas, et n̄ meri Signi.

R. affirm. nā ex S. Damasceno l. 2. ut voluntas Dei
 antecedens dicitur Beneplacitū Dei. deinde Deus

voltati antecedenti verè ac Sincere oim vult salute
in suo loco dicimus.

Quis. S. Thoas docet voltate antecedente esse mira
velitate qd

S. D. a. voltate antecedente absolute et in se
ptam. Na. respicit pta, A parte finis ad
que n. dicit C. a. et N. coa. voltas emd antue:
dens ptem S. Thoas se habet in Deo sicut in Mercato:
re voltas qservandi suas merces, quas bn ut vitat
naufragiu in mare projicit, qe voltas ubiq, pprie
est in mercatore.

Dividitur ratio in efficax et inefficax. illa e
voluntas qua Deus sic vult aliquid, ut Dominatus
sit ad superanda oia impedimta et ad adhbenda
media, qibz reijta illud fiat. hanc voltas Dei ip
impletur, nec ipsi unquam resistitur. de hac cogit
Aqly tom. 9. voltati epus qis resistit. voltas
inefficax est ea qua Deus Sincere sic vult aliquid,
ut n. sit Dominatus ad superanda oia impedimta,
unde possibile est in opposito illius, qd Deus
intendit. qualis est voltas Dei ut obfventur
mandata sua q. qe in vobz sine suo n. asqit
de hac cogit Aqly Math. 23. Jerusalen qd hies
volui qgregare filios duos et nolusti.

Quis ex S. Aug. Ench. C. 97. nulla esse oijota
qa suo privatur effectu, qd ois voltas Dei imple
tur, et igitur n. datur voltas inefficax.

S. voltate Dei licet inefficax n. oi effectu pustu
ri, p. q. suo modo et ptem alqa parte impleri. in
voltas Dei sit vultis eaa oim reru aut p. Thoas
1. parte. q. 19. art. 6. impossibile est qd effectu sui
n. consequatur; unde qd recedere videtur a
vna voltate ptem unu ordine relabitur in ipsa

Secundū alia, sicut peccator qui qsm in se effere-
dit a dona voluntatis peccando, incidit in ordi-
vina voluntatis, dū q ejus justitia punitur.

Dividitur Inq. 4. in absoluta et ordinata.
prior est qd nlla involvit ordinem; eaq. q imple-
tur in ijs, qd solus Deus operatur sine ulla creatū
cooperatione. in hunc spū dicitur Esther 13. n
est qui sua differe pōit volenti, si ille veris saluare
Israel sub te manu gentiu. in ijs vero qd in
cooperatione hois requirunt, n q effectax, ut pōit
in voluntate Dei absoluta qd mandata sua observari
vult. ordinata est ea qd alqd ordinem includit
hac voluntas, si ejus ordinis a solo Deo n pendat,
s a vera voluntate creatū cooperatione n q impleti;
qualis est voluntas antecedens salvandi des hois
Deus em eos vult im liberare ait 1. Aug. 4. de
Catech. tūc. C. 26. qui n resistunt, n pōit
sed pōit sui. En qd itio quā ex hoibz excipit
Deus, ut voluntas quā de illorū salute habet imple-
atur; qd em a flōg n ponatur ineffiax redditur
voluntas Dei.

Articulus III De proprietatibus divinae voluntatis.

Inter proprietates dona voluntatis maxime nranth ejus imu-
tabilitas, et libertas. qd ejus imutabilitate spectat,
eadē spū C. 3. demonstravimus. Quam am ad libe-
tate
Potand. Libertas est vis sui dromnativa em activā
indiffriā ad agendū n agendū qd dicitur Libertas
qtradictivis vel ad opponendū agendū et dicitur Libe-
tas qtranetatis.

Qua j. an in Deo sit vera et propria Libtas?

R. affirm. id em manifeste innuit Scripta. 1. Pet. 12
 Haec operati unus atq; iude Spiritus Dividens Linguis
 prout vult. id est inquit Sg. Amb. 2. de fid. C. 3.
 Cetero voluntas arbitrio, n. n. pitatis obsequio.
 Deinde Libtas est insignis pfectio qo Deo denega-
 ri n. debet.

Quesi. Deus nqa fuit indifferens ad producen-
 dum mund. qo nq. Ober.

R. N. a. na. Deus sp. fuit ita determinatus ad
 producendum mund., ut potuerit ab aeterno et pro
 aeterno se determinare ad illud n. producendum.

Dices 2. Deus nris vult sibi se bonu., ai man-
 festatio pfectus Dei q. productio mundi est bonu.
 Dei: qo eum n. potuit n. producere.

R. d. M. se bonu. intell. C. M. extell. N. M.
 Bonu. em extell. sibi manifestatio pfectus sibi
 n. nris vult Deus; qia sine illo est infante beaty
 et pfectus. imo actus qo Deus hollell. suas pfectus
 manifestare, tanta dignitatis est in Deo, qta habet
 actus illas manifestandi.

Qua 2. circa qo Deus Ober sit?

R. 1. Deus Ober n. est Libtate pvariatis ad malu.
 qia mali est incapax; et aliunde huiusmodi Libtas
 defectus est n. pfectio verae Libtatis.

2. Deus Ober n. est in suis actibz internis et
 imanenlibz, p nria naa sua inclinante se ipse
 cognoscit, amat, ponit verbu. @.

3. Deus Ober est solummodo in operatibz ad
 extra circa rebas, eas producendo.

Quæst. in qd pure gressat Citas Dei ante

reponne
Nota. Citate Deo interna esse, in pl. p. scilicet
Implex Implex, et ipsum Dei entitas.

1. Citas Dei gressat in entitate dona volit.
nda et inflexa ipsius terminatone ad obtm ex fessu
Prob. et explare. Si qd factus Dei liber, n est

qued dona naa ad ventitum, s. ipsa Dei estia
p modu actus seu tendentia vitalis s. g. scata.

2. actus liber gatenus liber aliquid spia entitate
dona et actu nriud addit nse habituone, respicu
et terminatone ad creas.

3. cu vero actus
liber gatenus liber Deo s. internus, et talis, ut
possit esse vel n esse pro qditne actus liberi, ut qui
actus, qomoo aliquid in Deo internu possit esse v. n. g. s.
in illa terminatone entitatis dona ad obtm ex
fessa dupla gari respectu distinguimus: unu ex
parte Dei et s. ia ratione inflexus est, ordne Deum
et habituone ad ext fessu nse creas, est q. ipsa
vitalis tendentia volitatis dona in obtm ex fessu.
alteru ex parte creas et s. illa ratione pure ext fessu
est creatus et defectibilis; hinc qd ob g. citate
ex supra scia sequi absurdum, nse aliquid Deo inter
nu posse n esse. Distinguimus aliquid Deo inter
nu terminativu, seu qtm ad mera habituone,
et terminatone ad creas quædamus; aliquid internu
entitativu ngamus. igitur pl actus Dei liber
esse vel n esse imutata Dei potate n qda ratione
entitatis abnt, nec in ratione solius pura termi
natus ext fessa, q. utiqz actu inflexa liberi
gressituer n pl, s. ratione terminativu inflexa
ad ext fessa.

Articulus IV.

De affectionibus voluntatis divinae amore, odio, desiderio, ira et poenitentia

Ques 1. an in Deo sit amor pprie dicitur et cura
qua

R. affirm. Joas 3. Si Deus dilexit mundum.
Deinde datur in Deo ppria dicitur voluntas: facta
am voluntatis, et qm radix aliorum est amor.
amat am Deus 1° se ipso, deinde oes creatas ut
ja in sinuavimus Art. I.

Ques 2. an Deus oia creata aequaliter amat.

R. ex parte actus seu ratione voluntatis entitativa
spectata aequaliter oia diligit, qia unus est in Deo
amor et unum velle. ex parte vero tri in agente
diligit, qia diligere est bonum velle alium, ad
aliquibus vult majora bona prout re ipsa videmus.

Ques 3. an in Deo sit odium

R. 1. in Deo est odium abominabilis qo pertinet
ad rationem averratam ut malum Sap. 14. Similiter
odium in Deo impius et impietas epus.

2. in Deo non est odium inimicitiae, qia odio
habere aliquid odio inimicitiae est illi malum vel
ai Deus nemini vult malum, sed unum vult
ejus motivum sit sua infinita bonitas, qo est
sio non ad male sed bene faciendum. punire qd
peccatores in gloria aeterna sed motivo justitiae
juste am puden non creditur odise reu que morte
plebit.

Ques an in Deo sit desiderium.

R. Nō qđā desiderium est boni absentis, sed an illud
affectu bonū, nec referat, qđō Deus alia a se velit, ut
exteriorū gloria sua. Cum qđā plus exteriora
illa bona in se gñat, scilicet modo quā sunt in
se ipsi; sed qđā existent ubi et qđō Deus effici
ter voluerit; ai nō dicimur desiderare qđ ad sumū
amare, qđō in nōstrā testate est.

Ques. an sit in Deo ira, poenitētia.

R. Negat. qđā illi affectus h ex se missi. qđō
in scriptis legitur Deum irasci, poenitere
hac metaphere dicunt, tribuunturq; Deo, qđā ea
exteriorū factū qđ hoc fauere solent cū irascentē
poenitentē. cū Deus irasit dicitur ait Aug.
Enchirid. c. 33. nō epus irascentē turbat, qđō
est in aō irascentis hōis, s ex thūais motib;.
translato vocabulo vindicta epus irā nōd auē-
pit.

Caput VI De Providentiā divinā

Per providētia dicitur ordinatū rerū ord ad suos
fines, ac gstante in hōre ordinis illius certa me-
dia exeunt. Quae providētia gatenus est rerū ad-
ministrandarū volūtas, prout dubio aeterna est,
gatenus vero est ordinis illius executio, qđō raria
diei poterit. hanc dōna providētia impugnant
nō pauci, qui vel carū vel fortuna vel fatū
vel siderū principatū induxerunt qđ mōdo domate
ut ait S. Greg. 14. Orat. 16.

Ques. 1. an fatali necessitate ex Syderum gurrū uniuersis, imprefa oia in mundo regantur.

R. negat. na 1° ad miso fato nlla supereffet
 Oportet, nlla virtus, nllu virtut. ^{do} qia the
 fate sic hoibz errecta deus oia plecterū dūpōr
 diceretur, nlla mād^g in ijs puniendis injustitia
 comitteret. 3. a Syderibz imponi n p a pite
 cū corpōū virtus in p^rtus nequeat exerci;
 hinc duo Gemelli Esau et Jacob, qui sō eadē
 gestellatione, eodēq; celo nati, sūnt, ingenio
 moribz et pōte inaequales fūere.

Ques. mēta ex Syderū gurrū pōta fūere
 qua certo evenerunt. 40

R. cū S. Aug. 4. 2. de Genes. ad littera c. 17.
 demonū operatū, industria ac p^ruicia tribu
 endū esse, qd̄ intrōd ea qd̄ pōtēre, ptingant.
 imō alqd̄ pōnefandi sp^ritū in qd̄ ip̄i laborari
 sūnt, aut qd̄ ip̄i exequi iussit deus velut
 donando pōtēnt ut hoēs decipiant.

Ques. 2. an oia fiant fortuito carū.

R. nll̄ sit fortuito carū respectu dei q̄ oia
 mod̄ exat̄ et disponit; a dno em̄ dīxigunt
 gressus viri. psal. 20. certe nll̄ magis videt
 fortuitū fūere quā venditio Patriarchae Jo
 seph, ejus incarceration et pōde exaltatio:
 ai haec oia ordinata à dōna pōtētia fūere velt.
 Iur̄ isemel Josephus Genes. 45. n̄ veltis q̄ illic
 p̄ dē volente hūc misus sum. Dixi t̄n

respetu Dei na respectu nostri meta pter intent-
re accidunt, cuius ratione et causa ignoramus.

Qua. 3. an go oia in mundo duna p dicitia guber-
nentur?

R. affirm. na i Sap. 8. dicit de Deo disponitio
suavis. et C. 19. tua pater p dicitia guber-
nat. et i Petri 4. ipse cura est de oibz. ipse
coeli p lumen stellaru ait. Phys: p p dicitia
solis p ordine regulatu motus gati p tot ora
nos docens, manu ois terna ea pape, et sapi-
entia infusa ea dirrigere. Rhetori sapientis
artificis est operis sui cura gerere, et illud ad
desideriu fine pducere. imo summa inelemtia
est n curate id god aliquid fecerit ait. Amb. 4. f.
offi. C. 13.

Quis 1. dicere Deu habere cura reru tenari,
est ipse attribuere occupatne indigna go.

R. Na. na si lo fortiter resplendit. Sua oi-
potentia in creatione univervi, n minus re-
splendet sua sapia in illius gseruatne et dicitne.

Quis 2. meta frustra sunt in reru naa,
go oia n p dicitia p dicitia duna.

R. d. a. Contra sunt q respectu ad casu parti-
culares et gnerales. q respectu ad provisore ge-
nerale Na. na casu particularis defectus est
effectus ipsius, met duna p dicitia, qe si res ordi-
nabit ut dicitur aliqua parent, alie deficerent,
is aut defectus gdnate ad bonu univervi, idemq,
pstat ut ait s. Aug. 4. de Gen. ad Litt. C. 4.
in urro, god umbrae in pictis tabellis gferunt,
qe n specie p ordine p dicitia, id in paturis
eminentiora qe qe distingunt.

Dies David psal. 72. mei penè moti sunt
sedes pacis pectori videns. go Propheta de
Dei iudicia dubitare videtur, ut videret malos
Bonis Qui, iustos vero affluatq; varijs pbari.
Similiter Jerem. aqua vite C. 42. quare via pe-
corum prosperabit.

R. Ne ad civitatis Cois ambo Propheta inuere
duntaxat volunt, arcanas et occultas spe
sataes iudicia dona, qas nec nstrud est carionis
scrutari. n vero ngant aut it dubitd revoant
iudicia dona qd certe mxime reluet in hac vita
Bonis ad versa malis vero prospera dis pensando;
nemo em ta iustus, qd n alqd delinquat, inde
bonis moale introu n operet; inde fluxa
et gonalis felicitas. Boni hic pennis exerceantur
ut mundentur et caelo maturecantur eoru
merita augeant. mali hic felices sunt, qia post
more acerbias torquendi. Ita p hmi S. Aug.

Ques. an peccata dona iudicia pbariant?

R. peccata m ad iudicia dona ordine pbarant,
si qd p se directi et p pto veluti ex occasione
et supposita hnd ad peccand inclinata volutate;
qd apte utitur ut inde bonu eruat. ita ob-
stacata volutate iudicand qua p scierat in bo-
nu querit, qd ab illis pmissit xtu interfici
ut nstra guleret saluti. hunc d finto gulis
et p fia dei traditd p manus iniquoru assi-
gentes interemisti. dicebat S. Pet. act. 2.

Ques. an iudicia em Dei n dissipite ab epis

R. ngat. iudicia em Dei n dissipite ab epis
Dea et volutate, qd nlla rebq ab eis nstata
imponit, et ad disponat oia suaviter res nrias
nro, liberas vero libero modo regitae moderat;

servat em p[ro]p[ri]o rei cuiuslibet agendi mod[us].
 sic admittat Deus dia q[ui]a creavit ait s[an]c[t]us Aug[ustinus]
 7 de civit. C. 30. ut in ista p[ro]p[ri]o excedat
 re motus final.

2res b. an iustitia Dei sua q[ui]a finalis a se g[er]at?
 R. iustitia sua generalis sicut a se g[er]at n[on]
 manifestatne gloria sua. nullo modo o[mn]ipotens
 his vel mutant vel superant voluntate in g[er]at.
 Aug. ser. 214. sive hoc iuste damnetur sive
 misericorditer liberetur, voluntas o[mn]ipotentis implebitur

Caput VIII De p[re]destinatione.

Notabilior species una iustitia est p[re]destinatio, qua
 rationi g[er]at q[ui]a unigeniti pro galibet p[re]destine
 p[re]destinatione una, et extendit ad ea o[mn]ia q[ui]a p[ro]p[ri]o
 habuit vel q[ui]a se facere vel p[ro]mittere, unde n[on] g[er]at
 sumitur a s[an]c[t]o. et g[er]at p[ro] p[re]destinatione crea
 realis sive ad vitam sive ad mortem sive ad p[ro]m[er]itum
 sive ad p[er]icula, p[ro]p[ri]o vero est una realis in fine
 vite eterne p[re]destinatio et p[re]destinatione. ubi p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o, quanda p[ro]p[ri]o p[re]destinatione et Verbu[m] p[re]destinatio
 n[on] t[ame]n mera futura rei p[ro]p[ri]o p[re]destinatione seu imple[re] actuali
 illius, p[ro]p[ri]o firmu[m] voluntatis p[ro]p[ri]o p[re]destinatione seu decretu[m], aliter
 nuncupate vocatio sedm p[ro]p[ri]o dilectis p[re]destinatione
 electis, p[re]destinatione p[ro]p[ri]o. in am p[re]destinatione ad glo
 ria supponat p[re]destinatione ad gra[m], hinc dicitur
 p[re]destinatione indagata q[ui]a est p[ro]p[ri]o p[re]destinatione ad glo
 ria sive, et inadeguata q[ui]a est p[ro]p[ri]o p[re]destinatione vel
 gloria vel gra[m]. porro q[ui]a circa p[re]destinatione si

Sumpta hic nobis disputatione veniunt ad hoc capite
ta reduci possunt, quæna sit illius effectus, et an effectus. 109
2. an oēs sint predestinati. vel an Deus sciat oēs
salute sinere velit. 3. an detra caa predestinatis
ex parte predestinati. 4. quæna illius sint proprietates
et quæna effectus.

Articulus I. De definitione et existen- tia predestinationis.

Predestinatio adagata à Pelagis vulgo dicitur efficax
voluntas in Deo ab æterno edicens dandi græa et glo-
ria; quæq; à S. Aug. de Don. per: C. 17 dicitur
psia et pparatio Beneficiorum Dei, quibz certissime
liberanti quinq; liberante.

Dicitur 1. psia et pparatio; na predestinatio est
dispositio medicorū in salute generorū, hæc am
dispositio consistit in duplici actu, npe in actu qd
illiq; dicitur cognoscit mediā in salute generā et
actu qd volens dicitur mediā illa eligit et approbat.

Dicitur 2. Beneficiorum Dei quibz verbis illiquante
n tm auxiliā græa efficacia in pparā finali
quinetā; S in oēs actus salutares quæntes infallib
ter ad salutē.

Dicitur 3. quibz certissime liberanti quinq; liberante
id est salvante atq; gloria æterna adijungente
quæ est pparā certas et salus.

Quæ. an detra predestinatio in Deo?

Ad id olim plr alios Pelagiani et Semi-pelagi-
ni negarunt atq; predestinatio à Deo removerunt
ut ex gā sequenti n nati hoēs juduandos sed
judicatos; verū qtra p eos sit

Conclusio

Admittenda est vera ex parte Dei praedestinatio

Prop. 1. Praedestinatio Dei facta de seipso, a seipso, per seipsum, sine
tra et conditione, nec dubitandi, sed relinquit
Ephes. C. 1. elegit nos Deus ante mundi constitutionem
ut essemus sancti. Praedestinavit nos in seipsum ad optine-
ndum secundum provisionem vocatus suae. Et clarus
ad he. Rom. 8. quod praedestinavit et quod vocavit
nos et justificavit. quod ante justificavit, illos et
glorificavit. hinc S. Thomas in responsione in
ad Obi. Gallos. ait Praedestinatio Dei nullus facta
eius regit.

Prop. 2. Deus nihil operatur in tempore, quod ab
aeterno non praedestinavit faciendum: ut in tempore
dabit gradum et gloria: quod iam ab aeterno ea dilexit
dare decessit, et igitur eos praedestinavit.

Articulus II.

An omnes homines sint praedestinati, vel an Deus saltem
Sincere velit omnium salutem.

Des oio hoies n esse praedestinator manifesti docet
S. Scripta: Mathe. 20. meti si vocati pauci vero
electi ex quo in minime Deus n sincere velle
omni oio salute, ut voluit calong et sansepius
qui ceteri n docent, sed solum pro praedestinati n
vero oio hoibz mortui esse, seu eo animo et ea

in tentare morte subire ut pretium sanguinis
sui pro sola salute peccatorum Deo Patri
offerret, eius gratia ad salutem agenda non
quaderet, licet faceretur pretium sanguinis illi
sufficiens fuisse vobis ois hoibus redimendis, atq;
ideo illud posse illud in mortuum esse pro oib; suffi-
cientia pretij oblatis, n̄ vero sufficientia voluntatis
offerentis.

Conclusio I.

Deus Sinceram voluntatem
habet Salvandi omnes
omnino homines.

Prob. i. ex L. Script. i ad timot. 2. ait aplg obsecro
om̄ fieri obsecrationes pro oib; hoibus; hoc em̄
bonū est corā Deo, q̄ oes hoēs vult salvos fieri
et ad veritatis agnitionē venire, unus em̄ Deus oim̄
ai hęc voluntas s̄ci ad oes ois hoēs extenditur;
nō d̄ demonstrat 1° apli rās q̄a p̄bat Deū velle oes
hoēs salvos fieri. unus em̄ ait Deus om̄ s̄ci
q̄o unus Deus est oim̄ planē nullo excepto hoī, ita
et ois oim̄ vult salute. 2° demonstrat votū
apli monentis fieri obsecrationes pro oib; hoibus
nullo excepto; sicut in Galia in Barasceve orat
pro oib; in hæreticis infidelib; q̄o in oes Deus
vult salvos fieri; cū aplg ideo s̄m asserat Deū
velle salute oim̄, ut p̄bet orandū esse pro oib;.
3° demonstrat q̄m̄ s̄. Patri hunc textū ita
illatgentiū, ut s̄. Hieronij in C. II Ep̄st. s̄. p̄. p̄. p̄.
in responsione ad ob̄tē 2. Vincenij, imō ipsius
s̄. Augustini; q̄i q̄d cū Belagio disputans illud oes

111

vult salvos fieri restrictionibus modis intyulati,
 idq; n̄ de singulis generib; De generib; vni-
 gularum illiq; vult, verū supra interpretatur
 nunq; negat, imō in libro de statu et littera
 C. 33. sic ait: vult deus oes hoēs salvos fieri
 n̄ sic ex ut eis adimat liberū arbitriū, qd vel
 bene vel male utentes iustissime iudicentur.

Prob. 2. ex gelys. ex gely. Cartesiano ad 349
 deus oiolem oes hoēs sine exceptione vult sal-
 vos fieri, licet n̄ oes salventur, qd am quid
 perierunt, perieruntis est meritu.

Prob. 3. ex B. B. ex qib; Graecos oes sibi ad-
 versari vltro fatetur Jansenius; ex latinis vero
 ja in p̄bano adduximus aliquos.

Prob. 4. patre. iustitia Dei est, res caritatis ad
 fines suos p̄ media idonea dirigere: ai finis ois
 hoū est vita aeterna qd &.

Conclusio II.
 Christus pro omnibus mortuus
 est non solum sufficientiā pretij
 oblatis, sed etiam sufficientiā vol-
 untatis offerentis.

Prob. 1. ex P. Script. 2. Cor. 5. Si unus pro oib;
 mortuus est ait ap̄lg. qd oes mortui sunt. igitur
 ex ap̄lo pro ijs oib; mortuus est Xp̄s, qd mortui
 s̄ in Adamo: ai oes oio hoēs p̄ter B. Virginē
 mortui s̄ in Adamo: qd pro oib; oio mortuus
 est hoib; et qd ex ad h̄ intentione p̄hibuit sanguini
 pro salute oio offerendi; na mori pro oib; est mori

ca. in ventre, ut mors illa proit oibz ad vita eter-
na, ad qua proinde eadē oibz ffarat, gferat, vel
Pacta offerat media vni fufficientia. hinc dicitur
1. Joāis 2. iſſe eſt punitio pro peccatis actis, n̄
pro noſtris am̄ em̄ p̄ n̄ pro totius mundi gōd

Prob. 2. ex gul. Carabiae. C. q. n̄ gert, fuit
vel erit hōō, pro q̄ oibz p̄ſus n̄ fuerit.

Prob. 3. ex N. B. P. rēo de nativ. D. per. 1.
Sicut nllū ait, à reatu Cēberū reperit, ita pro
liberandis oibz venit.

Prob. 4. rātre oēs proorsus hōēs ſive electi ſive
reprobi tenentis ex fide dōna credere Deū ſalvū
pro iſſorū ſalute eſe mortuū; ut patet
ex ſymbolis fidei n̄tra: ai n̄ tenentis credere
aliquid falſū aut dubiū vel incertū: q̄ obſte
verū eſt, aliū pro oim ſalute morte obijſe ac Deo
Datu obtulijſe.

Solvo: Obtines.

Obj. 1. q̄tra 1. q̄lne. S. Aug. A. P. Fulgentio
paſſim Gnato pro ſalute d̄ni voluntate Dei
damnant ac rejciunt q̄.

Re. d. a. in ſu belagnotū C. a. in ſu Ortho-
dōro N. a. et eod, error belagnotū ſunt
q̄d affirmarent Deū velle agaler, et q̄m erit
ex ſe eadē efficaci voluntate oēs hōēs ſalvos fieri,
q̄d quā abſurdū ſit, nemo n̄ videt, cū inde
ſequeretur in voluntate Dei efficiere q̄ſe ſuo
frustrari eſſe ſu. Et ex hoc facile redditur
rao, q̄are N. Auguſtino ſextū C. gli: Deus vult

oes Salvos fieri cu aliqua restrictione vel ad
 solos electos vel ad oia hom genera intepre-
 setur; cu sic ponatur ex supposito, quod illi-
 gatur, ut volebatur illi belagiani de volutate
 Salvandi oes ab ipse effici ex parte volentis,
 n̄ god ipse ayll n̄ debere illi de volutate sine-
 ra, inefficaci in Salvandi oes.

Obj. 2. volutas Dei antecedens et egs. Sed invi-
 ce pugnant; Sic em Deus vult et n̄ vult plu-
 re hōis: go ④.

R. N. a. na duplex hac volutas licet sit de
 eode obto n̄e salute aeterna, n̄ est in de eode
 pto, volutas em antecedens abstracta a merito
 vel demerito hōis futuro, god in volutas egs
 supponit.

Inst. 1. Deus vult efficaciter damnare oes re-
 probos, go n̄ vult illorū salute.

R. d. a. Deus vult volutate epte iuste finalis
 impenitēte reprobōrū Ca. volutate antecedente
 N. a. et coa, na eos damnare n̄ vult nisi p̄
 demerita eorū iusta

Inst. 2. Deus n̄ p̄ sincerē velle id god p̄sit n̄ epe
 futurū: ai p̄sit salute reprobōrū n̄ epe fu-
 tura go ④.

R. d. N. n̄ epe futurū ex defectū referente
 ex parte sui C. M. ex parte hōis p̄d. n̄ p̄
 velle volutate epte C. volutate antecedente N.

Inst. 3. Deus n̄ oibz et singulis p̄sidentia
 salutis asequenda mediā offert, go ④.

R. N. a. ex volutate quippe antecedente Dei

movetur ad quendam abus et singulis sufficientia
salutis a p[ro]p[ri]a media salte remota, q[ui]b[us] deinde
impe[di]tione p[ro]hibentur, vel Deus, salte talia
media offert aut paratus est dare, si n[on] apponere
ab hostib[us] impeditur. Albertus hoc conis et certe
videtur apud g[ra]m[ma]t[ic]os, & illos.

Art. 4. infideles qui nihil unquam audierunt de
x[rist]o, n[on] habent auxilium ad salutem. g[ra]m[ma]t[ic]o

P. d. a. n[on] habent auxilium remotum. N. a. p[ro]ximu[m]
p[ro]x. ex p[ro]pria culpa C. a. ex culpa Dei. N. a. Ch[rist]o
Deus infidelib[us] dat gratias vere sufficientes ad lege[m]
naam salvandam, q[ui]b[us] si bene uterente, haud dubie
vi sua vocatis eos salvandi ip[s]is p[ro]xima m[er]ita daret
auxilia gratia, q[ui]a ip[s]is p[ro]paravit, e[os]q[ue] se p[ro]pria
culpa indignos reddiderunt. Ita v. (K[on]f. in R. 1. p[ar]t. 1.)

Art. 5. Deus n[on] vult salvos fieri infantes qui in
utero matris prius extinguuntur, quod p[ro]p[ri]e
ip[s]is remedi[um] salutis p[ro]p[ri]e baptismus applicari g[ra]m[ma]t[ic]o
P. N. a. na[on] ut ait v. Aug[ustinus] C. 1. q[ue]stio[n]e Julian[us] C. 1.
n[on] quid hoc n[on] sunt parvuli isti, ut n[on] accedat
ad id quod dicitur est hoc vult salvos fieri

Sicere igitur Deus vult salute[m] parvulorum sine bap[ti]s[ma]t[is]
mo morientiu[m], ip[s]iq[ue] de sufficienti medio p[ro]videt
quatenus p[ro]p[ri]e paravit med[ic]a, q[ui]a ip[s]is ex se salvan-
dis pueris sufficientia, quaeq[ue] ip[s]is p[ro]p[ri]e applicari,
nisi obfarent certa quadam causa[n]tes, quaru[m]
Deus sub provisorio g[ra]m[ma]t[ic]o ordine ne impedire n[on]
tenetur. n[on] enim est ex defectu divina misericordia, q[ui]a
in utero matris morientib[us] remedi[um] n[on] exhibet[ur]
ait v. Thomas in 4. d. 1. c. 1. art. 1. ad 1.

Art. 6. illis sufficienter de remedio Deus n[on] p[ro]videt,
q[ui]b[us] solo seculo volente n[on] applicat[ur]: ai multi sunt
tales infantes ut ait v. Aug[ustinus] 4. de don[is] p[er]v. C. 1. q[ue]stio[n]e

P. D. M. Deo nolente voluntate abfulta et con-
 sedente castra ^{disposita} qua Deus legem
 provisor Generalis interumpere n. tenet C. M.
 voluntate Dei antecedente P. M.

Inst. 7. Deus enim naa cursum instituit in qo pvi-
 dit fore ut infans pms moriatur qua illa hua
 industria ei succurri possit, qo

P. D. a. instituit libertate indentare ut infans
 pms moriatur C. Na. ratne pms qua de Sa-
 cute infantis qdga decreverit Ca et P. va.

Obj 3. qtra 2. gelap. Pertra redemptio ibi
 restringit ad solos electos. et fideles ut Joas
 10. ad mea gona pro oibz meis. qo

P. D. a. restringit fuisse Ca. exclusive P.
 D. npe Pertra pms dicit qd mortuus esse
 pro oibz suis, pro electis, p sine exclusione
 aliorum. vel aliter diff. restringit C. qm.

ad efficaciam meritum applicatne et aheute vite
 eterna Ca. Cuius em spms pro oibz mortuus
 est ait gulum fied. p. p. C. 10. 3. h. in oes mor-

tis ejus beneficiu adipiscunt. id est partecant
 et vita eterna, p h. duntaxat. qibz merito
 pms ejus 1. efficaciter: couicatur. qm

ad suffete mortis oblatio pro salute oiu Na
 et eoa. et sic facile possunt explicari textu
 qd ex P. 18. et 19. in gtrario obijciuntur.

Obj 7. Mathe. 20. Atq dicit S. Dare ad sua
 redpne pro metis, qo n pro oibz
 P. Na na hie q metos illibante oes
 pms em et oes meti ait S. Chrys. rom 83.
 in Mathaeu.

Act. 5. Atq pro oibz n oravit, p. ~~pa~~ pro plis
fidelibz, qd et pro ijs plumbis mortuus est.
Cant. Job. 42. n pro mundo rogo ant. Atq
p. pro ijs qos dediti mihi

Ap. d. a. n oravit hae Singlari Oratne qua
fidee post ultima coena fidebat t. a. n. qd
oravit pro alis n. a. na. huc 23. orat pro
suis psecutoribz Pater dimitte illis n. em. hinc
quid faciant. et vero morte sua pro rebz
n. i. b. z. obfutit ga. oblatio est vera Oratio. dis
crimen in alioq. intrinsecit inter Oratne d. h. i. p.
Salute p. d. n. a. t. o. r. u. m. et reprobu; Oratio quippe
pro p. d. n. a. t. i. s. p. f. l. u. e. b. a. t. ex v. o. l. u. n. t. a. t. e. e. f. f. i. c. i. i.
i. p. s. i. s. v. i. t. a. a. t. e. r. r. a. c. o. n. s. e. q. u. e. n. d. i. e. d. q. u. e. e. x. a. u. r. a.
d. i. t. a. f. u. i. t. ; o. r. a. t. i. o. v. e. r. o. p. r. o. r. e. p. r. o. b. i. s. f. l. u. e. b. a. t.
s. o. l. u. m. e. x. v. o. l. u. n. t. a. t. e. a. n. t. e. c. e. d. e. n. t. e. e. t. i. n. e. f. f. i. c. i. i.
Sincera h. e. t. v. e. r. a. v. i. c. u. i. u. s. i. n. i. s. o. i. b. z. m. e. d. i. a.
a. d. s. a. l. u. t. e. e. q. u. a. s. u. f. f. i. c. i. a. m. e. r. i. t. u. s. e. s. t.

Int. Atq. fidebat Secretu Dei imutabile
damnandi reprobos ob eorum peccata i. v. i. s. a. : qd
n. p. f. u. i. t. s. i. n. c. e. r. i. m. o. r. t. e. s. u. a. p. f. e. r. r. e. p. r. o. e. o. r. u. m.
Salute.

Ap. d. e. q. s. p. r. o. s. a. l. u. t. e. i. l. l. o. r. u. m. q. u. i. d. e. r. a. t. o. n. e. s. e. d. m.
i. n. s. t. a. n. s. r. a. t. i. o. n. i. s. p. r. o. q. d. d. e. u. s. h. a. b. e. t. S. e. c. r. e. t. u.
i. l. l. o. r. u. m. d. a. m. n. a. n. d. i. C. e. q. s. q. u. i. d. e. r. a. t. o. n. e. s. e. d. m. i. l. l. u. d.
i. n. s. t. a. n. s. r. a. t. i. o. n. i. s. v. i. r. t. u. t. e. p. r. o. h. u. i. s. h. o. c. d. e. c. r. e. t. o. n. e. q. u. e. s. u.
n. a. p. r. o. i. l. l. o. i. n. s. t. a. n. t. i. d. e. u. s. h. a. b. e. t. v. o. l. u. n. t. a. t. e. s. i. n. c. e. r. a.
e. o. s. s. a. l. v. a. n. d. i. e. t. s. i. e. i. n. h. u. n. c. s. i. n. e. a. c. c. e. p. t. a.
v. i. t. m. o. r. t. e. d. i. i. v. i. s. a. u. t. o. b. l. a. t. a. p. r. o. i. l. l. i. s. ;
e. t. q. u. e. e. p. u. s. m. e. r. i. t. a. p. p. a. r. a. v. i. t. i. p. s. i. s. m. e. d. i. a. s. a. l. u. t. i. s.
d. e. s. e. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. i. a.

178.

Quaeres. qualem certitudinem habeat haec nostra
fides. quod utique morte sua non sibi pro se deservit
sed pro alijs. Satis quidem obtulerit cer-
titudinem certitudinem fidei, quodammodo vero tunc ha-
retur damnatum in 1. Joh. 5. Ganseri
ab Ino: 10. Quod autem utique morte sua
pro alijs et singulis hominibus ea voluntate obtu-
lerit Deo Patri, ut illis ad salutem proficeret, si-
nem ad Doctores satelles ita explorata
veritas, ut qui ei contradicunt, haec hinc sunt
Satis fundata est in scripturis et traditio
certissima in Scholis, et maxime gentiana di-
vina bonitati.

Articulus III An ex parte praedestina- ti detur causa praedesti- nati.

Status gratiae est de eorum meritis seu meritoria
vel utrum Deus aliquos praedestinet pro merito
aliquo praedestinati. ut vero ut supra annotavi-
mus, alia est praedestinatio ad gratiam, alia ad gloria-
tam sit utriusque causa hinc quaerimus.

Utrum ex parte præ- destinati detur aliqua causa prædestinationis ad gratiam.

Belagius in bono libera voluntas una seu in iura
liberi arbitrij merita gratia et gloria gremunt refulsit.
ad hunc Belagi errorem utriusq; acciperunt Masileca-
tes seu Semipelagiani, qui a pio quodam ac naturali ad
credendum assensu, qui in nobis est, salutis fundamini ini-

q ac fidem

Conclusio.

Prædestinatio ad primam
gratiam est omnino gratuita
ita ut nulla eius causa detur ex
parte prædestinati; gratia vero 2da
seu gratia augmentum merito bono-
rum operum est tribuendum.

Prob. 1. per 1. ex S. Bapt. Ephes. 2. gratia Salvati estis
per fidem, et hoc non ex vobis; Dei enim donum est; non
ex operibus, ne quis gloriatur.

Prob. 2. ex trad: Cetera tu gratia tu Patna, qua
hac in parte eundem esse demonstrat S. Augustinus 4. contra
Julian. C. 4. his verbis: non est cur exoves ad Orientis
Arabia, quia et isti utriusq; similes sunt et utriusq;
partis fides ista una est, quia et fides ista ista est.

Prob. 3. ratne. 1^a graa n^o queditur ex aliqua
negde inchoata bona voluntate dispositone; tum
qua^m is graa queditur, in q^oq^o nlla est prorsus dis-
positio, ut patet ex quereⁿe S^o Pauli Act. 9 q^o i
graa p^oventus fuit, du^m vocat^o et sanguine dno-
no sperabat, tu^m graa ante 1^a graa nlla est p^o
p^ostiens ad graa sup^oonale dispositio; cu^m parte
graa nlla sint merita

Prob. 2. par. ex que^m p^oro. p^o b. p^o n. 32.
Se quis dixerit aut ipse iustificatus bonis Operi-
bus n^o mereri augmentu^m grae Anathema sit.

Thesis 1. p^oro. i^o dicitur h^ois est ad p^oparare q^o
p^o. N^o p^oo. na ut aduertit S^o Aug^o. p^o b. de
graa et libero arbitrio c. 5. hoc in h^oo loco
commendatur liberu^m arbitriu^m et n^o excluditur
graa p^ovenientis adiuventu^m. hinc in alibi
dicitur p^oparatur v^oluntas a^o dno

Thesis 2. p^oro. p^oro m^o se p^o p^o n^o d^onegat
graa: q^o graa p^oparatio p^ondet a bono dno
liberi arbitrij.

Thesis 3. p^oro. p^oro ex v^oluntate graa a^o Deus n^o
d^onegat graa ulteriore maiore c. d. p^oro
ca^m p^ois graa v^oluntate p^o et h^oo. Anathema
quippe dicitur i^o m^o q^oel. Arans. c. c. d. q^o
p^oro graa Dei conantib^o, laborantib^o q^o miseru^m
credidit d^ont g^oferri

Thesis 3. p^oro. Deus n^o p^odestinat ad graa ex me-
rito, est acceptor p^oonarum q^o a^o
p^o. N^o p^oo. na accipere p^oona est indigno vel mi-
nus digno dare, q^oo digniori debetur, Deus
am v^oluntate p^ora alio p^odestinando, nll^o dat indig-
no quod digniori debetur, q^oia utiq^o q^oat^o indignu^m
est. Qui q^o liberati graa p^oligat, q^o n^o liberatus
debitu^m agnoscat aut S^o Aug^o. l. de don. p^oro. c. 9.

§ II

121

Utrum detur aliqua causa prædestinationis ad gloriam

Notand. 1. quors est aut illorum sua gloria in spore
seu in executione ut cogitur; in nra meritis
ex gratia electis retribui; de uno igitur ordine
intentis in mente. Iona hic quæritur inter
philosophos: quors em qstio ad sedem n spectat?
an prædestinatio ad gloria fecerit vel sequatur sedm
nram modum quærendi in nra meritis. Ex gratia
seu an Deus prius decreverit dare gloria vel
grat. pro qd.

Notand. 2. inter decreta Iona ordo legis vi-
tuatis sedm prius et posterius admittendus est
qui fundatur in virtuali defectu atq. obsequio.
si in Deo sedm nram modum quærendi volitio
meriti est prior volitio prædestinatio.

Conclusio.

Prædestinatio ad gloriam
fit ex prævisis meritis.

Prob. ex P. Sept. Math: 25. dicitur est xty
ad electos venite posside paratū vobis Reg-
nū a constitutone mōi: Esurivi em et deditis
manducare & Qui carnem cur ipsi destina-
verit vitam aterna scil ob merita eorum.

Prob. 2. ex b. Latinis S. Ambros. l. 1. de fide
 c. 6. n. ante p. d. f. n. d. u. s. a. i. t. , q. u. a. d. i. f. f. u. r. i. e. l.
 p. d. g. o. r. u. m. m. e. r. i. t. a. p. f. e. r. i. t. , e. o. r. u. m. p. r. o. e. m. i. a. p. d. e. f. f. a. v. i. t.
 e. a. d. e. m. e. s. t. b. b. G. r. a. e. o. r. u. m. o. u. d. i. t. i. a.
 Prob. 3. p. a. t. h. e. 1. g. l. o. r. i. a. c. o. e. l. e. s. t. i. s. p. r. o. n. o. i. e. p. r. o. e.
 m. i. j. c. o. r. o. n. a. a. t. q. , m. e. r. c. e. d. i. s. n. t. m. r. e. t. r. i. b. u. i. t. u. r. i. n.
 l. p. o. r. e. p. d. m. a. b. a. t. e. r. n. o. p. p. a. r. a. t. e. : a. i. c. o. r. o. n. a. m.
 p. u. p. p. o. n. u. n. t. m. e. r. i. t. a. g. o. M. p. a. t. e. t. e. x. 2. l. i. m. i. t. 4.
 u. b. i. A. s. t. q. a. i. t. r. e. p. o. n. i. t. a. e. s. t. n. i. s. i. c. o. r. o. n. a. j. u. s. t. i. t. i. a. ,
 q. u. a. d. r. e. d. d. e. t. m. i. s. e. r. i. D. n. u. s. e. n. i. l. l. a. d. i. e. j. u. s. t. i. t. i. j. u. d. e. x.
 i. m. o. e. s. t. e. x. t. q. M. a. t. t. h. e. i. a. i. t. g. a. u. d. e. t. e. g. o. n. i. a. m. e. r.
 c. e. s. v. e. s. t. r. a. c. o. r. o. n. a. e. s. t. i. n. c. a. e. l. i. s.

Solo: Obtines.

Col. 1. l. u. c. 12. a. i. t. A. s. t. q. n. o. l. i. t. e. t. i. m. e. r. e. p. u. p. i. l. l. a. s.
 g. r. e. x. , q. u. i. a. g. l. a. u. i. t. b. a. t. u. r. v. e. s. t. r. o. d. a. r. e. v. o. b. i. s.
 r. e. g. n. u. m. . g. o. g. r. a. t. u. i. t. a. e. s. t. p. d. e. f. f. a. v. i. t. a. d. g. l. o. r. i. a. d.
 p. d. a. g. l. a. u. i. t. b. e. n. e. p. l. a. u. i. t. a. b. s. t. u. t. o. l. i. c. a. . g. o. d. i. t. i. o.
 n. a. t. o. p. i. n. p. e. b. o. n. i. s. o. p. e. r. i. b. u. s. d. o. n. a. g. r. a. e. l. i. u. i. t. i. s.
 r. e. g. n. u. m. i. l. l. u. d. p. m. e. r. e. r. i. v. o. l. u. e. r. i. n. t. e. l. a. e. t. p. r. o. a. d.
 E. t. c. e. r. t. e. v. a. l. e. i. t. . a. l. l. o. q. u. i. t. A. s. t. q. o. e. s. A. s. t. q. i. n. t. e. g. o. r.
 u. n. u. s. e. r. a. t. J. u. d. a. s. , p. r. o. g. o. n. a. u. d. d. u. b. i. e. b. e. n. e. p. l. a. u. i.
 t. u. a. b. s. t. u. t. u. n. h. a. b. u. i. t.
 J. u. s. t. 4. l. o. m. . g. . n. e. x. o. p. e. r. i. b. u. s. p. e. x. v. o. c. a. n. t. e. d. i. c. i.
 t. u. d. e. f. f. e. i. , q. u. i. a. m. a. j. o. r. s. e. r. v. i. c. i. a. m. i. n. o. r. i. s. u. i. n. t. p. r. e. s. t. i. t. u.
 e. s. t. G. a. i. o. b. . d. i. l. e. x. i. , E. r. a. u. a. m. o. d. i. o. h. a. b. u. i. . g. o. m.
 p. . i. p. r. o. a. n. a. e. o. l. o. c. i. A. s. t. q. l. i. m. c. o. g. i. t. u. r. d. e. p. e. s. t.
 n. a. t. u. r. e. q. u. i. g. r. a. d. f. i. d. e. i. , q. u. e. c. e. r. t. e. g. r. a. t. u. i. t. a. e. s. t.
 n. e. x. h. u. i. u. s. m. e. r. i. t. i. s. , e. t. q. u. e. a. p. p. o. s. i. t. a. n. p. e. u. t.

Superbia iudicium reprimere, qui gloriantur
 quam suis Operibus ac merito legis vocati fuerunt
 ad fidem xp̄i.

Art. 2. ibid. vasa misericordiae dicuntur parata
 in gloria go

R. d. a. in gloria id est felicitate aeterna N. a.
 id est in testimonio seu manifestatone gloria
 Dei Ca. et N. a.

Art. 3. Rom 6. vita aeterna appellatur gratia go

R. d. a. Vocatur gratia, quia retribuitur meri-
 to gratia quae gloria rationis est ac funditur
 volatur gratia, quia sicut sit Corona iustitiae quae
 in praemio est mercedem meritum gratia retri-
 buitur N. a. et co.

Obj. 2. Destinat ad gloria ratio est ut Deus efficiat
 media ad ea quae destinatis largiatur go

R. N. a. sed ille ipsis gratia largitur, ut vita aeterna
 quae nostri titulo iustitiae nobis obtinenda exponitur,
 consequatur. Deinde quia, ut vis et efficacia auxi-
 lium gratia, voluntas ipsi dependentia p. s. velit. go
 nostro modo quiescendi prius est deum nosse futurum quod
 voluntatis gratia auxiliis, quae absque naturalis gloria
 destinare.

Art. 1. qui ordinate aliquid vult prius intendit fine
 qua media: go Deus prius intendit gloria qua
 gratia auxilia.

R. d. M. s. vult fine Imperii Beatitudinis C. M.
 s. vult fine in Beatitudine mercedis, quomodo reue-
 ra Deus intendit gloria destinatis conferre N. M.

Art. 2. qui gratis destinatus ad gratia seu ad me-
 dia obtinendi gloria, gratis quoque ad ipsa gloria
 destinare censebit.

Q. N. a. quae quaecumq; sit virtus et efficacia gratiae
videtur se per se ipsi. Effertur si velit, et sic opera ex
auxilijs gratiae facta revera meritoria non obtinent,
quia non a solo Deo procedunt, sed maxime nostra
cooperazione exigunt.

Obj. 3. eodem modo procedunt adulti et
parvuli ut sapienter inculcat Augustinus: ai parvuli
si antecedenter ad eorum merita procedunt gratia
S. D. M. eodem modo gratia ad alia C. M. gratia ad oia
S. D. M. in eo pares sunt adulti et parvuli, quod
eorum procedunt ad gloria meritis eorum naturalibus
non imitatur, quod unum S. Augustinus inquit quod. Belagros
in eo gratia, pares sunt quod utriusq; proceduntur ex
meritis illi ipsis applicatis, disparet solummodo in
eo quod adulti sibi ipsis applicaverint ea merita et bo-
na opera personalia, non vero parvuli, utpote actuum
bonorum incapaces.

Qua. an Deus definit oia pietatis opera,
quibus procedunt salute aequant.

R. affirm. nam Paulus I. Iulij. Et ad Romanos

C. 9. bona opera nostra Paulus Ephe. 2. aperit
a Deo preparata, hoc est in proceduntur disposita.

2. proceduntur est preparatio gratia quod in operum
pietatis; hoc ipsis enim quod Deus electo preparat, haec
specie et numero gratias, quibus electus haec specie
et numero operum pietatis exercet, preparantur specie
et numero opera pietatis.

Articulus IV.

125

De Proprietatibus praedestinati.

Ad praedestinati proprietates reduci possunt certitudo
mutabilitas, et praedestinatorum nomina.

Qua 1. An praedestinatio sit certa seu an y qd Deus
praedestinat sit infallibiliter salvandi.

1. affirmat idem, patet i. ex S. Script. ubi Joanis 10
Dicit sic loquitur de praedestnatis. Oves meae n
peribunt in aeternum, et n rapiet eas quicquam de ma-
nu mea. 2. S. Aug. 8. de corrupt. et graa c. 4.
homo praedestinatorum se quicquam perit, ait fallit Deus,
si nemo eorum perit quia n fallitur Deus.

3. Inq. ratio manifesta est, quia praedestnatio est
actus altius et volentis dona: sed Deus esse omne
oia novit, et quae vult, voluit fecit; unde legitur
certitudo infallibilis praedestnatis oriri sed ex officio
sed ex decreto Dei: ex officio quod, quod decretum Dei
antececidit, et ex decreto, quod officio supponit et se-
quitur.

Qua 2. an salute nemo equate nisi praedestnatus sit.
1. affirmat. nam cum praedestnatio sit preparatio effici-
endi beneficii Dei quibus certissime liberantur
qui liberantur, ea autem beneficia utpote nulli
debita oibus n preparantur, sequitur praedestnatos so-
lummodo salute revera consequi.

Dicitur. qd si praedestnatus certo salvandus est,
si n salvatur nisi praedestnatus valebit hoc
dilemma. vel sunt praedestnati vel n, si sunt

peccati, quod quod egerint mali, vixis n̄ nocent,
salutem certissime consequenti; Si vero n̄ s̄
peccati, quod quod boni fecerint, tandem eter-
na peribunt.

Re. n̄q̄ n̄ peccatio n̄ certa est nisi ex proprio
labore ac virtutum exercitio peccatorum, sic
cut igitur p̄cia in nobis n̄ extinguit studium et
solicitudine servanda virtutis, quia res futura,
supponit n̄ facit, ita nec peccatio quae supponit
p̄cia futurorum s̄ auxilium gratiae meritorum. ab-
surditas adducti dilectissimi clarior adhuc patet
ex sequenti solido ratiocinio: vel Deus p̄cipit
vel n̄: Si p̄cipit me in fide vivere in vivis fore
vel n̄: Si n̄ p̄cipit utar alimentis vel n̄ libar
in vivis ero; Si n̄ p̄cipit quod quod fecero moriar
n̄ arbitramur quomodo fore s̄ insipientes ut
velit abstinere ab alimentis. vita quippe quae
vatio a Deo n̄ decernitur, nisi quia novit futurum
eque, ut alimentis ad vitam quae servatam utamur.
Et ex hoc patet I^o peccatio n̄ certitate n̄ m̄
ponere peccato, quia supponit p̄cia futuro-
rum meritorum; neque refert quod actus et opera
pietatis futura a Deo p̄cipiantur, quia pariter
n̄ p̄cipiantur, nisi quae dō tot v. g. auxilia
gratiae ad tot actus pietatis, quibus certo consensimus
mus p̄videt. Et patet frustra n̄ fieri ad-
hortationes et admonitiones peccatorum aut v̄p̄s,
quia actio hominis n̄ p̄videt a Deo futura nisi
suppositis ejus causis; inter quas ut plurimum
exhortationes et. quae si neglexerint reprobi ip-
sorum culpa est.

Quæ 3. an p[re]statio sit immutabilis?

127.

affertur h[oc] n[on] p[re]statio est actus q[uo]d Deus ab illo
habet ad d[eu]m h[ab]et p[re]statio media dirigere in vita
eterna: ac h[ic] actus seu p[ro]p[ri]us p[ro]p[ri]us est immu-
table; cu[m] em[en] Deus sit sapientissimus, quid n[on] mu-
dat ut dicitur h[oc] h[oc]; hinc tom. 11 dicitur sine p[re]ni-
tia et dona et vocatio Dei q[uo]d.

Dies 1. apocal. 3. dicitur sene q[uo]d habes ut nemo
augetur corona tua q[uo]d corona q[uo]d est effectus p[re]st-
natus et acquiri et perdi.

R[es]p[on]s[us]. N[on] ad. n[on] Scripta h[ic] et alibi s[un]t adhorta-
tio quemcu[m]q[ue] iustu[m] ad vigilantia[m], ut seruet
ius ad gloria[m] q[uo]d p[re]cedit p[ro]p[ri]is meritis meruerat;
Nullus em[en] dicit, nisi severat[ur] q[ui]t, hinc merito
ei timendu[m] est ne amitteret iustitia[m] sua[m] meritu[m].
si yfemet et p[ro]p[ri]a post metos exantatos labores
timebat ne reprobus eficeretur.

Dies 2. Moyses petiit deleri de libro vite Ex: 32.
ai p[ro] libro vite illigite p[re]statio seu notitia
p[re]statoru[m] q[uo]d.

R[es]p[on]s[us]. Moysen n[on] loqui de p[re]statoris libro p[ro] de
libro vite, seu de vita ista, seu morte sibi postu-
lat, nisi Deus plebi venia[m] velit indulgere, unde
h[ic] erit sp[irit]us qui et n[on] d[icitur] // offerro ut interficias
me ita p[ro] h[oc] ad Algaria. vel Moyses
combustus fuit q[uo]d hyperbole, seu p[ro] quenda[m] exage-
ratu[m], ut p[ro]p[ri]a sua in populu[m] Dei vocatam
significaret, quod m[od]o in p[ro]p[ri]a Paulus Rom. 9. Anathe-
ma optabat esse pro fratrib[us] suis.

128

Qua 4. an quis certo scire possit se esse predestina-
tum?

R. nemo sine Speciali revelatione certus esse potest
sua predestinatione. nam si nescit hoc amore
vel amore dignus sit. Culi 9. 2 galud hnd;
Jes. 6. Can. 16. Anathema dicitur illi, qui ab-
soluta et infallibili certitudine dixerit, magnum
illud ubi in fine preverat donum se certo
habiturum. 3. Reg. Aug. 4. De competens
C. 13 ait quis ex intentione fidelium quando in
hac mortalitate vivitur in nos predestinatorum
se esse credat.

Dices promittit illis futurum, ut id ve quod peti-
simus impetremus, ai si quis certo scire se
orare ut salute gregudur go

R. d m. se orare prout oportet Non. quod
em oremus sicut oportet nescimus Rom 8.
scimus C m et N eod.

Qua 5. an nrg predestinatorum sit certus.

R. affirm. quia Deus certo sicut quia sicut sal-
vandi aut quibus quia beneficia paravit, vi
quod certa liberabuntur

Qua 6. quanta sit nrg predestinatorum

R. 1. plures esse reprobos, quia electos. meli em
dicati pauci vero electi Math. 20

R. 2. cum S. Thoma 2. 2. q. 23. Art. 7. in corp.
de nrg oim predestinatorum quis sit dicitur quidam,
quod tot ex his salvabuntur, quod angeli ce-
siderunt, quidam vero quod tot salvabuntur, quos
angeli remanserunt. Et melius dicitur quod sicut
Deo est cognitibus nris electorum

Articulus V.

129.

De Effectibus praedestinationis.

Notand. certis huius est de praedestinatione ad gratiam secundum
omnes eos complebitur effectus. effectum autem praedestina-
tionis non illud quod est, quod est ab aeterno praedestina-
tionis decreto secundum ab efficiente causa, scilicet deinde
est quod supra tale sine causa; et quod quod est ad
sine praedestinationis.

Ques. 1. quod et si sint effectus praedestinationis inter
bona supernaalia.

R. tres. 1. scilicet vocatio, iustificatio et glori-
ficatio. nam 1. quod praedestinat hos et vocavit
et quod vocavit hos et iustificavit et quod am
iustificavit illos et glorificavit. tom. 3.

2. ratio est quia tota praedestinationis effectus, quod est
auxilia gratiae quibus hoc certissime ad vitam aeternam
perducuntur: haec autem ad tria scilicet vocatio, iustificatio et glorifica-
tio, scilicet ad vocatorem, iustificatorem et glorificatorem
ne quod in

bono vocatio et iustificatio eorum in effectus
praedestinationis, quod est in dono perseverantiae quibus
sunt.

Ques. 2. quid est donum perseverantiae?

R. in P. August. 1. de don. p. 1. donum Dei
quod perseverantiae in isto usque in fine. dicitur
1. donum Dei est enim perseverantiae a nobis, sed ex
Deo liberaliter donante, si quis dixerit aut

gulum. Id. l. 6. Can. 22. iustificatio sine
Reali auxilio in ducta iustitia p[er]vare
p[er] se Anathema sit. Dei. R. usq[ue] in
finē q[uo]d sicut vita ista linitur. q[uo]d p[er]vraa
 p[er] se aequales graas dicit Reale Dei protectio-
ne, ut graa sicut graa Reale in morte conju-
gatur.

Ques 3. potestne q[ui]s mereri donu[m] p[er]vraa?

Sp. 1. n[on] p[ot]est de condigno, ita ut Deus ulli ea
p[ot]est denegare. Sicut in iustitia na[m]q[ue] Deus n[on]
p[ro]mittit bonis operib[us] iusti p[er]vraa: p[ro]p[ter] una ex
q[ui]ditib[us] ad meritum de condigno requisitis, est
ei p[ro]missio ut alibi dicemus. 2. exp[re]s[se] ait
St. Aug[ustinus] l. de don[is] p[er]v[er]a. c. 13. usq[ue] in finē p[er]
verandi graa n[on] s[ecundu]m merita n[ost]ra dari.

Sp. 2. donu[m] p[er]vraa de q[ui]bus mereri possumus
orantib[us], bonis operib[us] et at[que] vigiliantia.
na[m]q[ue] ait S. Petrus 2. ep[istola] c. 4. Salutate[m] v[est]ra[m], bona ope-
ra certa faciatis vocat[ur] et elicit[ur] v[est]ra[m].

2. ait S. Aug[ustinus] l. cit. c. 6. hoc donu[m] sup[er]fluit
emereri p[ot]est, sicut Patres quib[us]d[am] l. 1. Can. 1.
volunt, ad iustoru[m] Dei a iustis se esse imploran-
du[m] ut in bono opere p[er]vraerentur.

Ques 4. an bona h[ab]ita et mala naa vel
poena sint p[re]destinati effectus.

Sp. bona et mala p[ro]dicia, q[ui]ntu[m] a Deo ordi-
nante ad salute[m] electoru[m] p[ro]destinati effectus.
na[m]q[ue] diligentib[us] Deum oia cooperante, in b[e]n[e]d[i]c[t]am
ipsi s[ecundu]m p[ro]p[ter] vocati sunt sancti s[ecundu]m 3.

Ques 5. an in misis peccati sint sit effectus
destinatus.

131

R. Cuius peccati misio ex se et iure pto à Deo
adertat soluit qda ad eud dicit, attamen eadē
bonorū pga ex tali misione Deus eruit, ad
effectus destinatis tunc merito dicitur; qd sci
Deo ordinante qui scari sunt cautions et pmiōnes
resurgunt ut ait S. Bern. serm. 2. in Gal 90

Caput IX

De Reprobatione

Non reprobatis extat Jerem C. III. for. 9. ad
eos signandos, qui nō gaudent in Clitorumro.
aliunde dicuntur in reprobi facti in die malū
pro. 16. filij d'anti p'ais 17. vasa ira Com. 9

Articulus I

De Definitione, existentia et divisione reprobationis

Reprobatio dicitur p'ia iniquitatis conditio
Apparatio damnationis conditio

Ques 1. an existat reprobatio?

R. affirmat Math. 25 legitur ite maledicti
in ignem aeternū qui paratus est diabolo et
Angelis eius et in hoc sententiā dicit in Bathlej
in haterodox;

Ques 2. quid sit reprobatio?

R. duplex continet diffinitio negativa scilicet et positiva. illa est exclusio à gloria. haec vero est preparatio bonae aeternae. in quibus reprobis finaliter ad extremum usque statum pervenit. alia item est reprobatio, seu exclusio ab omni gratia efficaci in sufficiente: alia vero exclusio ab aliqua dumtaxat gratia utpe uberiori et efficaci.

Articulus II De Causâ reprobationis.

De una hic agitur causâ reprobationis motiva ex parte hominis, an scilicet quaedam in eo sit ratio, quae sicut movet ut ipse excludatur à gloria, an vero sit ab uno Dei beneplacito qui aliquos praedestinando alios reprobat: inter quos alij sunt infantes sine baptismo morientes, alij adulti quibus peccatum originale non remissum est, et infideles, alij denique adulti in quibus baptismate deleta fuit culpa originalis scilicet fideles.

Notandum 1. Calvinus docet Deum ab aeterno ante primam ejusmodi peccati ac proinde ex mero beneplacito suo eligere supplicium aeternum praeparare, ipsi se subriduum gratiae in spere denegare, quin et illos ad peccandum impellere, qui ita cum salone consentiunt vulgo appellante praedestinati.

Notandum 2. Sanchez l. 10 de gratia c. 2. vera reprobationis causâ in unoquoque loci esse peccatum originale asserit, quod reprobi perijisse et damnatum manifeste videntur;

hinc agnoscat in reprobis reverendi in malo
 utilitate: et sic recedere non videtur ab opinione
 molliorum quorundam Calvinistarum qui rejecta Ma-
 gistri sui Sica legem nimis rigida censuerunt nisi
 post primum peccatum originale homines a Deo ad
 supplicia destinari, ac postmodum in hoc ad peccata
 ad impelli quare in fortlassarij vulgo appellantur
 potant 3. Sunt in his Philios qui eadem reprobatis
 negatwa respunt a peccato originali, quod effici ali-
 quibus quod dicitur in Baptismo, attamen iuxta ipsos
 prima est et radicalis causa, cur Deus eos ab uberi-
 oribus gratia auxilijs et ab ipsa gloria excludat voluerit;
 alij inferunt negatwa quod positiva reprobatis
 eadem esse contendunt puta actualia peccata. Sed ut
 pateat quae vera sit utriusque sententia ista.

Quaerit. an Deus in hac vita reprobos ab omnibus
 sententis auxilijs gratia excludat.

R. negat. P. oibus sufficientia offert vel offert. quod
 facile inferitur ex vera et sincera fide in Deo est
 Salvandis oes vocatae. hinc gultus hinc. p. 6
 Can 17. Anathematizat eos, qui dicunt reprobos
 gratia non auipere.

Quaerit. 2. an Deus ad peccatum impellat?

R. negat. na 1. Deus inventator malorum esse nullo
 nemine tentat ut dicitur Jacobi 1.

2do gult. Arus. 1. dicitur an. 29. Anathema dicitur
 is; qui alios ad malum dona peccate esse peccata.
 Vos dicunt. 3to S. Broxer C. 1. ad Cap.

Gall: horum Capu Deo ad scribere immodica par-
 titatis est. 4to dicitur Si Deus impellit
 ad peccandum hinc peccatum imputari non potest, non enim

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

¶ Deus hoi imputare ad vituperium, god nris
 fuit ipso impellente, cogente ^{ca.}

Dicitur. Exod. 4. Dicit Deus Ego indurabo cor
 & tharaonis go ^{ca.}

R. d. a. indurabo infundendo malitia N. p. tra-
 hendo graa uberiore & effeate Ca. et N. wa
 ita p. p. m. S. Aug.

Dicitur. 2. Deus revera impios impellit ad peccan-
 du dum eos impellit ad patientia peccatoru exer-
 cenda, et peccatoru p. varicatares puniendas: sic
 Genes. 45. ait Joseph ad fratres suos qui ipso
 iniuste venderant, n. vestro g. lilio, p. Dei vol-
 untate huc misus sum.

Lucas. 12. inquit Deus
 suscitabo super te: David & m. l. de domo tua
 tolla uxores tuas, et dabo eas pximo tuo ^{ca.}
 Et 2. Reg. 16. Dominus precepit. Remittit ut malediceret
 David: Inq. Ab. 2. S. Petrus iniuste et cruce-
 dit. Ati morte aeterno Dei deureto tribuit ^{ca.} go.

R. d. a. impellit impie vel p. misive, quate-
 nus p. avis voluntatibus dat nocenti p. p. tatem,
 nec graa sua efficii illas refronat Ca. impel-
 lit positive et p. p. N. a. itaq. Deus, god ab
 aeterno p. fieret, n. p. exaltare Joseph, punire
 David, salvare mundu, morte filij sui illud
 ipso in f. ore executus est p. p. avagatoru vol-
 untates, quas q. d. n. excitavit, p. n. impeditivis, eas
 p. ordinavit ad fine a se intentu.

¶ Deus p. faciendis morte Ati n. potuit n.
 impellere vel inclinare voluntates p. d. eorum ad
 ea Ati inferenda go ^{ca.}

R. d. a. inclinare indecenti Ca. d. i. p. h. k. h. a.
 indecente q. d. Deus mala voluntate ad hoc potuit

qua ad aliud malum inclinare dicitur, quatenus
voluntati ad mala scelera parata per obliquitatem
ad haec paranda non illa, quod deinde fit, ut mala
voluntati liberem in malum quae ea quae parata via.
Deus igitur iudicium voluntate ad plura scelera
quae illi parata quod ad alia quod modo impedivit
eius, ad morte ista inferendam via aperta, mittit.

Ques. 3. an. Deus aliquos ex merito Benefactio est
sine ullo proprio peccato Originali vel actuali
positivo reprobavit, ac exteris destinavit
supplicij.

R. impium est asserere Deum aliquos ex solo suo
Benefactio ad aeterna damnatione destinasse;
quod igitur ut infantes sine Baptismo morien-
tes ob peccatum Originale, alios ut infideles
sive per peccatum Originale et actualia, alios Inq[ui]
ut Baptizatos, ob mala peccata actualia propria re-
probavit. nam 1° Deus morte non fecit nec latetur
in portione vivorum. Cap. 1. Luke Mattheo 25^a
causa destinationis ad aeterna supplicia exponitur
iste in igne aeterno; esurivi enim et non deditis
mihi manducare. 2° Bonus est Deus, ait
S. Aug. 1° 3. q. tra Julian. C. 19, iustus est Deus,
et aliquos sine bonis meritis liberare, quia Bonus est,
non per quem quod sine malis meritis damnare, quia
iustus est quod.

Ques. 1. proo. 16. utrum quod semel in se operatus est
Deus, impium quod, ad deum malum: quod Deus aliquos be-
avit ad aeterna damnatione
R. da. impium quod, quod frugifera a plutei proprie
de merito eius. Ca. ante tale proprie. 1^a
Suis igitur est quod Deus ad gloria sua, sicut
suas manum operatur creaverit oes homines, in eos
qui eo emittente futuri erant mali, ut in iis solle-
raretur scientia et puniendis iustitia ostenderet.

Quæst. 2. Tom. 9. p. 21 an n̄ obestitate figuræ
 Cui ex eadem massa facere aliud quā vas in hono-
 re, aliud vero in gubnetia. go antecedenter ad
 p̄vina demerita n̄ quis p̄destinat ad supplicia æterna.
 R. n̄ p̄vina. ja p̄vina n̄ ubi de p̄destinatione infi-
 nuavimus. Quid hoc in loco n̄ de p̄destinatione ad
 gloria aut reprobatione ad p̄vina. p̄ de p̄destinatione
 ad gradū fidei. igitur sp̄s est p̄vina p̄destinate habere
 fallendi aliud vas in honore q̄ gratuita vocatne
 ad fidem, aliud vero in gubnetia sua malitiae ac
 incuratne eū relinquendo.

Quæst. an reprobatio negativa salte fiat ante p̄vina
 demerita.
 R. negative. nā p̄destinatō ad gloria n̄ fit nisi cōter
 p̄vina demerita, ut p̄vina p̄vavimus. go minus
 fieri p̄ exclusio ab eādē gloria ante p̄vina demeri-
 ta. Cō Exclusio à gloria n̄ separatur à p̄vina q̄s.
 ai nemo p̄destinate tad supplicia æterna nisi ex demeri-
 torū p̄vina, go n̄q̄ excluditur à gloria ante p̄vina
 demerita.

Quæst. gloria n̄li hōi debita est. go.

R. d. a. n̄li debita est absolute. Ca. q̄ia potuit
 deus hoc n̄ ordinare ad sine sup̄nate. n̄li
 debita est sup̄nate gratuita p̄vina p̄vina dei qui
 hoc creavit ad vita æterna. Pa et coa.

Quæst. hoc q̄ peccatu Adami ius amittit ad gloria. go.
 R. n̄ p̄vina. nā q̄ redemptōe à d̄to facta ius illud
 p̄vina hōi iterū restitutu fuit.

Quæst. 5. an peccatu originale p̄vina reprobationis
 negativa.

R. Negative. respectu adultorū qui baptizati sunt,
 nā illis verā remittitur p̄vina originale. go ad
 oē reatu culpa; n̄li damnationis est in ijs qui p̄
 in d̄to Gen̄ ait Atq̄ Rom. 5. Et in renatis

nhe odit Deus. inquit quidam sicut. scilicet. s. De
 puto Greg. ai peccatum & sicut dimissum ead esse
 n. A qua Deus moveat ad eos excludendos a glo-
 ria. Co magis quo ille qui excluditur a gloria, n
 cenreat de pnatu ad poena; illu em mediu est
 inter excludere a gloria et de pnatu ad poenam.
 Ex qo igitur patet unica reprobatio ead et multu
 in actualia reprobu peccata refundi debere.

P. 1. S. Aug. ead reprobatio psumi respicit
 pntu Originale, seu in mase quando ead
 damnata, ex qa nulli & misericordia evuntur, ali
 p. da. vel p pntu Originale pntu n dimittit.

Dam vel si dimitti alqto debet p pntu hoi
 in malo qsumacia Ca. p decretu ablutu et
 antecedens natve alqto r. bandi citra illu ex
 parte reprobi demeritu. Ita et coa.

Ques 2. reprobatio natva iuxta S. Aug. de don
 p. C. 11. est ead cur Deus reprobat a mase
 pntu n. Oberet, nec illis in hore graas effia-
 ces et finale pcuras quod al: qo fit ante pntu
 demerita pntalia.

P. d. a. tertia pnta et imeda Ca. pnta et
 radicalis pnta. hanc em est vel pntu Originale
 si n pntate a Deo dimittendu, vel peccata
 alqto futura. n ideo em reprobus n pntat
 qo n pntat pntat, p ideo n est pntat,
 qia pntat a Deo n pntat.

Ques 3. Deus iusti pntat in hore graa
 efficacem denegat ai hanc pntat graa effi-
 cas n aliunde outur, qia ex infirmitate
 quada et indignitate post pntu Originale
 n dimissu in nobis pntate. qo.

R. N. m. infirmitas quippe illa vitio ac culpa
 imputatur, quemadmodum nec ignorans nec quif-
 centia; nullo enim in tenatis Deus odit. proinde
 illa infirmitas causa esse non potest, cur Deus iusto
 efficiat, denegat gratiam.

Quo C. quare quod sit causa exclusivis à gratia efficiendi et
 uberioris auxilij in adultis baptizatis?
 R. Deus iustus baptizatis nunquam denegat uberiori
 auxilium gratia pro aliqua culpa precedente, sed pro
 operibus, negligentia vel resistit gratia recepti, cui
 P. G. Sumachus non opposit, uberiori specialis dubio
 à Deo impetrat. Et ratio est ex Gal. Tit. 2. 6.
 C. 11. quia semel iustificatus Deus non deserit, nisi
 ab eis prius deseratur. Deus enim addit C. 13.
 nisi ipsi illius gratiam deseruerint, sicut coepit opus
 bonum, ita proficit operans velle et perficere.

Quo 1. gratia efficacem nemini debet quare
 R. d. a. nemini debet titulo iustitiae ex
 parte creatae. C. a. titulo vel misericordiae divinae
 quare non deserit iustum nisi ab ipso deserente vel
 titulo fidelitatis Dei, qui promissit, nemine de-
 serere, nisi prius ab eo deseratur.

Quo 2. P. Aug. quaerent cur Deus potius hunc
 efficaciter adjuvet, non alium propter recurrit ad
 infinitabilia iudicia Dei, ad quae nostra respicienda
 si peret, hoc opus non habuisset. quare
 R. N. m. nam in nos ad infinitabilia Dei iudi-
 cia hoc in causam recurrere necesse habemus, cur
 enim Deus hunc indignum pro alio indigno eligat
 ac specialiter adjuvet, alia ratio reddi non potest
 Dei voluntas, quod autem huius pro bono usu sufficiunt
 gratia, si non se ipsum facile divina exultantia specialiter

causa hoc in causam recurrere necesse habemus, cur
 enim Deus hunc indignum pro alio indigno eligat
 ac specialiter adjuvet, alia ratio reddi non potest
 Dei voluntas, quod autem huius pro bono usu sufficiunt
 gratia, si non se ipsum facile divina exultantia specialiter

re se ipsum ut loquitur S. Thoas immediat
efficiat quod et bona misericordie et fidelitatis
numus esse speremus.

139.

Articulus III

De Effectibus reprobationis.

Notandum. duo requiruntur ut aliquid censetur re-
probatus effectus. 1° ut sit à Deo sicut à cau-
sa. 2° ut ad finem reprobationis nunc ad aeterna damnationem
conducatur.

Quaestio 1. an peccatum sit effectus reprobationis?

Respondetur. quia peccatum sit peccatum non est à Deo
sed à mala voluntate, Deus enim nemini manda-
vit impiè agere Eul. 15.

Quaestio 2. an peccatum sit effectus reprobationis?

Respondetur. peccatum peccatum sit actualis quod non remittitur
sed sit effectus reprobationis. 1° quia ea
peccata sunt à Deo. 2° quia ad reprobationis finem
peccata ad aeterna damnationem, ut jobe quod non
remittatur.

Quaestio 3. an peccata in malo excoecatio et
induratio sit effectus reprobationis?

Respondetur. peccata in malo excoecatio, induratio
quatenus metuntur gratia uberioris negatione
in peccata culpa peccantis, sit effectus reprobationis.
ostendit ex Script. 1° Sal 90. Diminui eos secundum
benignitatem irae tuae. ita Isaia 6. Excoeca

140.

cor populi rugis. Inq; Deus que vult inuol
Tom. 9. n. qd impericento malitia p. p. p.
Rendo graa

Qua 4. an poena aeterna p. p. p. p. p.
R. La poena damni, qe in p. p. p. p. p.
sistit qua spūs. qe in cruciatib; aeternis con-
sistit est effectus reprobatis. gra utraq; poena est
à Deo iusto peccati vindicē.

19. decembris 1750.

mult. rarus
ha. 8. 8. 8.

g. ruf. h. h.
r. h. h. h.
r. h. h. h.
r. h. h. h.

1750.

141

149

143

144

145

146

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Partial view of handwritten text on the adjacent page, including words like 'Theo', 'tace', and 'Deo'.]

Theologiae Universalis
Tomi II
Tractatus Secundus
De
Deo trino.

23. decembf:

1750.

II
II

præloquium

Ex omnibus Christianæ fidei mysterijs nullo
est illud difficilius, nullo sublimius. Mysterio
Præ Trinitatis, nec periculosius abusi
veretur, ait S. Aug. 1. de Trinitate C. 3.
nec laboriosius aliquid garrire, nec quidquam
suis invenitur. Porro oia quæ de ado-
rando illo Mysterio duenda veniunt ad 5° Cap.
ta revocamus. in 1° De Existencia huius
Mysterij. in 2° De personibus Divinis.
in 3° De relationibus Divinis. in 4° De personis
Domini in cõni et in partiulari; et in 5°
De proprietatibus personarum agemus.

Caput I.

De Existencia Mysterij Præ Trinitatis.

Mysterium Præ Trinitatis in eo positum est, ut
Deus in Trinitate personarum, et Trinitas in uni-
tate essentia existat, neque confundentes personarum
neque substantiarum parentes, sicut habet Symbolum
quod S. Athanasius nomine circumferitur.

In hoc autem mysterio intantum nihil reliquit sua
 semeritas; nam
 1. personarum pluralitate sustulerunt aliqui ut
 Sabellius e iudicia Orundus et in Centajoli
 Episcopus circa an 257. qui personas duas soli
 nois distinguere voluit, seu una, quae in Veritate
 sit, persona pro diversis officijs diversa voca Portari
 et alij plures personas quae agnoverunt, sed quae substantia
 inter personas negarunt illi Prius Presbyteri Alexan.
 drinus, qui circa an 317 doceret filium Dei non ex-
 sistere ab aeterno, sed factum in tempore, nec aliam nec naam
 Patri simile esse, et Maedonius Episcopus Constan-
 tinopolitanus, qui post an 360 asserere non dubita-
 vit, factum esse mera creatura, seu Dei Ministrum
 nam ac dignitate Deo longe inferiore.
 Populas has Sabellij Erroris et Maedonij haereses
 sustulavit, Julius Severus Patria Penensis, Caelique
 Calvinista ipsiusque, nepos Faustus Severus qui
 tum in Polonia, qua Transylvania multos seba-
 tores reliquerunt.

3. Alij personarum pluralitate ac substantia ad-
 missa tres quos Deos induxerunt ut Trinitatem
 discipuli Socris Philipponi Bevely C. S. Philostrophii
 contra hos cepit.

Articulus I.

An et quot in Deo sint personae
 pluraliter distinctae in una
 eademque Essentia.

Nomine personae illigite juxta Boetium l. de dualy

Mysteri
 is ab
 te
 id
 ad
 Caes
 Ruy
 in
 de
 Pina
 De
 tate
 enter
 bel

3.

naturis illis nae individua et iniconia.
Pelis sortaa seu postea.

Conclusio I.

Plures in Deo Sunt perso-
nae realiter distinctae.

Prob. ex P. Sept. Genes 1. ait Deus faciamus
hoc ad imaginem nostram. Deus qd solitarius
n est, P. plebq. sonis scriptis. interrogo ait
lectul. qtra. braica C. 12. quomodo unus
et singularis pluraliter loquitur: fallit aut
tunc Deus ut in unus et solus et singularis
spet. prose loqueretur. Simile insolitum
est apud hebraeos ut observant hebraice docti
ut una psona in legia de se ipsa in pluri
loquatur.

Quis in locis Deus Angelos allocutus est
qd. P. A. In qua Deus allocitur eos qui fa-
ficandi mundi partuipes sunt, qales certi
n fuerunt Angeli qui nkl ad mundi creat-
nd. ptulerunt. In qua allocitur illos, q. b. q.
dicit ad imaginem nostram, at n una et eade
est imago Dei Patris et Angeloru, psona
qd. qd. Deus allocitur Deus sunt.

Conclusio II

4.

Tres sunt personæ in Deo
realiter distinctæ scilicet:

Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

Prob. ex S. Script. Joais 14. Ego rogabo Patrem
et aliud Paraclitum dabit vobis, ille vos docebit omnia
quo in testimoniis expressa habetur tria personarum
distinctio: filij rogantis Ego rogabo, Patrisque rogat
rogabo Patrem. A. Spiritus Sanctus qui mittendus est à
Patre, et qui dicitur alius à filio, aliud Paraclitum
dabit vobis.

Quis noie Spiritus S. n. intelligitur persona aliqua, s. s.
in donum Dei gratia.

Sp. S. n. a. na Spiritus Sanctus dicitur à Patre procedere
adquire mundum de peccato, gæumq. audiet loqui
ga sane persona vivente et sentiente denotant

Conclusio III

Tres sunt in Deo personæ
distinctæ in unâ et eâdem
Essentiâ

Prob. ex S. Script. 1. Mathæi ult. baptizate
eos in noie Patris et filij et Spiritus Sancti, et nisi

5.

filius et Spiritus P. ejusdem in Patre rae essent,
 Quia unum ac singulare nos n. esse; in noie aut
 ctus n. in noiebus, ut et unum Deum p. ind. ipse
 dona optia nos ostenderat, et p. onaru. d. p. h. o. i. o.
 ne suis demonstrata p. r. e. t. a. t. i. o. n. e. d. o. c. e. r. a. t.
 2. do. dicit i. Joas 5. v. 7. tres Spiritus testimini
 dant in coelo Patre Verbu. et Spiritus P. et hi tres
 unum sunt. Si tres go n. una p. sona, Si hi
 tres unum P. go n. n. e. s. s. e. t. e. x. p. i. t. a. d. i. c. t. a. e. a. n. i. m. a. p. o. t. e. n. t.
 Quis. hac verba hi tres unum sunt n. induant
 unitate optia, P. s. o. l. u. unitate testimini et q. s. u. s.
 sunt verba versus sequentis, hi tres Spiritus aqua
 et Sanguis unum sunt id est in unum testantur go
 P. n. n. alia unitate v. designari, quam
 testimonij q. e. s. t. e. x. p. r. e. s. s. a. v. 8. n. a. p. e. r. t. u. m. i. n.
 i. s. s. o. t. e. x. t. u. P. d. i. s. t. i. n. g. u. e. n. t. d. e. P. a. t. r. e. e. m. et filio
 et Spiritu P. dicit et hi tres unum P. d. e. P. i. t. u.
 vero aqua et Sanguine et hi tres in unum sunt
 ut fert Graecus textus; id est in unum e. i. d. e. m.
 testimoniu. g. p. i. r. a. n. t.

Prob. 2. ex g. s. t. a. n. t. i. C. u. l. a. t. r. a. d. i. t. i. o. n. e. a. b. i. s. s. i. a. p. t. o.
 r. u. d. g. r. o. n. i. b. u. s. P. Polycarpus ap. C. e. l. s. b. 2. p. 4. h. i. s. t.
 C. 14. Sic morte libiturus orat. Benedicite
 p. e. n. d. i. t. u. m. p. q. u. o. d. t. i. b. i. e. t. e. u. i. s. s. o. e. t. e. u. d. p. i. t. u. s. P.
 g. l. o. r. i. a. P. Justinus Apolog. 2. Patre ait
 et qui ab eo venit filius et Spiritu. Propheciu.
 colimus et adoramus q. v. e. r. b. e. g. o. a. i. t. P. Greg. N. p. e. n.
 orat. 3. nos hoc in dogmate habere a Patribus venien.
 t. d. a. d. n. o. s. t. r. a. d. i. t. u. m. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. a. e. x. S. P. t. r. i. s. t. i. n. i. s. p. r. o. p. r. e. t. a. t. e. s. e. q. u. e. n. t. e. s.
 transmissam. recte quoq. g. e. l. l. u. m. N. i. c. o. m. u. n. i.

At alia definitur una Persona in Unitate et
 Unitate Personarum in Unitate Deitatis.

Prob. 3. ex ratione. Una Cula seculo 3. sicut
 unius in eptia et simili in personis profeta est: ut
 patet ex facto Sabellij qui eode seculo, sed bane
 Pelus et Prud. s. re. in nomine tm. dixisset ab
 doibz fuit Novator quem natus fuit, qd eandem fide
 profeta est duobus prioribz seculis, et eptia a b
 eptis accepit, na si alia fuit Cula doctrina primis
 illis seculis, seculo 3. mutata est doctrina Cula
 qd dicit n. p. n. em patet quo Rupis seculi hore,
 quo Aulore, qua ex occasione vel caa, in qua
 regione inducta sit haec mutatio.

Quaeres an diffinitio triu Personarum in una eptia
 in pbari possit ex Veteri testamento.

R. affirmative. si Gal. 109. clare exprimitur
 Dua diffinitio Persona Patris filii et filij, Duxit
Unus Dno meo. id est iuxta Math. 22 et hie b
 1. Verbo Divino Tede a dextris meis. Spiritus qd
 huc aperte a verbo diffinit Gal. 32. Verbo
Dni coeli firmati sunt, et Spiritu Oris epus vis
virtus eorum.

Solv: Object:

Obj 1. Isaia 44. Sicut Ego sum Dnus et alius
meus. qd unia persona est in Deo.

R. N. eod na pronon Ego Personis pro spibus
 Sonis qe revera Personus Dnus: igitur unus
 Dnus plures personas n. excludit, qd sicut aliud Dnus pte ipse.

7.

Obj 2. Si duobus primis seculis dogma trinitatis
purgatum fuerit, gentiles Christianis illud oppo-
suerunt, quia plures Deos non admitterent, si id non
fecerunt ergo.

R. 1. N. M. na Origina. l. 3. contra Celsum exprimit,
quod ab isto obviabatur, imerito ne plura Deorum
cultu à Altis Gentilibus opponi, quod dicitur et ipsi
Alti Alti tamen verum Deum adorarent, ac plures
in Deitate admitterent personas.

R. 2. N. M. na norunt oes veteres Platonis esse
mysteria nostra in fidelium oculis ac cognita, sed
dicere, ne forte eorum ludibrio et profanationi
exponerentur.

Obj 3. plures ex antiquis PP. vel unum in Deo
admiserunt hypostasin vel tres Personas ergo
trinitatis mysterium receperunt, na hyposta-
sis significat persona, Quia vera Persona seu
natura.

R. N. M. na antiquis vox hypostasis fuit
et vox Persona primum introducta pro natura
introducta pro persona usurpata fuit. igitur
Patres dum una hypostasin admitterent, na
illatquebant, dum autem tres Personas adscribebant
personas significabant.

Obj 4. PP. docent una esse in tribus perso-
nis essentia quomodo in pluribus hominibus una est natura:
si haec unitas nostra non est secundum simi-
litudinis ergo.

Q. d. n. qm ad aliqua C. M. qm ad oia N. M.
 n. ois Similitudo claudicat, hoc unum volunt
 N. B. q. tra hereticos ostendere, filium Dei epia
 de epl. cu Patre fortia n. diuina n. dissimilis,
 ut ipi blasphemabant, sunt plures hodie n. disti
 mile nec diuersa sicut naa.

Obij 5. Si in Deo sunt tres psona et una eptia
 q. quatuor res in Deo. q. o. u.

Q. N. a. na in Deo n. q. quatuor inter se reale
 dista, d. o. a. t. a. c. m. seu eptia identificateur
 q. idus psonalitate.

Art. 1. tres psonalitates in Deo sunt res q. o. u. eptia
 q. quatuor res in Deo.

Q. d. a. sunt res relatiua eide eptia t. q. m. u. i. ab
 dista identificateur C. a. res absolute seu fortia
 N. a. t. o. a.

Art. 2. noe psona fortia p. indiat; q. o. p. o.
 noe psona u. i. p. a. t. e. a. n. t. i. p. l. e. a. t. u. r. e. g. l. e. r. e. u. e.
 Q. d. a. p. indiat indirecte et in obliq. C. a.
 indirecte et in recto N. a. na noe psona diuine
 et p. e. p. s. o. n. a. l. i. t. a. t. e. s. o. n. a. l. i. c. u. v. e. r. o. p. s. o. n. a. l. i. t. a. t. e.
 u. l. t. i. m. u. s. i. l. n. a. a. n. a. l. i. s. q. u. e. m. e. n. t. u. s. , e. x. o. b. l. i. q. u. o.
 e. i. n. d. i. r. e. c. t. e. i. n. n. a. a. p. r. o. f. e. c. i. t. u. r.

Art. 3. Dei noie illigite psona; p. n. f. e. c. i. t. u. m. e. u. d.
 qui alijs imperat, q. o. p. s. o. n. a. p. r. i. u. s. e. s. t. : q. o. s. i. t. r. e. s.
 s. u. n. t. p. s. o. n. a. i. n. t. r. e. s. d. i. s. t. e. r. u. n. t.

Q. d. a. illigite clare ac distite psona aliqua
 d. o. m. n. a. t. a. N. a. i. l. l. i. g. i. t. e. q. u. s. e. p. s. o. n. a. i. e.
 n. a. s. i. s. t. e. n. s. q. u. n. a. a. u. t. p. l. u. r. e. s. p. s. o. n. a. l. i. t. a. t. e. s. C. a. t. h. o. l. i. c. a.

9.

noie igitur Dei illi agitur. Cuius personam quod in
tribus re ipsa personis consistit, sed quae solo appellatione
Dei noie clare non cognoscuntur.

Enth. persona divina infinita est, quod unica; infi-
nitum enim unum est.

Rat. con. nam quae libet persona divina personae in-
finita est identice seu ratione essentiae à qua
non diffinitur. At licet tres personae divinae inter
se distendantur, non tamen distendantur a beatitudine unde
omnis emanat personae, et cetera nulla est in una
persona personae, quae non sit in altera; cum magis
quod una relatio altera non sit personae.

Enth. quae si eadem uni tertio si eadem inter se:
at tres personae divinae si eadem uni divinitati quod
non sunt nisi una persona.

R. d. M. quae si eadem à uni tertio adaequate solo

D. M. inadaequate solo R. M. at tres personae
divinae non si eadem nisi divinitati, nisi inadaequate
sola; nam singula persona non si id est cui identi-
ficata divinitas. Sicut pater non est idem cum divinitate
quatenus divinitas sumitur secundum omnem relationem
personae v. g. filiatione, cui illa identificatur.

Ques. an R. mag. divinitati mysterium reali ratione
demonstrari possit

Ante reformationem

Notand. quod non movetur de ratione aliqua quibus
reali; nam postquam semel revelatur saeculum erit
in rebus creatis quaedam huius mysterii vestigia
deprehendere, illudque ex his ac similibus aliis quibusdam

utrumque, suadere aut illustrare. Id quod est
utrum ratione aliqua probari possit. Mystrum istud,
vel non supposito vel non dato revelaturis iudicio

De Mystrum S. Scriptis nulla ratione positiva naturali
demonstrari potest. patet t. ex Math. III. nemo novit
filium nisi Pater, neque Pater novit quis nisi filius,
et qui voluerit filius revelare. 2do hoc Mystrum
rud aut P. Bellar. t. 3. de Trinit. P. III. n. Capit.

S. ois demonstratio est vel a priori, vel a posteriori
ai S. Scriptis Mystrum non potest demonstrari a priori;
cum nulla sui causa agnoscat, neque non a posteriori, seu
ab effectibus; cum nulli personae divinae spectat effectus
prius ad extra; nullus enim a Deo videtur effectus
ad extra, qui non per se videtur et potest penetrare,
et cetera ad effectum pertinet.

Quis melius scit ut Plato et alij ita allega ex
Pythilii S. Scriptis Mystrum agnoscere utique, ex
ratione naturali, quod

P. Na. et quod Platone attingit dicimus eum ex
S. Judaeorum Libris nulla potuisse desumere, quae
male illata, et verbosiorum fidei nostra affinia suis
Scriptis inseruisset. quoniam autem ad Pythilii supposititia
sunt eorum calamina et post quod Christi aspecta
ut inter alios observat Petavius, P. esto opus
sunt, ibidem a Catholicis laudata, certe haec luminis
naturalis Dei nequeunt; unde necesse est Pythilii in
proemio Cartilae ut nulli suspiciantur haec fuisse
revelata, quemadmodum legitur in 29. Baruch dicitur
afflatu Prophetiae.

Quis 2. an Judaei S. Scriptis Mystrum agnoverint?

P. 1. Judaeorum vulgus Mystrum S. Scriptis latuit
et docent contra S. Patres, sed volunt Judaeos non

noviſſe qui eſſet Meſias promiſſurum em ſym
 ego horali et proſolenti exſpectabant; unde
 ex populari illa opinione ita ad Chriſtum duebant
 aſſe. Act. 1. Si in ſpore hoc reſtitueret regnum Iſ-
 rael. nq; iſus exponeretur illud Myſterium ut
 ſed ut illius declaratio aperta ſervaretur. Ito. ſu
 qua timendum erat ne ad ſeſolabram ppenſa ſuda
 orid natio expoſito ſeſ. Myſterio in illa relaberetur.
 quare qui juſti erant apud Iudaeos, Salute gregue-
 rantur qdem q fidem in Meſia ſeu n'expli-
 ta ſeſ. imlicita ſm atq; obſcura.

Q. 2. Patriarchis, Prophetis et viris aliq; ſancti-
 ſſime opiniois aperta huius Myſterij revelatio con-
 cepta ſuſpe videtur. id aperte tradit S. Cyprianus
 haer. 5. una ſententia q in illa ſingulari divinitate
 credita ſuit ab illis, qui ceteris antecellerent, cuius-
 modi propheta atq; Eximia ſanctitate p'diti hoc
 fuerit.

Quos ex veteri ſcripto Probata exceſſa. ^{mo} ſententia
 go Iudaei Myſterium illud agnoverunt.

Q. 3. Na. ſcriptam de hoc Myſterio lo-
 quente n' illiterunt, cuius explicatio ſoli Ito
 reſervata erat. ut coniter docent Patres

Pres 3. qomodo Myſterium N. ſententia qtra in fi-
 deles Iſm ſtrandu ſit.

Q. 4. Si nobis ſit res in Ethio, veritas et pſtan-
 tia n'p'ra Elgnis ſuis p'ſete ratib; et ubi
 de Elgnis veritate qſtiterit, ex iſſis Elgnis p'p'is
 ille ad ſententia ſeſ adducatur. 2° ſeſ. vero
 in Iudaeis decertandum ſit ex ſcripturis eoru
 exerceantur Myſterij ſanda et ſeſi n'p'ra Veritas

Quæst. 9. an aperta cognitio et confessio Mysteriorum
 S. Trinitatis uniuersis hominibus ad salutem profusus
 sit ueritas.
 S. Augustinus et patet ex v. Script. Joannis 17 hæc est
 uita æterna, ut cognoscant te solum Deum uerum,
 et quem misisti seculum. 2° ex eo quod
si in ueritate ueritas iudicata fuerit fides in S. Trini-
tate ut patet sed ex formula Baptismi, in qua
tres personæ appellantur, sed ex ipsa formula improprie
quæ tres personæ designantur, sed denique ex confessione
suâ personarum quæ à suscipientibus baptizatorum
sunt exortulata. hinc Innocentij III anno 1179
merito damnauit hanc confessionem: ablutus
capax est homo, nisi negligens nesciat Myste-
rium S. Trinitatis.

Articulus II

An filius Dei sit uerus Deus et Patri consubstantialis.

Axioma Verbi Dei ueritate agere, eorum, errore secu-
 lo 16. à Socino resuscitato quippe in Spiritu insinua-
 uimus. porro Lectatoris huius in duos Passus:
 alij quippe filium Dei Patri dissimile profitebante
 et hinc uocati sunt Anomal, à uoce Græco quod
 significat dissimile, quod duos fuerunt Canonibus
 et Actibus. alij uocabant filium Patri consub-
 stantiale et per oia esse simile, sed uocabant quod
 statim fateri, quod illa esse reijcenda
 uocabatur peregrina et reuocanda in quibus Nicæno.
 et dicti à Semiariani seu Omeusiani quod caput
 fuit Basilicæ Ancyranæ. alij Inq. nec simile
 nec dissimile filium Dei dicebant.

Conclusio

Filius Dei est verus Deus Patrisq; consubstantialis.

Prob. 1. ex S. Script. Joannis 1. dicitur in Principio erat
verbum et Deus erat verbum, ora q; ipse factus est.
En! Verbum vocatur dare et exprime Deus, et quod
ille Deus qui erat à principio id est ab aeterno iuxta
illud Frag. 43 ab initio Ego ipse. et qui rem omnium
creator est. Joannis 10 ait. Ego et Pater
unum sumus id est una res una substantia una est
divinitas prout ipsimet Judaei intelligebant quare in
ipso tempore blasphemiae rem captivare voluerunt
Dng; filij divinitate testate Act. 13 Philip. 2. ubi
dicitur equalis Deo.

Prob. 2. ex Trad. Culae hinc priorum Saeculorum
usq; ad haerem Arianae 1. P. Ignatij Martyris
ep. ad Magnesianos ait Jesus Christus qui ante
saecula genitus est à Patre qui est verbum ipsum
n. prolatum p. substantiale. 2. P. Just. apostolus
ad Romanos porro Filius Dei Qui plus procedente
filius sui tunc eo ante creatas et existens et nas-
cens, genita p. ead. curia quod dicit. Dng; omnis
alij p. Patris Allex. 1. 4. Romal. Filius Dei
tribuit qd plus Dei sunt. n. transt. in loco
ad Cor. est am. sp; ubiq; et nuptia q; n. t.
ora videt ora audit, scilicet ora.

Ecce igitur hae constanti Culae Traditione n. n.
319. Patres in Galis. Niceno I. Declararunt
ac d. fuerunt. credere q. in unum Dnm. Jm. Ab.

R. N. M. Sed et in sua unitate optica in ba-
 tra nobis in exple pponit, n. ut ea apegamur,
 p. ut ea imitemur; ut Patris gloriae suae
 conjungamur, sicut unitate Patris quicquid Ba-
 ter et filius à se invicem, divelli nequeunt.
 sic in Luc 6. nobis scriptum est miserere,
 ut Pater coelestis, n. qd. populum Dei mise-
 cordia aperiatur, p. Deum aliquatenus imulari.

Obj. 3. ille n. est verus Deus, quia deo creatus
 vel factus est: ai verbum creatum est à Deo: Culi 2.
 ab initio et ante secula creata sūt: et factus
 qui post me venit ante me factus est, qd.

R. D. m. creatio impie dicta C. m. creatio
 D. m. dicta N. m. creatio impie dicta idem
 est in simpliciter generatone, creatio vero pie
 dicta est educatio ex nihilo, illa n. ante ipsa Verbo
 Dei venit.

In 1. p. h. 1. Et quia primogenitus ois crea-
 go revera creatus sūt.

R. D. a. dicitur primogenitus p. ratne creatio-
 nis et ordonis qd. ipse crea sūt N. a. ratne
 dignitatis et caalitatis, quia se ipse ante ois
 creas ab aeterno genitus sūt et qd. in ipse qd.
 sa sunt ura ut dicitur ibide Ca et N. a.

In 2. p. h. 2. Pater dicitur caa filij ut qd. ex 66
 go revera eu creavit.

R. D. a. dicitur caa ratne creatio-
 nis N. a. ratne Generationis Ca. deinde Pater p. caa illi qd.
 p. p. p.

In 3. p. h. 3. filius oia accipit à Patre: oia mihi
 tradita sunt à Patre meo inquit Math. 11. qd. p. p.

Q. Ita. accipit in aliqua dependentia à Patre. Na
 ex Prima de unita exigentia sua estia qd exigit
 ut à Patre filio conicentur oia qd Patris sunt. Ca.
 Obj 4. Deus filio unus est. Im tam in scripto
 ad reru oiu productioe oia p ipso facta sunt
 Joais 1. qd n est Deus.

R. Na. na ppositio p hui sgnificat ead ppositio
 et pinde est ac si diceretur oia ab ipso facta
 sunt, sicut hae ppositio in metis alijs scriptis
 ead ppositio n in scripto sgnificat.

Obj 5. Genitus est filius qd coepit esse filius
 p. cu S. Greg. Nazianz. Orat. 23. ppositio
 n carere filio, cu filius procedat, n in ppositio
 posteriori esse, p Deo Patri coeternum. Hinc
 dicitur in ppositio erat Verbu.

Int. vel Patre filio existente genuit vel
 n existente, si ppositio; qomodo genitus? si
 secundum: qd hoc ipso posterior Patre.

R. cu eod S. Patre Orat. 35. Patre nq, qd
 nise filio existente nq, n existente, qia
 illa cogendi soluta reputantur ex generatione
 reru creataru qd ex esse et n esse gstant, et
 ad generatione aeterna transferri n debent in qd
 utu huius intrans datur.

Int. 2. aut verbu voluente genitus est vel n:
 si ppositio: qd Patre prius voluit gignere qia
 genuit; si secundum qd vis illata est Patri.

R. filio qd voluente esse genitus nec in
 ppositio esse Patre posteriori, qia ut ait
 S. Ambros. L. 4 de fco. C. 4. nll in sempiterna
 generatione, nec velle nec nolle fcoit, nec generaco est
 in volubus ppositio.

Art. 3. vel filius q̄ generatur aut ab eo gene-
rando desinit pater: Si p̄m̄: igitur p̄t̄na
integra n̄q̄ consequetur, si posterius, q̄g-
nere coejiſ pater: q̄d q̄d em sine habet habet
q̄q̄, inſitu.

P. cū S. Aug. ep. 172. Patre q̄t̄no generare
et filium q̄t̄no generari, vel in d̄i minus per-
fecta eſt generatio ſiunt nec ſecondo ex
ſole q̄t̄no procedunt eſt minoris p̄t̄naſ.
hac via q̄d nobis inſignificabilia n̄ ſunt minus
vera ſunt, ſilentio q̄o Verbi generatio colenda eſt
n̄ em magna eſt hac generatio ſi a nobis per-
cipi poſſet. ſicut S. Greg. N. O. Orat. 32.

Obj. 6. Atq̄ iſſem̄ ſabatur Patre major me
eſt q̄o

R. in hoc et ſimilibz locis agit̄ de filio ut
h̄o eſt n̄ ut Deus eſt. Proſtamento huius art̄.
Q̄reſ. An Patres q̄t̄ly Niceni Sapentes Sym-
bolo addiderint vocabulū Om̄iſion̄ ſeu q̄ſtaalis.

R. affirmative q̄ia p̄ vocabulū Om̄iſion̄ haereticos
filii Dei exogitate ita proſequantur, ut illius
haereticus tergiverſandi Colub̄ ſapit; vox em iſta
ait S. Baſil. ep. 300. naa aequalitate dignitate
demonſtrat q̄tra Arianos; n̄ em q̄a ad invicē p̄coq-
nata ſunt. Ad invicē q̄ſtaalis, ſed in eſſentia
et caatū ejuſdem p̄ via naa p̄partuſes.

Deinde vox iſta et ſabellij impietate corrigiſ ſolū
em hypotaſeos identitate, n̄ em id ſibi iſſi con-
ſtaſtalle eſt, ſed alterū alteri. S̄m̄q̄ recte ac
religioſe d̄m̄ uſurpatur, cū et hypotaſecon
p̄t̄tate diſcernat, et naa ſine ulla diſpoſtate coron
exprimat.

Titus 1. Verbalium Omoision n̄ reperitur in
S. Scriptura: q̄o Patres Niceni p̄p̄ra illud usur-
parunt.

Titus 2. n̄ reperitur q̄m̄ ad nr̄m syllabarum C a.
q̄m̄ ad sp̄m̄ N a. A coad cognoscendam, ait S. Atha-
narius L. de decreto Synodi Nicœ. q̄ingis est p̄uro-
toris animi hanc vocem, famet̄ in scripturis
n̄ reperitur, habere t̄n̄ ea p̄ra, qua scripta volunt.

Titus 2. in rebus ad fidem p̄tinentibz n̄ licet uti
novis vocibus: ai vox Omoision nova fuit
p̄ore Nicœna Synodi, eo p̄sertim sp̄u, quo à ba-
p̄tibz Nicœnis unyngata est: q̄o.

Titus 3. N̄m. na p̄ioribz tribz Cula p̄culis filius
Patri Omoision à scriptoribz Culpis dicitur, sicut
ut testatur S. Dionysius Alexandrinus in sua
q̄tra Paulu Amosatenu epistola. que 1. filiu
P̄ri Patres, ait Omoision Patri vocaverunt.

Titus 3. N̄m. na Cula graves occas p̄ legis novas
vores adhibere ad fidei dogma q̄tra insurgentes
hæreses clare explicandū, et impediend ab oes hæ-
reticorum cavillationes.

Titus 3. Lebellius dicebat filiu ep̄i Omoision
Patri, et idcirco ab Cula damnatus est: q̄o
S. d. a. dicebat in sp̄u Culpis seu in sp̄u q̄o à p̄thl-
dis usurpabatur N a. in alio et p̄fano sp̄u,
qui hæreticus erat C a. et N̄ ad. na abellig
p̄ Omoision illgebat id q̄o est jur̄e in alio
p̄fona, q̄o e hæreticu ac voce Cula in ceteris
scriptoribz profanis sumebatur, in p̄fona.
et in hoc sp̄u voce Omoision n̄ damnarunt
Patres ḡlij Anhöchens.

19.

Quar. 2. An filius n̄ fm̄ recte dicitur Omocurios
 seu ejusdem Substae, s̄ m̄ Omocurios id est Similis
 Substae?

R. affirm. q̄ia Omocurios et Omocurios inter se
 convertuntur, sicut filius n̄ potest esse Omocurios
 Patri, quin ei q̄q̄z sit Omocurios, et vice versa.
 n̄a si filius Patri similis est in Substae, verus
 Deus est: nlla em̄ creat̄a sit Deo similis esse potest.
 ai si filius verus Deus est, unus q̄q̄z, et ejusdem
 Substae. in Patre necesse est. hinc C. Hilarij
 2. de Synodis probat, Ex qua filius esse aequalis
 Patri, sequitur, ut illi sit similis in Substae.

Quar. 3. An Omocuriani recte senserint de divi-
 tate Verbi.

R. affirm. ubi patet aperte ex facto Basilij Ancy-
 rani Omocurianorum saepe Principis, qui tertia
 Romiense formula subscribens, Praecepit se cre-
 dere filium verum verum Patris filium, Patri n̄oblem
 voluntate, s̄ m̄ essentia, uno verbo q̄ oia simile et
 cetera aequalis, ab qui confitebatur filium Patri essentia
 et q̄ oia simile, confitebatur Patri et filium esse
 simile, ut patet ex mox dictis: q̄o.

Ex quo inferri potest, Omocurianos haec dictos n̄ fuisse,
 q̄ia nll̄ iḡtra hoc negarunt, bene t̄a Schismatikon,
 quod vocabulum Omocurion ab urra Julia receptum
 rejiciendo, t̄m̄ quod novum ac peregrinum: licet spu
 ejus ad miseriam contra Anoncos vindicant, q̄
 eidem n̄ obedierint, ab ejusq̄ conioe se separaverint.

Quar. 4. An Liberius Papa Catholica de divi-
 tate senserit.

R. affirm. idē quippe ex hoc sic dejectus
 et exilium miser fuerat. Berea quidem
 exilij foedis vitus, minus terribus, atq̄ revere-
 randa Petri Audio caestrans ut scribit I. hys.

De Scrip. Cullff. A. S. Athanas. ep. ad Solitarios
foula, si sum dicitur à Demophilo Episcopo Ariano
oblata scripsit. Veru hac foula Ariana n erat
sed qua S. Hilariu. De Syno. ea velut Cathlica
exponit, sed qua in illa filius aperitur esse Deus ex
Deo, ex Patre natus ante oia secula, et Anatha-
matizantur ij, qui dicunt filiu de n exstantibus
vel de altera substaa et in ex Deo esse, quibz Ariana
heresi qtrebatur.

Ques 5. utru Ariminensi Synodil Episcopi rectam
de divitate Verbi sedem habuerint?

R. affirm. na Cuius foula Nicensiat Arianis qfita
scripsit, ea tu in ipu gno et obvio n fuit Ariana;
clare em divitate filij exprimit sed dicit filiu ante
oia secula, et ante se propiu natu ex Deo, ac simile
esse Genitori suo Patri sedm Scriptas, agendum tu
n est, quin dicti Patres graviter peccarent senti-
endo in suppressa voce Moisis non scandalumqz
gravissimu Celeria prabuerint.

Articulus III An Spiritus Sanctus sit verus Deus

Macedonianos à Macedonio Episcopo Constanti-
nopolitano dictos olim aperte divitate sp. s.
negasse, eorunqz heresim seculo 16 à Poini-
anis resuscitatum sicque supra jam insinuavimus.
qtra quos sit

Conclusio

Spiritus Sanctus verus est cum Patre et filio Deus. —

Prob. 1. ex S. Script. Iraj. 6. Inus Deus
exercituum dicit hac verba vade et dices po-
pulo huic: audite audientes et nolite illigere
qua S. Paulus Act. 14. dicit a Sprtu S. Iulio
prolata: quod Sprtus S. est Deus exercituum, et
ceterus verus Deus. ite Act. 5. dicit S. Petrus
Anania: cur tentavit Sathanas cor tuum mentiri
te Spiritui Sancto? n. es mentitus huiusmodi Deo quod
Prob. 2. ex Trad. Patrum priorum seculorum
S. Justinus Apolog. 2. dicit Spiritum S.
prophetiam colimus et adoramus et Deum solum
adoramus. S. Cyp. ep. ad Iubajanum
in tres unum sint, quomodo Sprtus S. placatus
esse potest ei qui aut Patris aut filii inimicus est.
Prob. 3. ex quilibet. quilibet Nicena in profectu
se credere in Sprtu S. eadem utique fide
qua in Patrem et filium. Concilium Constanti-
nopolitana in Spiritum S. vocat Dominum
et vivificantem et cum Patre et filio ado-
randum et glorificandum —

Solu: Obtines

22.

Obj. 1. Spiritus S. postulat pro nobis gemilibz inenarrabilebz Rom. 8. - go n̄ est Deus.

R. Nōa, nā ip̄s est god Spiritus S. in interiore gratia debeat et movet nos esse auster ad orandum et commendū sicut oportet ad salute, ut interpretatur S. Augustinus.

Obj. 2. Spiritus S. a filio factus est, oia em̄ p̄ ip̄sū facta s̄ Joanis 1. go ad

R. d. a. oia q̄a facta s̄ C. a. oia q̄a sunt, p̄ ip̄sū facta sunt. N. alioqui datur ip̄sū p̄ verbum factū ep̄et god absurdū est.

Int. Spiritus S. annuat Creaturis, igni Sul: ip̄sū vos baptizabit in Spiritu S. et igni Math. 3 go est Crea.

R. Nōa, nā ideo omnia solū ignis Spiritus S. adungitur ut designentur Spiritus S. operantes et dona Charitatis, q̄a nobis q̄ fert

Obj. 3. n̄libi in scripturis legitur debita Spiritui

S. adoratio go R. Nōa nā ut observat S. Gregorius Nazianz Orat. 37 traditne n̄ scripta, q̄a pars in scriptura habet auctoritate, nobis q̄stat de adoratio Spiritui S. debita; cuius plane indubitato argumenta est perpetua Culca ignitudo in adhibenda hāc glorificationis formula Gloria Patri et filio et Spiritui S. sicut in god idē est Spiritus S. nā q̄unitio est ip̄sū cum vel in eandem place vim habent sicut notat S. Basilius. De Spir. 25. 27.

usest

15. n̄

S. Deus

1. dicitur

in illis

in S. Spiritu

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

Instr. ad Sptu S. pces n dirigunt qd n est
Deus.

R. 1. S. P. a. na pma ad ab antiquis pcoribus
ad eu dirigunt pces ut veni Creator Sptu S.

R. 2. N. P. a. na P. Cula pcoribus id e p ad
Batre pces referre bante qia pntatis ppa
est, ex qua Cula disciplina nbl qtra dntate
Sptus pgetudi. et maxime qd qui uni p pna
adoratne exhibet alijs qoz ea deferat eu sint
unus Deus.

Obj 4. veteres vix Sptu S. Deu appellare
auri sunt qd

R. P. a. d habemur qd Veteres prudenti et
conomia aligtees expreis verbis n dixit
Sptu S. epe Deu, in iforu ha Libris p pini
occurrunt attributa dnta Sptui S. vindicata
noe igitur facebant Ciel' ad adfruerent.

Obj 5. illa pona n est Deus, qe ingenta n est
neingenta a Deo: at talis e Sptu S. qom

R. N. P. M. na inter gentu et ingentia date
alqod mediu fil pcedens alia via qua p
Generatne

Caput II

De Civinis Processionibus.

Processus unum Sptu e' origo unius ab alio.

Duxerit diffinita, una immanens, cuius locus
 manet intra primum ipsum, sic a Patre procedit
 filius Dei, qui est in Patre sicut Pater in ipso
 altera transiens, cuius locus extra primum po-
 situs est, talis est in creatis filius a Patre
 procedens. rursus alia propositio immanens est, quae
 seu ab alio sicut a causa, qua unum ab alio pro-
 cedat in aliqua dependentia. alia metaphisica seu
 ab alio sicut a vero Principio, quae in suo quatuor
 intuitu est emanatio seu Origine, quae unum ab
 alio sicut sicut a suo principio sicut a vi depen-
 dentia.

Articulus I

De Existentia et numero processionum divinarum.

Processiones divinae definiuntur filii aeterna unius
 personae divinae ab altera Origine.

Quaestio 1. an in Deo detur processio unius personae ab
 alia sicut a vera causa.
 R. negativè, quia haec Deo repugnat, tollit quippe
 ipsam divinitatem; Deus enim est esset independens.
 ut autem a vera causa procedens dicitur dependentia
 ab ea. hinc quod aliqui Philosophi dicunt Patre
 esse causam filii et causam illi quod simpliciter conuicatum
 est in principio.

Quaestio 2. an in divinis vera detur processio unius
 personae ab altera sicut a vero principio.

R. affirmo ex P. Script. Joannis 9. ait Itaqz Ego ex
Deo pasci Sicut eterna generatio. Ap. Joann
 15. dicitur de Patre P. qui à Patre pascit
 deinde in Deo P. plures persona à se distincta; ai
 personarum distinctio fundatur in pascione unius.

Quest. 1. pascio supponit prius ac posterius, ai
 in Joannis n. datur prius ac posterius go
 P. d. m. n. datur prius ac posterius go
 Et nae C. m. Origines N. m. in Joannis pro
 ritas pascio dicit n. habet, eogod singula pso
 na sint esset aeterna. que prioritas nae
 gia ulla psona à caa alterius p admitti
 debet prioritas Origines, in unica psona
 Jona pascio seu Origines pbeat Patre

Quest. 2. ut pascio dicit dependtia unius ab
 alio go in Deo n. datur.

R. d. a. pascio qz sit libere Ca. qz sit nro Na.
 una aut psona in Deo ab alia n. pascit libe
 rate, p nae Jona xpitate, qua sit ut Patre
 illigendo n. pascit n. pascere Verbum. Et hinc
 patet filius cupere esse à Deo Patre sine depen
 dentia, et eger n. beatius esse in Joannis dare
 qua cupere.

Quest. 3. qot sint in Deo pasciones?

R. dua P. et n. plures id patet p ex Scripta lo
 cis supra qstne Citatis, in qibz plurimodo Verbi
 Jona A. pascio. p. pascio exprimitur. Et ad dua

Duntaxat sint personae, Sufficit quod in Deo sint
solum duae facultates in aeniter operantes:
ai n. A plures quae duae illae npe et voltas:
in Deo quippe nlla e memoria pcedita; in
memoria sit pteritorum, Deo aut nll pteritu,

Id curata pntia sint. 90 C.
Dues. Filius intelligendo aliud Verbu generare debet
alia omnia pntia estet ptra 90 C.
p. p. a. na in filius sit Verbu ingntu tota
illius pceditate exhaustiens, n p aliu pro-
ducere ejunde illius hru. nq. In exinde legit,
ptra in pfectione esse filio; n em minor est
pfectio filio qd generetur, qua ptra qd
generet.

Articulus II

De Principijs divinarum processionum

Notandum i. Duplex a bclis distinguitur actionis prin-
cipium, npe principium quod et principium quo. Primum
est suppositum ipsu agens: alterum est pda seu vir-
tus, p qua principium quod agit. Vocatur in principium
formale, qia illius virtus est veluti pda, a qua
est actio; qia virtus in duplex sit, remota nemp
et pma, duplex qd distinguitur principium quo re-
motu unu p qd suppositu mediate fm et remote
agit, et est ista naa, pma alteru, p qd supposi-
tu imedi operatur, et est ista naa facultas.

Si Petrus illigenis est proprium quod, ac realis est
 proprium remotum quo, et illius est proprium quo
 proximum illius.

Notand 2. Certum est, actus illigendi et volendi
 esse propria processionis filij et Spiritus S. nam filij
 in divinis procedit p illud; filius quippe est Ver-
 bum Joan. 1. p Verbum n procedit nisi ditione, et
 dicitur in Deo est p illud. hinc aut S. Cyril Alex.
 1. in Joana c. 5 filius appellatur Verbum;
 quonia ex illu est. 2. Spiritus S. procedit p
 voluntate; vocatur em amor, dilectio, charitas,
 at hec ptenent ad voluntate: go ca. Sed n Ceteris
 controversia est inter Scholasticos, an actus illigen-
 di et volendi sint propria formalia pama an re-
 mota tantum.

Notand 3. Pariter certum est, proprium quod
 processionum donari esse ipsammet personam pro-
 cedente. . . Extra controversia goqz est, filium pro-
 cedere a Patre; id em clare indicant Scripturae.
Ego ex Deo Patre processi ait illud Joas 8. et
exivi a Patre Joan. 16. Filius a Patre solo est
ait Symbolu Athanarij more inignitu.
 Inqz nqz controversatur Spiritus S. processio a Patre,
 hoc em expresse dicit Scriptura, qui Spiritus Verita-
 tis a Patre procedit Joa. 15. p magno actu Graecos
 inter et Latinos decertatur, an Spiritus S. a solo Pa-
 tre vel in filio suo procedat, qd ultimu ngant Gra-
 e Constantino-politani scilicet p affirmante Culiâ Ca-
 lina Catholica; quae sequis hae in parte cum illis

unione inire tentavit, illorū ad sua conione reducere
et revera identidem facit et discordia incurrunt, ut in
quibus Gal. IV 12 14 in quibus. et quod un. II. i 274 annuente
Imperatore Gracōribus Michaelē Salavlogo. et in quibus
florent. i 139 postea in pro innata animi Civitate
tad primum errore relapsi. his notatis.

Qua 1. quodna sit primum quo remotu donaru pro-
ceptionum?

R. primum quo remotu est naa dona. na illud est
primum quo remotu donaru proceptionu, in quo virtus
earu gnetur: ai virtus proceptionu, seu illtus et voltas
gnetur in estia dona, go 10.

Qua 2. quodna sit primum quo proximu donaru pro-
ceptionu?

R. primum quo proximu est illtus notionalis et voltas
notionalis. na sicut quid sit primum quo proximu recipi-
atur, ut sit salta virtute distitudo huius primum quod
hū a primum quā remotu, et dngz ut imote influat
in actu: ai haec habent illtus et voltas, na virtute
diffingunt a psonalitate et ab estia. Deinde illtus et
voltage imote influunt in productione filij et Spiritus
Santi, ut facile eruitur ex dictis go 10. 2° dona
estia n est primum imotu proceptionu donaru, quia alia
unus et idem modus procedendi est in Patre et filio.
parita sola relatus dona proximu primum n est quia
primum quo proximu proceptionis illtus est, qd agens pro-
ducit sibi simile et revera em filius n est similis Patri q ai psona p
in carne paternitatis. hū quia P. Patres coniter aserunt, sedentes su
filium procedere ex istaa Patris. go solus illtus relatus nos
notionalis et voltas notionalis imotu primum P. Patres produci
proceptionu donaru: Dixi in notanter illtus simile.

reals
quod
et voltas
na
virtute
estia
P. Patres
coniter
aserunt
sedentes
su
filium
procedere
ex istaa
Patris
go solus
illtus
relatus
nos
notionalis
et voltas
notionalis
imotu
primum
P. Patres
produci
proceptionu
donaru

notionalis. Duplex quippe dicitur illud est illud
 scilicet quod tribus personis comitatur, et notionalis qui
 Paternitate affectus est, seu qui includit Paterni-
 tatem. Duplex etiam consideratur voluntas est illud
 quatenus tribus personis provenit, et notionalis
 quatenus includit Spiritum Patris et Filii. Porro
 Filius et Spiritus S. non proveniunt, quod illud aut vol-
 untate est illud per notionalis, ex quo facile habetur
 nec illud in Filio aut Spiritu S. provenire aliud
 Verbum, nec vocate in Spiritu S. aliud amorem.
 Quis ex quo Pat. III. c. 2. naa dona n est gene-
rans, ai noia naa illiguntur oia attributa est illa
 et cetera in illud: quod non est primum primum quo gene-
 rativis C.

~~Et dicitur et hoc solum intendit quod illud quod dicitur~~

~~Abbat. naa dona in abstracto sumpta, sicut~~
 abstracta a persona Patris C. N. proit est in Patre
 et relative Paternitatis quod dicitur N. N.

et hoc solum
 tendit quod illud
 a Joachimum.

Quis 3. Ex qua illud procedat Filius?

7 essentia

scilicet Filius procedit ex essentia notitia divina, qua
 Deus Pater essentia sua cognoscit. quia si fecundi-
 tas generandi provenit deo ratione aliquid us notit-
 tia, certe provenit ratione notitia oia nra, quod
 est notitia essentia divina. Deinde Verbum procedit
 ut simile in naa obto cognito est in imago Patris
 quod C. Sic in Spiritu S. procedit nris ex amore
 essentia divina, seu quo Pater et Filius invidiam amant.

Quis 4. quia sint tri personae donarum.

Ante responssione
 Notandum. Duplex dicitur esse quod unum solum
 facte et ad aequatum, alterum facte, qui solum essentia

in productum et conicatum.

P. 1. Trus focalis productus est pronalitas seu pprietas relativa prona pchuta, na hac pphetas est u, qod pma et ratur sui produitur.

P. 2. Trus focalis conicatus est naa dona, hae im n pchitur, p tm conicatur.

P. 3. Trus adagatus est dona psona pcedens. qia trus focalis pditionis est totu illud qod p ea denoiatur produui. p illud est pona pcedens, qo q.

Ques^{ta} an n pater p m filius sit p p qd pater p: seu an pater p m a filio procedat.

Conclusio.

De Fide est Spiritum Sanctum etiam a filio procedere.

Probi. ex p. Sept. pater p, mittitur a filio mita eu ad vos ait xpg joais 16 a filio auipit pua de meo auipit et annuntiabit vobis ibid. ai pater p, n mittitur a filio p m peru puit mittitur verus a dno qo p pchuta naale puit blanta mittit folia et flores scilicet m p p p. pater p, n n a filio auipit pua addiscendo, ne p m fume qo qo p pcepit vel pchuta. Inqz pater p.

constantem in Baptismo dicitur Spiritus Sanctus
 quod dicitur Spiritus Patris: quod sicut non dicitur
 Spiritus Patris nisi quia ab ipso procedit, ita nec
 dicitur Spiritus Sanctus nisi quia ab ipso procedit
 Prob. 2. ex Trad. Eccl. Chrys. Rom. 2. de
 Symbolo: in quo Spiritus Sanctus dicitur Patri et Filio
 coeternum, et procedente de Patre et Filio.
 P. Fulg. 4. de sub. c. 2. nec natus est ipse
 Spiritus Sanctus: nec genuit, sed Solus de Patre filios
 procedit.

Prob. 3. exquil. General. Concil. Ghes. appo-
 Baris. Synodua S. Cyrilli Alexandri episcopi
 in qua dicitur Spiritus Sanctus a Filio similiter sicut
 ex Patre procedere. quod postea quia Lateran.
 se IV. C. II. Lugdunse II. et Florentina con-
 sentientibus Graecis aperte definierunt.

Prob. 4. Filius accipit a Patre sed personae quodlibet
 in filiatione iuxta illud S. Joannis 16. et
 quocumque, et dicitur Pater mea sunt; per se ba-
 tre ut addit quilibet Florentina, ac Virtus
 servandi est quodlibet in filiatione; non
 et dicitur in illa relativa oppositio quod.

Solo: Obtinet

Obj. 1. Concilium Constantiense I agens de pro-
 ceptione Spiritus Sancti in Symbolo dicit eum a Patre
 procedere nlla mentione facta filii quod.

P. N. coad na qstio tunc hinc n erat de
pcepere spiritus P. ex filio P. Blumodo an
Deus epl atq. ex Patre pcederet, qd sola de
mle accomodate ad errorem, qm Damianu
habebat, de finivit.

Obij 2. Patres Graeci n dicunt spiritus P. esse ex
filio P. p filiu go C.

P. N. a. cuius qstariu patet ex P. Chrys pra
allegato. Unde supposito qd dicant spiritus
P. procedere p filiu, pponit p ide sonat ac
pponit Ex prout interpretati sst ipse Graeci
in Synod Florent. in litt: Unionis

Obij 3. P. Greg. Nazianz. Orat ad Epis. Egypt;
ait oia qua pbat Pater filij sunt pter esse p
quod go filius n est psona psta.

P. D. a. pter esse psoniu sine psonio seu p
sona pnti est Pater C a. pter esse psoniu
simpliciter N. a. Graeci noie psonij conu
illiquat psonu pnti. Et sic n respiciat
ad id qd P. Maximus Martyr in ep. ad Ma
rimu ait Sic licet spiritus P. dicatur a Latinis
ex filio procedere, n idcirco in eos Pentecostis
epse initium spiritus P.

Obij 4. Pater est sufficiens psoniu spiritus P.
go eu plus pcedit.

P. N. coad na licet Pater sit sufficiens psoniu
spiritus P. eu in plus n producit P. sed in filio
si eandem cu ipso spirandi vim habet. sicut

quamvis Pater sit Superior principii creaturis
modi, In n̄ solus creavit modum, sed in filio
et Spiritu S. quia potentia creandi est communis
tribus personis.

Quæstio 6. an Spiritus S. procedat à Patre et
filio eodem modo principii.

R. ex quæ. Aug. II. Spiritus S. procedit ex
Patre et filio n̄ eodem ex duobus principii, sed
eodem ab uno principio, n̄ duobus gradibus
sive unice spirantur. quæ descriptio patet ultoribus
S. ex S. Aug. 4. 5. de Trinitate c. 14. Paten-
dum est autem Patrem et filium principii esse Spiritus
S. n̄ duo principia. 2° principium est quæ-
dam substantia ad cuius multiplicationem
ipsum multiplicationem suppositorum requiritur mul-
tiplicitas sive: si unica est sive ipse spiratio
activa quæ Patri et filio communis est: quod sunt
Pater et filius si unus Deus quia habent
eandem substantiam ita sunt unus Spiritus S. prin-
cipium in habent una et eandem spirandi
virtutem. Ergo n̄ possunt dici duo spirantes
sive, possunt in adjectivo dici duo spirantes
quia ad multiplicationem generis adjectivi suffi-
cit multiplicatio sive.

Quæst. 1. P. hui. 2. de Sant. dicit Spiritu
P. esse à Patre et filio auctoribus qd. et duo
spiratores.

R. d. a. auctoribus adjectivè id est procedunt
ab eo Spiritu S. C. a. Personè seu spiratores
N. a. et coa.

Quæst. 2. Spirator supponit pro supposito ha-
bente virtute spirandi: qd. ut sunt duo sup-
posita habentia virtute spirandi, duo quoque
sunt spiratores.

R. d. a. supponit primario et in rebus N. a.
et in obliquo C. a. et N. a. concreta
em personiva qale è vox spirator in rebus
significans formam seu virtute spirandi, in ob-
liquo am et etiam suppositum habens virtute
spirandi, quia am personiva habent nra sed in
formam significata, et unica est forma seu virtus
spirandi, in unius est spirator.

Quæst. 7. an si Spiritus P. à filio n. procederet
et per persona ab eo differta.

R. negative. quia in donis oia sunt unum, ubi n.
obviat relatiis oppositiis: ai si Spiritus S. n.
procederet à filio, nullam haberent inter se re-
latiis oppositiis, na. in Deo ois oppositiis rela-
tiva fundatur in origine unius ab alio: et
hæc est ratio S. hanc hanc qd. (u).

Quæst. 1. in Spiritu S. n. procederet à filio

adhuc filius et pater s. quod exent qd dicitur
sa propria localia illud sicut et voluntate
go adhuc estent dua processiones et dua
persona realiter distincta; qd in aperte inquit
P. Anselm. de personis Angelis p. 3.

R. d. egs dua processiones veriter et q mente
distincta sicut illud et volens sicut modo
secundum nostrum modum quicquid distincta
C. egs dua processiones et dua persona realiter
et a parte rei distincta. N. coa qm in ijs
deficit oppositio relativa. qm ad P. An-
selmum. Difficilis quod est et in hac parte
deserendum putant nulli filii

Quaes 2. Inallata hypothese spiritus s. est
cum filio respectu Patris terminus disparatus,
go distinctus.

R. A. a. N. coa quidem in creatis tri disparati
distinctur realiter, s. n. in divinis. et ratio est
quia in creatis unum disparatum, cui sicut in finitum
et limitatum, n. gnet entitate vel sicut alterius.
at in divinis s. qui supponitur disparatus, ad-
huc est infinitus, proindeq. gneret sicut entitate
sicut sicut alterius tri disparati, cui infinitum
in entitate et sicut intuitu ab oes sicut entita-
tes, quae se se invice n. excludunt, quales s. ea,
quae inter se n. habent oppositio relativa pro-
ductis et producti.

Quaes 3. Filiatio est differentia terminum naa
divina, eamq. reddens inconvincibile alteri: go

Sicut nos divina cum gubernatione n̄ p̄con-
care filio, sic nec in filiatioe conceiri p̄
Spiritu S. nisi illa interveniat oppositio inter
filiatne et Spiritus passiva, et cetera.

R. d. a. filiatio qualis nunc est, et quatenus
iuncta est Spiritus activa C. a. Filiatio passiva
et sine Spiritus activa N. a. Scilicet in illa hypo-
thesi, quod Spiritus S. n̄ procederet a filio, filiatio
esset alterius rationis, atq; in Spiritus passiva
in qua esset unum et idem, sicut nunc est in Spi-
ritus activa, una et eandem personam constitueret.

Quaestio 3. An Caelia Symbolo Constantinopolitano
recte adiecerit verba filio?

R. affirm. et ita clari definitur quia flo-
rentinus et Trident. sess. 3. deinde ad Caelia
et Symbolum fidei condere, quod in Symbolo
condito ad fidem magis explicanda aliquid addere.

Dies 1. Concilium Ephesinum act. 6. prohibuit, ne
quidquam Symbolo Constantinopolitano addatur quod

R. d. a. ne quidquam addatur aut pro ut sonat
verba canonis ne altera fides id est gratia pro-
feratur C. a. ne aliquid addatur fidei consensu
expositorio, declaratorio sed. ab aliquo privato
C. a. ab Caelia N. a. A. v. a.

Dies 2. P. Leo III. hanc additionem improbat quod

R. N. e. a. na. P. Leo hanc additionem Symbolo
facta a quibusdam Caeliis particularibus impro-
bat n̄ quia n̄ esset fidei consentanea, sed quia
ab Caelia Romana quae in Italia est omni aliam
non acceptata erat, et ne Graecis videretur contemnere

Symbolum Constantinopolitanum; quod ex hac
causa in Tabula Argentea describitur iustissime
illa additio, et poni in altari *scilicet* Corpus S. Pauli.

Quæres quæ tempore hæc additio facta fuerit?

R. probabile videtur ea Sententia, quæ dicit,
additio illa primo in Hispania Cælis inuente
seculo 5° obtinuisse; em vero in Concilio Toletano
et Bracarenensi eadem extat. Sed in Gallia et Ger-
mania seculo saltem 4° dimanasse, prout patet
ex cælis francofordiensi ab 794 et Hirsingulensi,
in quibus additio recepta et approbata fuit. ac
tandem a S. Pontifice Nicolao I. confirmata fuisse,
cum antea S. Pater, quamvis illius in tota Ecclesia
Latina fides esset, spiritu S. non à filio procedere,
hanc additio Symboli fieri non consentiret, ex pru-
denti Aconomia, ne videlicet Græci ab ipsa con-
fessio viderentur, atque in apertum Schisma pro-
rumperent, prout re ipsa postea factum est.

Articulus III. —

De
Discrimine processionis filij
à processione Spiritus Sæcti.
Ardua profecto ac implicata, si qua
S. P. questionem aggredimur, quæ simpli-
ce à nobis de sola Auctoritate fidei exigat,
non ex tua ratione notitia.

Quaest. An pepsio filij sit vera generatio?

Ante responsionem.

38.

Not. Generatio proprie spta dicitur Oregio vivente
si a vivente sgm a pepsio quincto in simili-
tudine nae. Dicitur 1. Oregio id est pro-
ductio, pepsio, emanatio &c. 2. Vivente a
vivente qia generatio proprie spta est vitalis
3. Sgm a pepsio quincto sicut p partibus abne
vel totale vel partiale sptae generantis;
na generans debet conicere Genitio aliquid, qd
sibi sit vel fuerit quincto. - 4. in similitudine
natura ita ut generatio p se et a q evidens
sentat in similitudine Geniti cu generante,
et qd spta nisi forte p evidens impediatur
unde generans et Genitio debent habere eandem
vel nro vel spie nae. hoc notato

Sp. in divinis pepsio filij est vera generatio
na 1. sptae 2. Patris aternus sic sicut allo-
quitur juxta Pauli sctia cor. 1. filius meus
es tu ego hodie genui te. et de pepsio filij
psaj. 53. Sicut generatio episcopi qis enarra-
bit. In qz sctis 1. Unigenitus filius qui est
in sinu Patris, isse enarravit. ego ppsio
pepsio Verbi est Pater et dñs filius et igiter
est vera generatio. 2. via Symbola fidei
verbu dicant filiu Dei Unigenitu ex
Deo natu &c. 3. Ipsio generationis a
nobis adducta sicutis in ppsio by creatura
generationis pepsio filij recte congruit. na ro

est Origo id est emanatio seu generatio Ego ex deo
 feci Joais 13. 2. est vivens à vivente.
 Joais 5. Sicut Pater habet vita in semet ipso
 sic debet filio habere vita in semet ipso
 3. est à principio quinto. Joais 14. n. exordis
 quia ego in Patre et Pater in me est. 4. Inq.
 est in similitudine imo in unitate nat.
 Joais 10. Ego et Pater unus sumus. q. d.

Ques 2. an in Spiritu S. generatio sit generatio?
 R. negativè quia Spiritus S. nec à Spiritu nec
 à Filio, nec à Patre unquam generatur di-
 citur S. simplex procedens.

Ques 3. quare ergo generatio filij dicitur gene-
 ratio, n. verò generatio Spiritus S.

R. variis quod hlegi Lupis dicitur in sab-
 nis, ut 1. quia filius, cui procedat, illud est
 cognitio est vera imago Patris in epi simile
 dicitur formatata. 2. quia generatio filij se
 tendit ad danda et dat in natura una scien-
 tiate concipiendi eandem nat., n. verò generatio
 Spiritus S., p. forte verius aliquid in Spiritu
 dicitur L. 3. Contra Maxim C. 13. de Patre et
 filio de Patre et filio est Spiritus S. p. ille
 genitus, iste procedens. Quod am inter nati
 et procedere intersit de illa Excellentissima nae
 loquens explicare quis potest? n. quod procedit, nas-
 citur, quamvis de procedat quod nascitur.
 haec filio. distinguere am inter illa generatio
 et hanc seipsum nescio, n. valeo, n. Sufficio.

Caput III

40

De Relationibus divinis.

Relatio est ordo seu respectus vel habitudo unius ad aliud. Duplex generatim differt ratio una, altera realis. prior est quae Lingit ab humana mente inter ea, quae sua sponte na ad invicem n referuntur. qualis est relatio p dicitur et p dicitur. Relatio am realis est qua unum a parte rei ad aliud ordnatur nemine cogitante; ut relatio filij ad patrem.

Articulus I

An et quid et quot sint in Deo relationes.

Quest. an in Deo sint relationes verae ac reales?

R. affirm. na danti in Deo verae personae p dicitur pcedenti demonstramus, ai illa quae n possunt sine relatione originis, p quas persona produens nemine cogitante refertur ad persona producta; biter v.g. ad filium et vicissim go. Deinde si n essent in Deo reales relationes, persona realiter n diffunderentur, qia biter relationes in Deo fundant differtne. go C

Quest. 2. quot sint in Deo relationes?

R. quatuor duntaxat sunt in Deo relationes reales, scilicet. Paternitas, filiatio, spiratio activa et spiratio passiva; na ex dictis C. pcedentis duae snt personae

una p illud altera p voluntate: ai ex duabus pro-
ceptibz nris resultant quatuor relationes: na ubi
sunt dua personae, ibi sunt dua relationes pona-
ru pudentiu et dua psonaru pudentiu: sic
in Patre est relatio paternitatis ad filiu. in filio
relatio filialnis ad Patra: in Patre et filio relatio
spiritalnis activa ad spm S.; et in spm S. relatio
spiritalnis passiva ad Patra et filiu qd
Ques. Si essent in deo quatuor relationes reales,
esset in eo in quaternitas: ai haec n est admitten-
da: qd

R. N. M. nao est qia spiritalis activa reali n
opponitur a paternitate et filialne, ut pote
qibz relativa n opponitur.

Ques 3 an relationes divinae sint verae personae?

R. relationes in quatenus tales, seu quatenus di-
cuntur ordine ad se invicem sunt verae personae.
na qd qd reale est, seu habet ratione entis illud
personae aliqua est: ai ex dictis relationes in deo re-
ales sunt: qd. hinc S. Iamascenus l. i. de fide
relatione expressa personae appellat.

Ques 4. relationes essent personae divinae
essent infinite personae; ei quippe decipit personae rela-
tiva: absurdum est qd.

R. N. M. na personae relativae in actu generant
in essentia, cu relationes eide identificentur.

Ques 5. an relationes sint personae simplex simplex?

R. negat. Personae relationes sunt in personae simplex
n qd qd aliqua in personae simplex qia opponuntur
personae aqz bona; filialnis est aqz personae est ac
paternitas, cui in opponitur.

Quæst. an persona divina formaliter constituantur per
relaciones.

R. affirm. quia persona divina constituitur per aliquid
sibi ipsi per personam vel sibi ipsi per se habet quod
relacione, sic patet vel per se habet quod paternitate
iuxta illud quod dicitur in litteris. Unio: oia que
Patris sunt esse patris unigenito filio suo gignen-
do dicitur per se esse patre qd.

Quæst. relatio supponit personam iam constitutam; quia
relatio patris ad filium supponit personam patris;
supponit enim generationem, quæ actio est actio prioris
supponit personam: qd.

R. Ia. relatio accidentalis Ca. in enim sit acci-
dens supponere debet totum cui inhaeret. Relatio
essentialis qualis est in Deo Pa. pariter I. actio suppo-
nit personam actus creato quæ ab ipso supposito disti-
ngitur C. Pater Pa.

Articulus II

An et quomodo relationes divinae tum ab essentia tum a se invicem distinguantur.

Relationes divinae generari possunt vel in essentia
divina vel inter se: si inter se vel generantur
in relationibus oppositis v.g. paternitas in filiatis
ne, Præter activa in passiva, vel in relationibus
disparatis et minime oppositis qualis est præter
activa generata in paternitate et filiatis.

Ques. qomodo relatus donae distinguitur ab
essentia?

R. 1. relatus donae ab essentia n̄ distinguitur realiter.

1. quia id aperte factum est in quibusdam libris n̄ p̄ 4

C. 2. credimus inquit patres quia galebertus suus
procurator est illa res suma, videlicet patres; essentia
scilicet donae, et illa res n̄ est generans neq̄
genita neq̄ procedens. Scilicet pater qui generat,

et filius qui generatur et spiritus qui procedit
q̄o. 2. quia ex scilicet dictis in donis n̄
est unum, ubi n̄ obviat relationis oppositio:
ai relatus nlla habent oppositum in essentia
donae: q̄o. 2.

R. 2. relatus donae ab essentia distinguitur
virtute boni quia in fundato in re p̄ alio conceptu
quasi paternitas alio essentia utroque q̄o conica-
tur n̄ illa: q̄o debet n̄ admitti distinctio rationalis
scilicet virtutis.

Ques. in quibus Chemenis q̄tra Gilberti Bar-
tanu factum est in hlegia inter essentia et procur-
ator n̄ distinguitur: q̄o distinctio virtutis seu rat-
ionalis admitti n̄ debet.

R. N̄ ideo n̄ idem verborum est essentia donae
et procuratoris n̄ dicitur esse distincta in re. Duplici
enim distinctio rationalis admittit Gilbertus, una
mathematica quae p̄ mente acquiritur, quae
a parte rei n̄ est distincta; et hlegia distinguitur
ea scilicet quae revera distincta est. Itaq̄ quibus
utitur verbis Gilberti q̄tra esse distincta, essentia
donae n̄ distinguitur realiter a procuratoris donis.

44.
Ques 2. quomodo relatives d'vna inter se differunt?

R. 1. relatives quae sibi mutuo opponuntur ut pater
natus et filius et spiratio activa generata cum
passiva realiter inter se differunt. 1. quia relatives in-
vicio opposita differunt inter se realiter, alias sibi non
opponerentur. 2. quia relatives quae se habent ut quod
realiter producens et productum, differunt inter se realiter:
nam nihil potest se ipsum producere realiter: ac paternitas et
filialis ita spiratio et activa et passiva se habent
ut producens et productum: quod.

R. 2. paternitas et filialis differunt à spiratione
activa non realiter sed virtualiter scilicet: quia non est in divinis
realis distinctio, nisi ubi est oppositio relativa ac
nulla est oppositio relativa inter paternitatem et
dispositionem quod illa se ac diversae relatives, se
non opposita; nam oppositio in divinis fundatur
in reali professione unius ab alio; spiratio autem acti-
va nec producitur à paternitate et filialne, nec
illas producit: quod. 2. cum haec paternitas et spiratio
activa rebus realiter distinctis aequivalent, atque diver-
simode possunt capi, v. g. paternitas vel generans
spiratio activa vel non generans, virtualiter inter se differre
dici possunt.

Ques 3. ea differunt realiter quae distinctos producunt
fros, quorum unum forma constituit alterum non consti-
tuit, quorum unum est concitabile alterum inconcitable:
ac sic se habet paternitas v. g. respectu spirationis
activae; sic paternitas alium habet frum quod spiratio
activa. paternitas constituit formam spirationis
non ita spiratio activa unde personaliter dici non solet. In
paternitas est inconcitable, spiratio autem activa concitabile
filio quod. 2.

2 seu virtutes
duplex

P. N. M. Iustitia quippe Veritas fundata in
 Prima Justitia et eminentia bona non suffi-
 cit ad hanc rite explicanda. nam una et
 eadem res per plura substantia per diff-
 ctos suos seu effectus, produere, sic eadem aa
 actus voluntatis et illius inter se diversifimos
 elicit. 2. una et eadem simplex entitas rela-
 tiva quibus distinctis aequalens per se habet illi
 constitutere propria, quatenus sumitur per hanc
 virtute parte non formalis. 3. eadem simpliciter
 ma entitas non conicari quatenus aequalit ab-
 soluto, et non conicari quatenus aequalit relativo
 dicitur. 2. Si Latentitas et Practica activa non
 desiquante realiter, Latere produunt felicitate per Spi-
 rituale activa: falsum est quod
 P. d. Leg. M. per Officialne activa id est per cati-
 tate relativa, quae se est Latentitas et Practica
 tio activa C. M. per Practice activa quatenus
 talis est P. M.

Caput IV.

De Personis divinis in Genere. Et in Specie

Persona dicitur ut in id Pra C. i. dicitur
 mus nae realis individua Personae seu sub-
sistentia. Dicitur 1. nae realis id est
intelligentis seu ratione praedita, nam persona
vocabulum est nomen honoris et dignitatis, sicut quippe
Personae singulares, vel personae vel supposita vo-

46.
cari solent. Sicutur de Individua Subsistentia
id est singulari et ultimo terminata seu completa
per Subsistentiam, quae est ultimum nunc quod completum,
quo redditur cuilibet alteri termino supposito inconvic-
tabilis. Duo igitur includit persona, nunc scilicet et
Subsistentiam.

Articulus I

An in Deo sint admittendae
tres Subsistentiae relativae,
et una absoluta tribus personis
Communis?

Notae Subsistentiae ut mox diximus intelligimus modum
seu formam quandam, quae nunc ultimum quod completum, ac ter-
minatum, reddit alteri termino supposito inconvicatabile.
Status igitur quod status est, an in Deo sint tres modi
seu formae, quae nunc divina ultimum quod completum. Et utrum
in Deo finis et mente relativae et persona personarum
detur singularis aliqua scilicet seu forma absoluta,
et quae divina nunc sit Subsistentia.

Conclusio I

Wantur in Deo tres Subsisten-
tiae relativae.

Prob. quia in Deo a tres personae: quae in tres
personas relativae, et quas veluti totidem formas
personae constituantur in eadem persona, et a se in-
trine differunt.

Quis Agatho Papa in ep. 2. ad b. Synod Olee
merica sic ait quidem in Deo subsistat
una substantia: qd unia im est substantia.

Q. Cui hunc esse mentorem et legendum esse
Verum substantiam una substantia, uti ce qd
legitur in emendationibus codicum.

2

Conclusio II

Nulla datur in Deo substantia absoluta et communis.

Prob. substantia in Ente illi, qualis est
Deus, ideo est personalitas, ut facile illi-
gite ex pra dictis, ab n datur in Deo so-
nalitas comis et absoluta: qd comis sub-
stantia si esset in Deo personalitas comis esset
in Deo persona comis, at simpliciter persona
comis pluribus suppositis; ut patet: qd comis

Quis naa Persona comis a relativis substantiis:
qd in Deo datur substantia comis et absoluta.

Q. Da substantia substantia impropre substantia ca-
substantia impropre substantia ca et non substantia
impropre substantia ca est existens naa ca est in-
depen ter ab alio quodam substantia sustentante:
naa am Persona existit ca est in de pende re a sub-
sustentante. substantia am impropre substantia ca
existit enim in comunicabiliter, naa am Persona ca
est existit in re issa comunicabiliter tribus personis.

Conclusio

In Deo præter absolutam n.
dantur tres relative existentia.

Quod in Deo absoluta existentia datur, sicut
vel ipsa mel nobis in gentia existentia Dei notio
et idea: n. sicut ab idea Dei separari existentia
quod am tres existentia relativa in Deo admitti
nequeant.

Prob. 1. Ex S. Aug. qui l. 7. de trinit. c. 7. ait
existentia in rebus, dicitur dei in ordine ad
solum quod solus est relatus existentia, quod
plex est eadem solum, ac proinde ad in dicitur
unius sit, dicitur nimirum essentia, cui relatus
quæriuntur ad venire, unice pariter est eadem
existentia.

Prob. 2. Si in Deo sicut existentia una absoluta,
essentia sunt tres existentia relativa, tres quoque
essentia relativa; nam existentia præter
sunt essentia: essentia quoque, tres durabiles tunc existentia
quæsi non possunt sine durabiles; essentia in tres essentia
nitabiles, tres imenitabiles quod in a consi-
S. Patrum et Doctorum Catholicorum modo loquendi
abhorret.

Dicitur 1. relatus, talis realis sicut aliqui
actu: quod propria essentia existentia.

Pro. 2. non nam tres essentia reales possunt esse
actu aut per existentia propria aut consi-
absentia quod sit actu per propria existentia, relatus
per se existentia solum; nec id mirum est; si quod in

Lativa n̄ aliud est quā modus seu modificatio
s̄ti; at modificatioes s̄ti n̄ existunt nisi per
existētia s̄ti.

Quis est id quod realiter producit propria s̄ti existētia
ai filius realiter à patre generatur: go.

M. s̄ti. ois p̄ductio terminatur ad existētia go.
p̄ d. a. ad existētia vel p̄p̄ta vel eodē a.
p̄p̄ta s̄m s̄ti. eodē. tū filius generatur re-
cipit existētia, p̄ ea existētia aliud n̄ est quā di-
vina estētia existētia, quā illi eodē estētia conicatur.
p̄us p̄ductio n̄ se habet in dōnis respectu
existētia s̄ti se habet respectu estētia: go quādam
multiplicato s̄ti n̄ multiplicato estētia ita nec existētia.

Articulus III

De

Divinarum personarum no-
tionibus, æqualitate, missione
ac circuminseptione.

Qua 1. quid sit notio.

R. Est character et s̄ca quaedam peculiaris,
quā p̄p̄ta dōna dignoscuntur, et ab invicem
distinguantur. Sic paternitas, filiatio est p̄
ratio passiva dicente notiones, quia exprimit
Characteres, et s̄cas, quae n̄ sunt eodē tribus
s̄oni, sed unicuique propria.

Qua 2. quid ad istas requirantur ad notionē?

R. Tres potissimum recensentur s̄ti notio
n̄ sit s̄tis tribus s̄oni eodē. 2^a ut ad origi-
nem p̄tēat, dicitur em̄ in dōnis est. diffinitionē. s̄iale

lutam n̄
existētia
detur, s̄al
p̄ca dei nobis
legari causa
de ad m̄ti
e s̄nt. C̄ p̄
i in ordiē
existētia, go
d̄ in dōnis
cui relatiō
p̄ est eodē
d̄ s̄tia
v̄a, p̄s go
p̄ca p̄p̄ta
nes eodē existē
tres acti-
ta a consi-
udo cogendi
v̄a aliq̄
as p̄p̄ta
v̄a, existētia
istā, relatiō
est; s̄ p̄ d̄

nin id quod ad Origine p[ro]bet. 3. ut p[ro]bet
et dignitate p[ro]p[ri]a in portet.

Pres 3. q[ue] sint notiones d[omi]ni p[ro]p[ri]e?

R[es]. quinq[ue] à th[om]as Post. S. Tho[mas] d[omi]nante
notiones, s[ci]licet innascibilitas, seu impro-
ducibilitas, paternitas, filiatio, spiratio
activa et spiratio passiva. quia notiones duplici
de ca[us]a admittunt à th[om]as s[ub] p[ro]p[ri]as s[on]a
ab invicem diff[er]ente. 1. ut certus casus
novus q[ui]a p[ro]p[ri]os definiat. ja ad p[ro]p[ri]os
notiones sunt n[on] n[on] paternitas q[ui]a pater
à filio, filiatio qu[ia] filius à p[at]re. spiratio
activa, qu[ia] pater et filius à sp[irit]u S. spi-
ratio, passiva qu[ia] sp[irit]u S. ab utroq[ue] diff[er]it
ad d[omi]n[um] n[on] addi debet innascibilitas. na
ne p[ro]p[ri]os in deo cogitentur p[ro]p[ri]os q[ui]a d[omi]n[us]
ac p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os s[on]a qu[ia] p[ro]p[ri]os, necesse est
ill[os] q[ui]e, una ex trib[us] s[on]is s[on]e impro-
ducibilis,
cui vero id n[on] satis delectaret p[ro]p[ri]os
qu[ia] qui pater est n[on] eo p[ro]p[ri]os est impro-
ducibilis,
p[ro]p[ri]os pater habere p[ro]p[ri]os, idcirco necesse est
alia p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os notione, nimirum
innascibilitas, q[ui]a pater à nullo est ill[us]

Q[ue]st. 4. an p[ro]p[ri]os d[omi]n[us] inter se sint æquales?

R[es]. p[ro]p[ri]os d[omi]n[us] p[ro]p[ri]os se vera et reale
æqualitate id p[ro]p[ri]os ex simbolo S. Athanasij
in hac sententia null[us] magis aut minus p[ro]p[ri]os
p[ro]p[ri]os coeterna s[on]is sunt et coæquales.

2° Tres p[ro]p[ri]os d[omi]n[us] sunt unus, et ideo deus
q[ui] p[ro]p[ri]os ead[em] d[omi]n[us] d[omi]n[us], et C[on]s[on]is s[on]is
p[ro]p[ri]os relati[on]es ab invicem diff[er]entur
una p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os æquales alteri.

52.
Ques 3. quid sit missio in divinis?

R. Missio a' dicitur de fide unius, s'ona di-
vina q'alia p'cipio adjunctu' h'bens effectus
p'porale' alq's modo p'tempte ad ord'ne' grae;
p'prie em' s'ona d'ona n' dicitur mitti ad opera
natura. ex qua' d'fere habetur missio'ne' s'ona
d'ona esse q' d'ca ex p'prie' eter'na' et p'o-
ductione' effectus p'porane' vi cupis s'ona in-
cipit nova modo esse in f'co ad que' mittitur.
A' p'ter missio'ne' quatenus dicitur p'prie' esse eter-
na', quatenus vero' indicat productio'ne' effectus
esse p'porale'.

Ques 4. an debet missio in divinis?

R. affirmit' mittitur em' a' Patre Filius, sicut
misit me pater ait d'g' Jo'is 6. Spi-
ritus P'ran' mittitur a' Patre et Filio que'
mittet Pater Jo'is 14 et 15 que' ego mitto
vobis a' Patre. q's.

Ques 5. Quotuplex sit missio d'ona?

R. duplex una visibilis altera invisibilis; missio
visibilis est q'do s'ona missa in signis q'da'
s'ibili' ext'ius apparet. qualis fuit missio
verbi in incarnat'ne, et missio p'prie' s' in
die Pentecostes. Invisibilis vero' missio appellatur
q'do s'ona qua' mittitur p'ducit effectus in termi-
n'is nullo signis s'ibili'. Sic p'prie' s' mittitur
invisibilis, q'otis in' aa' in f'nditur grae' Sancti-
s'p'ans nullo signis s'ibili' hujus grae' productio.

Ques 6. quid sit circummissio s'onarum d'onarum?

R. circummissio est mutua in exist'ia
unius s'ona in alia, qua' sit ubi pater sit in
Filio, Filius in Patre, p'prie' s' in utroq'.

53.

Ques. 9. an debet circuminscribi in personis Divinis?

R. affirm. na Joas 14. Nihil filius n. credi-
dit quod ego in Patre et Pater in me est.

Secunde in tribus personis est eade no. naa
cui identificate pprietates relatae, quibz

persona constituntur: qd obiuang. est naa
Dona ubi intimie sentes tres persona:

hinc aut. P. Fulg. l. de fid. c. 1. hanc Uni-
tate naa totus Pater in filio et Pater est

totus filius in Patre et filio est totus
qoz. Artus. in Patre et filio, nullus horu
extra quilibet ipse est.

Sues. Paternitas n. est in filio; aliar
filius est Pater: qd n. Pater est in filio.

D. a. Paternitas n. est in filio qd filia
na ut persona filij e. d. n. est in filio p. senten

N. a. Pater quippe est intimie sent filio

Articulus IV.

De

Divinis personis in parti- culari.

Ques. 1. an q. quaedam appropriatae inter
absoluta Dei attributa qada sint personis

ppria? Ante responde.

Nota. Appropriatio n. aliud est, qua
modus loquendi qd qada attributa et

quaedam operabiles uni persona solius, qua
alteri tribuuntur, licet oibz tribz personis

sint coes.

R. affirm. quia id fit auctoritate ad personas
etiam, Oregines, nec n ad earumde ppa-
ru manifestatne genuit, ut observat Theas
i. part. quia in symb. fidei Art 3. q. 39.
hinc in da in P. Scripta Deus Pater, appo-
prietate dicitur Creator mundi seu coeli et ter-
ra, filius vero in q. que facta sunt oia
et Spiritus S. q. que locuti sunt Prophetae
Cuius hac oia tribus personis comia sint.

Ques 2. Quana sint noia pma psonae dnoe?

R. 1. est noia Ingenti; q. q. noia n alio
p. p. voluerunt; q. q. quia pma illa
p. p. a nullo alio p. p. esse p. p. in q.
distigit a duabus alijs q. q. sua p. p.
agnosunt p. p. Secundum est noia Patris
q. q. Patris noia si sumitur in ordine
ad creatas quatenus illas creat, q. p. p.
gubernat q. n. solum p. p. p. alijs seu p. p.
nis q. p. p. creatis, q. p. p. gubernan-
di coes p. p. s. s. s. q. p. p.
In soli n. q. a Patris tribuuntur; quia cu
ipse sit p. p. s. s. in caa reru creatore
sui p. p. Si vero noia Patris sumitur in
ordine ad interna generatne, hunc soli
p. p. p. q. p. p. filiu ex utero seu
sua p. p. ante oia secula genuit. s. s.
in sibz simile seu q. p. p. B. est noia
p. p. q. p. p. n. s. s. s. s.
et Spiritus S. o. p. p. p. p.
plurunt a.

55.

Propterea aliqui prima persona vocant in quo
est et in his Latinis auctore quibus non
in propria duntaxat Oreginis per se
non intelligebant vide S. Aug. L. 3. q. 1. in
max. C. 1. 1. aliqua ad prima persona habent
noia patris, Oreginis, Capitis plurimum,
in ext. dicitur quod in acipi debent satis
inobsequat.

Quaest. 3. qua sint noia 2^a persona dona?

Re. 1° dicitur Filius quia ex prima persona patris
ad aeterno est Genitus. 2. Verbum in principio
erat Verbum quod est id est Verbum cognitio
patris, sed talis representatio obtemperat
a patre cognoscuntur. Quia quippe cognitio
ait S. Aug. 2. 15. de Gen. C. 1. 0. ab ea re quod
scimus Verbum est, quod in corde ducimus.

3. Sapientia 1. Cor. 1. Panis qui apparetur.
Sapientia enim et patris et filii et Spiritus S. conuenit
ex S. Aug. 2. 1. de Gen. C. 2. vocatur autem per
appropriationem personalem et quod proprie Sapientia
quia a patre per illum procedit, Sapientia enim vel
est ipse illud, vel illius operatio vel virtus.

4. dicitur imago patris et figura personae quia
Colos. 1. et Heb. 1. 2^a quippe persona filii ex
procedit natura patris, in similitudine utriusque sit
una; hinc quia dona natura Spiritus S. talis non
est atque personata non habet, atque proprie imago
dei patris dicitur nequit.

Quaest. 4. qua sint noia 3^a persona dona?

Re. 1° dicitur Spiritus S. in eo ipso, quod sit
in consubstantialis et filius deo

57c

Veritas ac Sanctitas obsecratur. quare
verbo peregrina, recens excogitata, in scrip-
tura aut Traditione non fundata oio eliminan-
tur ea vero quae v. usus Ecclae profuerint, vel
quibus instituerunt. Rite teneantur, neq;
ab ijs vel minimè recedatur.

15° Januarij
1751.

quare
in sep
elimin
avit, se
kur, sep

January
7 51 a

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, possibly a list or account.]

58

59

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint, illegible handwritten text]

Quar: Quid est Ordo?

Rp: Secundum Magistrum Sententiarum Ordo est Signaculum quoddam Ecclesie per quod Spiritus sanctus Traditur Ordinato. Adde uia Sacramtm Eucharistie

Nota Ordo active vel passive Sumi potest. Si active Sumatur potius Ordinatio quam Ordo dicitur, nihilq; aliud est quam Ceremonia illa, qua Episcopus ordinat. Si passive potius Ordo quam Ordinatio dicitur, nihilq; aliud est, quam ipsa potestas collata.

Quar. 2. an Ordo sit Sacramtm?

Rp: affirmative et pbatur. 1. ex qulto Trident. Sess. 23 Can. 3. Si quis ordinem seu Sacram Ordinationem non esse vere et proprie dictum Sacramtm a Christo Dno institutum vel esse figmentum quoddam hominum excogitatum a viris Ecclesiarum imperitis, aut esse ritum quemdam eligendi Ministros Verbi Dei et Sacramentorum Anathema sit. Id ipsum antequam Concilium florentinum in Decreto habuerit. Sextum Sacramtm est Ordinatio.

Quar: 3. quot sint Ordines?

Rp: Septem: quatuor minores npe Presbiteratus, Sacerdotatus, Diaconatus, et Acoluthatus et tres maiores scilicet Episcopatus, Presbiteratus, et Diaconatus

Dices.

Ex hac responsione sequeretur plura esse in
 Ecclia quam Septem Sacramenta cum Singuli
 Ordines Sacramta aperti jam efficiant numerum
 Septenarium, cui si alia à Tridentino aperta
 adduntur erunt Sacramenta omnino tredecim.
 quod tamen anathematizatur à Tridentino.
 Distingtionem Ordinum non esse totius inte-
 gralis in partes, neq; totius Universalis, sed to-
 tius possessivi, cuius hæc est natura, quod totum
 secundum completam rationem est in uno, in alijs
 autem est aliqua participatio ipsius, et ita est hæc
 tota em plenitudo huius Sacramti est in uno Ordine
 Sacerdotis et ideo oes Ordines sunt unum
 Sacramtum. dicendum igitur unum dici inter Sep-
 tem Sacramenta Sacramtu Ordinis non ideo qua-
 si istud Sacramtum non condaret pluribus Ordinibus
 gradibus, qui Singuli secundum se sumpti essent
 vera Sacramta, sed quia omnium perfectio et ple-
 nitudo ad unum Sacerdotium terminatur ut sic
 fit, unum Ordinis Sacramtum Unitate finis et per-
 fectionis, non autem Unitate gradus, sicut sicut
 licet unum hora sanguis in se sit perfecta
 ad unum genus
 in unum.

Sp.

Ques 4. Quis sit Minister? P. Ordinis?

R. Episcopus. Concilium enim Florent. in Decreto ait, Ordinaris Minister hujus Sacramti est Episcopus, quod idem definit concil. Trid. Sess. 23. C. 7. P. quis dixerit Episcopos non habere potestatem confirmandi et Ordinandi vel eam quam habent illis epe cum Presbyteris communem, Anathema sit. Non tamen infirmamur Abbates minores Ordines et etiam aliquos Subdiaconatum conferre posse ex privilegio.

Ques 5. Quodnam sit Subtm Ordinum?

R. Subtm Ordinum qm ad necessitatem Sacramenti est Solus et omnis mas, non autem femina.

Quantum vero ad Civitatem plura alia requiruntur et quidem 1. legitima aetas à Canonibus definita. 2. ut iuxta Concilium Tridentinum Ordinandus sit confirmatus. 3. ut n habeat impedimenta Canonica, id est n sit bigamus, item ut servet integritatem.

Ques 6. quina sint effectus, privilegia, et onera P. Ordinat ne frequentes?

R. 1. Effectus Sacramti Ordinis proprius duplex est, alter civilis cu alijs Sacramtis sub. quia Sacramtalis habens jus ad varia auxilia in Ordine ad fine hujus Sacramti recte et ggrie implendum. Alter vero hujus Sacramti pot. est Character seu pot.

2. ...
oi...

ca epe in
Binguli
numera
Alberta
Proccin
Proccin
leus inte
Reli
Reli
no, in alijs
ta effie
a dno
erunt
ci pater
m coram
ribas
Cum pti
lectio et
tar ut
fines
L. L.
P. p.
um

De Onibus suis breviter
 Cui in Majoribus constituti tenentur gestare
 habitum et honorem. 2. Sive Beneficiati sive
 in Beneficiati recitare horas Canonicas. 3. Ser-
 vare tenentur Castitatem.

Qua: 1.

Q.

quid est Subdiaconatus.
 Est ordo qui offertur potestas circa Sacramtu
 Eucharistia, aqua videlicet et vasa s. ad Minis-
 terium Altaris preparandi, ea Diacono minis-
 trandi, atq. in illis solemniter agendi. Epistola

Qua 2.

Q.

quandam est maas et for subdiaconatus?

Maas subdiaconatus duplex est scil. Prædictio
 calius vauj in patena vauua suggestita s. hæ
 for: Videte cupis vobis ministerium Præditur
 ad ea vos admodum, ut ita vobis exhibentis ut
 Deo placere possitis. Item Prædictio Libri

Epistolaru sub hæ for: Accipite Librum Epis-
 tolaru, et habete potestatem Legendi eas in Libris
 Sancta Dei tã pro vobis qua pro defunctis in
 nomine Patris et filij.

Qua.

Q.

an utraq. maas sit de necessitate Ordinis?
 non ois id convenire inter Doctores. Adhuc
 tutior est Prædictio. In negativâ publicè scil. in tra-
 ctibus, in charact-

Prob. 2. in subdiaconatu obentur oia requisita ad
 Sacerdotiu. 1° Sgno dicitur. Sacerdotiu vacans in
 patena vacua posseditio. 2. gratia pmissio ubi em
 datur finis datur in modum a Deo ad finem illu ope-
 randu, modum am ad ordinis exercitiu digne et uti-
 liter peragenda est gratia Sacerdotialis, qua Sacerdoti dantur
 auxilia quibus ea utiliter peragantur. 3. institutio
 Christi, ait em dicitur. Sep. 23 Can 6. Si quis dixe-
 rit in Ecclia catholica n esse hierarchia divina ordi-
 natione instituta, qd gubet ex Episcopis, Presbyte-
 ris et Ministris Anathema sit. ai inter Mini-
 stratos venit subdiaconus qd.

Prob. 3. Effectus Sacerdotii pmissio n potest esse
 nisi a Sacerdote, ai pmissio Sacerdotii effectus p-
 dit a subdiaconatu, offert em charactere ad offi-
 cia subdiaconi ex officio et pfectate pagenda. qd
 subdiaconatus est Sacerdotiu; ex qd potest charactere
 fit, ut subdiaconatus sit initerabilis @ N. n in
 se fide est subdiaconatu esse Sacerdotiu qd ois pble.

Quis

Quod n legatur aliquid de subdiaconatu et minoribus
 Ordinibus in Scriptura, imo videntes modo tractu hunc
 ab Ecclia instituti.

qd qamvis in He-
 aliorum

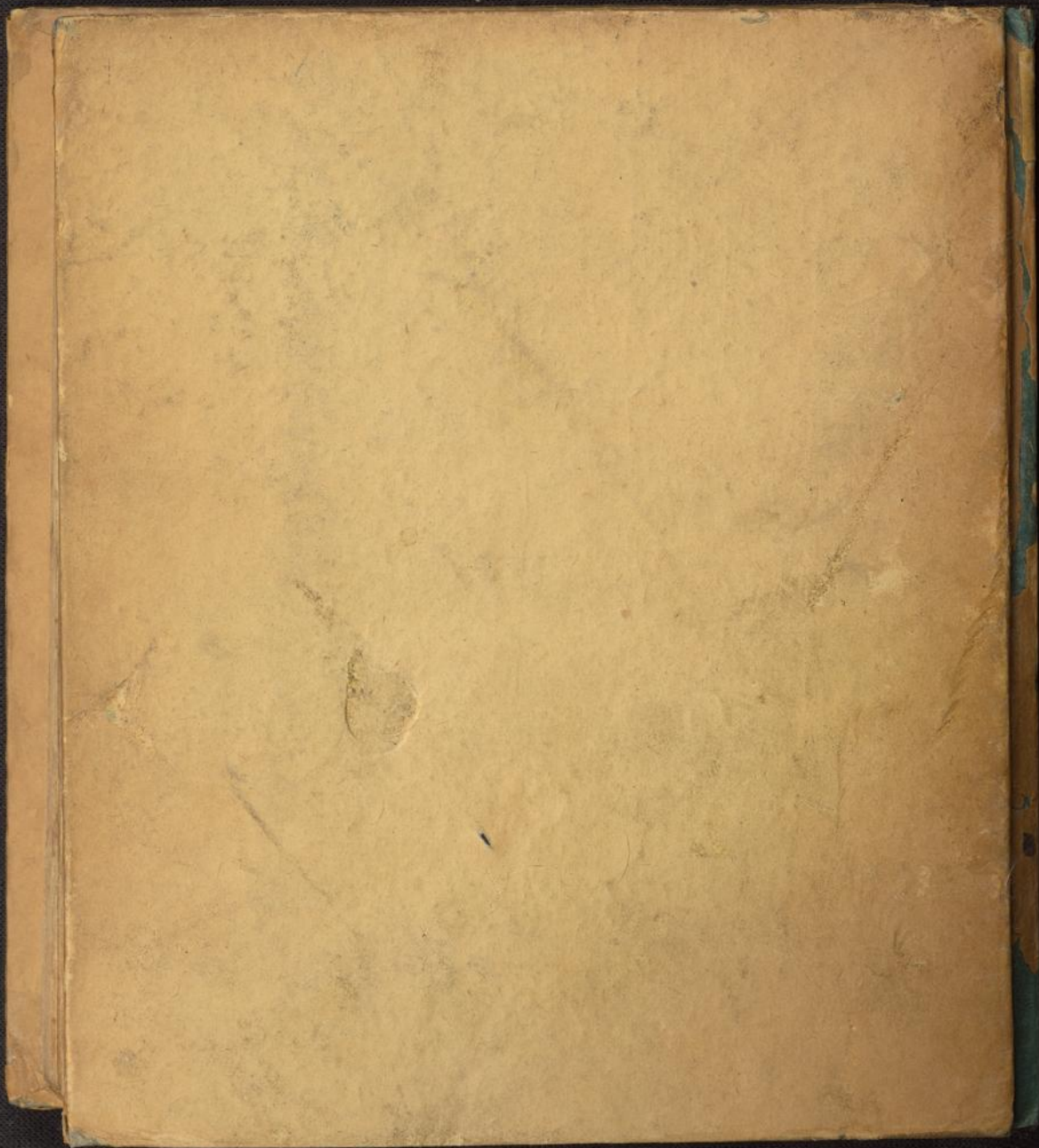
subdiaconum
 infate
 etc.

D

I Lbl. + 1467 + 658 17,5 x 15

D

I Lib. +

17,5 x 15

